

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

<p>OMGE évi tagdíj:</p> <table border="1"> <tr> <td>500 holdig</td> <td>15 pengő</td> </tr> <tr> <td>500 " "</td> <td>20 " "</td> </tr> <tr> <td>1000 " "</td> <td>30 " "</td> </tr> <tr> <td>2000 " "</td> <td>40 " "</td> </tr> <tr> <td>3000 " "</td> <td>50 " "</td> </tr> <tr> <td>esen fölül</td> <td>100 " "</td> </tr> </table>		500 holdig	15 pengő	500 " "	20 " "	1000 " "	30 " "	2000 " "	40 " "	3000 " "	50 " "	esen fölül	100 " "	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona</p> <p>As egyostleli tanács felügyelete alatt A szerkesztési és kiadási feladatok: Buday Barna főszerkesztő. Szerkesztő: Rothmeyer Imre</p> <p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 351-06</p>	<p>Közzétételi árak:</p> <table border="1"> <tr> <td>OMGE-tagoknak:</td> <td>Közzétételnél:</td> </tr> <tr> <td>Negyedévre --- 4 pengő</td> <td>Negyedévre --- 10 pengő</td> </tr> <tr> <td>Félévre --- 11 " "</td> <td>Félévre --- 18 " "</td> </tr> <tr> <td>Egészévre --- 20 " "</td> <td>Egészévre --- 33 " "</td> </tr> </table> <p>Külföldre a fenti árak és a postaköltség Közzétételt csak napiári negyedévekre fogadjunk el Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 399-82</p>	OMGE-tagoknak:	Közzétételnél:	Negyedévre --- 4 pengő	Negyedévre --- 10 pengő	Félévre --- 11 " "	Félévre --- 18 " "	Egészévre --- 20 " "	Egészévre --- 33 " "
500 holdig	15 pengő																						
500 " "	20 " "																						
1000 " "	30 " "																						
2000 " "	40 " "																						
3000 " "	50 " "																						
esen fölül	100 " "																						
OMGE-tagoknak:	Közzétételnél:																						
Negyedévre --- 4 pengő	Negyedévre --- 10 pengő																						
Félévre --- 11 " "	Félévre --- 18 " "																						
Egészévre --- 20 " "	Egészévre --- 33 " "																						

TARTALOM:

- A műszaki bizottság gyűlése.
- A vasúti fuvardíj drágulás. (Havas Mór.)
- A mezőgazdaság és a gépipar. (Rothmeyer Imre.)
- A francia „Nemzeti Mezőgazdasági Intézet”. Tárca. (Suhayda Jenő.)
- A pannonbüköny, a somkő és a szudáni fű. (Sudányi János.)
- Legelők hozamának növelése. (Gellén Sándor dr.)
- A löbögőly káros hatása és elhajtása. (Schmotzer Bertalan dr.)
- Fagy- és zivatarjólás. (Massányi Ernő dr.)
- A gazdaközönség köréből. (Egyik miniszter fásit, a másik irtat. Ormáthy János dr. — A marhakáposzta. Magyar Magtenyésztési R.-T. Koncskó Zoltán. — A barázda mellől. Weisz Gáspár.)
- Vegyes közlemények.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Felhívás a fiatal gazdákhöz!

A gazdasági akadémiák tervbe vett reformja kapcsán többféle kérdés merül fel, amelyekre most feleletet keresünk. Szó van a gazdasági akadémiák szorgalmi idejének kibővítéséről, egyes tantárgyak kimélyítéséről és újak felvételéről stb., különösen pedig a gyakorlati képzés módjának helyes megoldása ad vitára okot.

Tapasztalt gyakorlati gazdáinknak már volt alkalomuk hozzászólni a kérdéshez. Most azokhoz a fiatal gazdákhöz fordulunk, akik nem régen vannak még kint az életben, tehát friss benyomások alapján mérhetik össze a gazdasági akadémiákon szerzett ismereteiket a gyakorlati élet követelményeivel s legilletékesebbek megállapítani, hogy milyen tekintetben érzik magukat gyengéknek a rájuk váró feladatokkal szemben.

Három kérdésre nézve kérjük az okleveles gazdákat új nemzedékének őszinte véleményét s ezek a kérdések a következők:

1. A gyakorlatba kerülve, milyen irányban érezte leghiányosabbnak a gazdasági akadémián szerzett képzettségét, illetve miben szorult tudása már kezdetben is leginkább kiegészítésre?
2. Ha hiányosnak találja az ismereteit, miben keresi ennek okát? Az akadémiák tantervéből hiányoztak bizonyos tárgyak, vagy nem voltak kellő terjedelemben előadva, vagy az oktatás és a foglalkoztatás módszere okozta azt, hogy az előadott tárgyat, illetve a gyakorlati készütséget nem sajátíthatta el kellően?

3. Milyen módosítást tartana kívánatosnak a tantervben, a foglalkoztatásban, illetve a tanítás módszerében, arra a célra, hogy a hallgatók a fiatal gazdáktól megkívánt ismereteket és avatottságot kellő mértékben megszerezhessék?

Az írásba foglalt (s a papirosalaprak csak egyik oldalára írott) választ f. hó 15-ig sziveskedjenek beküldeni a „Köztelek” szerkesztőségéhez.

Budapest, 1928 május 3.

Buday Barna
főszerkesztő-igazgató,
az irodalmi és tanügyi szakosztály
előadója.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület,
a
Szántógéptulajdonosok Orsz. Szövetsége
a
Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarával és a Borsod-
vármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve május hó
21-én Miskolcon tanulmányi szemlével kapcsolatosan
gyűlést

tart, amelynek programja a következő:
Május hó 20-án (vasárnap): Indulás Budapestről a keleti pályaudvarról, a délután 17-40 órakor induló gyorsvonattal. Erkezés Miskolcra 20-47 órakor. Erkezés után este ismerkedő vacsora. Ejjeli szállás Miskolcon.

Május hó 21-én (hétfőn): Délelőtt 9 órakor a gyűlés megtartása a vármegyeház nagytermében a következő tárgysorozattal:

1. Üdvözlések.
2. Elnöki megnyitó.
3. Rothmeyer Imre OMGE titkár előadása: „A szántógéptulajdonosok szervezkedése és annak jelentősége”.
4. vitéz Roszner István báró, vasvármegyei föld-birtokos előadása: „A traktor és a mezőgazdaság”.
5. Vladár Endre, a magyaróvári gazd. akadémia tanárának előadása: „Néhány különleges probléma a traktorok üzemében”.
6. Hozzászólások.

12 órákor közös ebéd a Korona-szálló nagytermében.
Ugyanaznap délután a Magyar Cukoripar R.-T. szerencsi gyártelepének megtekintése.

Este visszautazás Budapestre, érkezés a keleti pályaudvarra 22-12 órakor.

A miskolci gyűlésen résztvevni szándékozók ebbeli szándékukat a megfelelő elszállásolás céljából május hó 12-éig bezárólag az OMGE titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) sziveskedjenek bejelenteni.

Budapest, 1928. április hó 26.

Waldbott Frigyes báró dr. s. k.
a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének elnöke.

Felhívás

az 1929. évi tenyészállatkiállítás és vásáron résztvevni óhajtó juhtenyésztőkhez.

A tenyészállatkiállítás jubiráló bizottsága által kiküldött albizottság kívánatosnak monotta ki, hogy a tenyészállatkiállításra felhozott juhok a lehetőség szerint egykoru gyapjuval rendelkezzenek, mivel a gyapjuk helyes elbírálása és különösen azoknak egymás között való összehasonlítása a legmegfelelőbbben egykoru gyapjuknál történhet, de mindenesetre szükséges hozzá a nyírési idő ismerete.

Ezért felhívjuk az 1929. évi tenyészállatkiállítás és vásáron résztvevni óhajtó juhtenyésztőket, hogy a kiállításra kijelölt juhaikat, illetve azt a csoportot, amelyből ezeket ki fogják választani, a lehetőség szerint május hónapban nyírassák meg, de a tervezett nyírési időt minden esetben előre közöljék a tenyészállatkiállítás rendezőségével (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) a bejelentés helyességének ellenőrizhetése érdekében.

Ha egyes juhászatokban a nyírás már megtörtént, ezek azonnal sziveskedjenek utólagosan bejelenteni a nyírás idejét.

A valóban nyírési időpontokat bejelentő és ezzel a bírálókat félrevezető kiállításokat a tenyészállatkiállítás rendezősége a szabályzat értelmében a díjazásból, sőt esetleg a jövő kiállításokon való részvételből is ki fogja zárni.

Budapest, 1928. május 1.

A tenyészállatkiállítás és vásár jubiráló bizottsága.

A műszaki bizottság gyűlése.

(1928 április hó 24.)

Jelen voltak Szabó Gusztáv dr. elnöke alatt a földművelésügyi minisztérium részéről vitéz Uhlárik Béla dr. titkár, továbbá Bakó László, Billegé János, Bánky Elemér, Benedek Ferenc, Bíró Gyula dr., Bogsch Aladár, Burschitz Ede, Cséti Róbert, Csizmazia Lajos, Elek Ferenc, Erdős Jenő, Floch-Reyhersberg Alfréd lovag dr., Frey Ernő, Frey Ottó, Gellért Ede, Ginder-Szilárd Odón, Góth László, Hoyos Béla gróf, Illés Sándor, Kende György, Kneusel-Herdliczka Ernő, Klár Géza, Kund Ede, L. Lehoczy Gyula, L. Kiss Aladár, László Ernő, László Sándor, Leidenfrost Aladár, Nagy Ferenc, Pfeiffer Sándor, Quittner Emil, Rahmer Géza, Rosiás István, Reithoffer Odón, Schanzer Pál, Sévin Henrik, Stéger György dr., Steiner Imre, Szabó Viktor, Szénássy István, Thamm István, Tolnay László, Tornóczy Ernő, Vajda Odón, Vörös Imre, Zsivanovits Béla bizottsági tagok és vendégek. Az egyostleli tisztikar részéről Mutschbacher Emil dr. ügy. igazgató, Fabricius Endre főtitkár, Rothmeyer Imre, Rege Károly dr., Rédlly Gyula titkárok, Mike János főpenztárnok, Láng József főkönyvelő, Heródek Sándor dr., Dörschug Tibor fogalmazók és Toldy Miklós gyakornok.

Távolmaradásukat kimentették: Csáky Andor gróf, Meskó Pál, Manning Adolf és Waldbott Frigyes báró dr. bizottsági tagok.

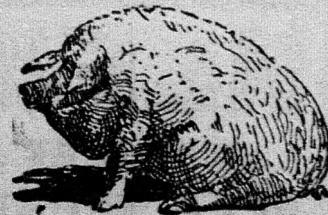
Szabó Gusztáv dr. elnök megnyitja a bizottság ülését, üdvözlő a szép számban megjelenteket és felkéri a bizottság elnökét, hogy napirend előtti előterjesztéseit tegye meg.

Kőbányai bizományi sertéshizlaló-telepünk

a beállított sovány sertésekre rendkívül előnyös kölcsönt folyósít, a takarmányt és az összes hizlalási költséget előlegezi; tavaszi beállításra bejelentéseket elfogad!

Tájékoztató iratokat, ismertetőfüzetet és bejelentőlapokat megküldi

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete sertéshizlaló-telepe
Budapest-Kőbánya, X., Szállás-utca 20-22. Telefon: József 392-14
vagy a központ: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

E szám ára 40 fillér

1. A traktorok közlekedésének nehézségei.

Rothmeyer Imre előadó titkár bejelenti, hogy a kormányrendeletek téves értelmezése következtében több helyen a traktoroknak a városok belterületein és országutakon való közlekedése elé nehézségeket gördítettek. Így pl. az egyesülteknek legutóbb tudomására jutott eset Baján történt, ahol a város belterületén a traktor csak rendőr kíséretében közlekedhetik és ezért 1 pengő és néhány fillér díjat kell a traktortulajdonosnak fizetni. Ez lehetetlen állapot, ugyanis előfordult már az az eset is Baján, hogy ha rendőr nem állt rendelkezésre, úgy a traktor közlekedésében addig akadályozva volt, míg egy rendőr elő nem került. Ehhez hasonló példák igen gyakran fordulnak elő az ország különböző részeiben, így például Gyöngyösön sem helyesen értelmezik a traktorok közlekedésére vonatkozó eddig kiadott kormányrendeleteket. Az ilyen téves értelmezésekből származó nehézségek semmiesetre sem szolgálnak a mezőgazdasági termelés előnyére. Javasolja, hogy kérje az egyesület a kormányt olyan intézkedés kiadására, amely hasonló esetek előfordulását megszüntesse.

Elnök a javaslatot elfogadottnak nyilvánítja.

2. Vetőmagtisztító és osztályozó gépek versenye.

Rothmeyer Imre előadó titkár bejelenti, hogy a Róberggyártmányú Petkus vetőmagtisztító gép magyarországi képviselője nyílt levelet intézett az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez, amelyben felkéri az egyesületet, hogy az országban forgalomban lévő vetőmagtisztító és osztályozó gépek között nyilvános versenyt rendezzen. Nem akar a kérdéssel egyelőre részletesen foglalkozni, mert a kérdést megfontolandónak és mérlegelendőnek tartja, ezért azt a javaslatot terjeszti a bizottság elé, hogy a kérdéssel a műszaki bizottság az egyesület növénytermelési szakosztályával együttesen foglalkozzék.

Elnök ilyen irányban mondja ki a javaslatot és felkéri Thamm István műegyetemi adjunktust előadásának megtartására.

3. Az olajkérdés rendezése.

Thamm István előadásában ismerteti a gépek kenésének célját és azt a surlódási veszteségek csökkentése és a gépek elhasználódásának az elérhető minimálisra való redukálás állapotát meg. Ezt a célt a kenőanyagok alkalmazása folytán olyan módon érhetjük el, hogy a fémek felületét érintkezése a kenőolaj jelenléte következtében megszűnik és a fém surlódás helyett a folyadékban való lebegés, tehát csak folyadékon belüli surlódási veszteség lép fel, ami lényegesen kisebb veszteséget jelent, mint a fém surlódás és az elhasználódás szempontjából is sokszorosan kedvezőbb. A folyadéksurlódás állapotának kialakulásához szükséges bizonyos molekuláris erők a kenő folyadékokban (viszkózitás) és a fémek felületén fennálló nem túlnyomórészt viszkozitással kell bírniuk. Emellett megkérjük, hogy az olaj kelően tisztá, közömbös kémhatású és lehetőség szerint kémiaiilag és fizikailag stabil legyen. Ez utóbbi feltétel a legnehezebben teljesíthető.

Az előadó ezután az olajozás szempontjából jellemző eseteket sorol fel, amelyek közül a kenőolajjal szemben támasztott követelmények tekintetében a legsúlyosabb az explóziós motorok kenésének az esete, ami a gazdákat is a használatos szántó traktorokon keresztül a legközelebből érdekli. A kenőolajok kenőképességének javítását célzó törekvések közül az előadó felelmi a kolloidális-grafit alkalmazását. A kenőanyagok származása szempontjából elő-

adó ismerteti a használatos tulnyomóan ásványi kenőanyagok alapanyagát, a nyersolajat, ezek összetételét, a benne foglalt különféle szénhidrogének: vázolja a kenőolaj előállítását és raffinálási eljárását.

A kenőolajok tulajdonságainak ismertetése kapcsán a használatos vizsgálati módszereket is tárgyalja. Megállapítja, hogy az olajkereskedelemben használatos és megadni szokott jellemző adatok az olajok megítélésére általában nem alkalmasak, annál kevésbé, mert maguk az olajvizsgálati módszerek sem adnak kellő felvilágosítást az olaj kenőképessége és főképpen az üzemben való kémiai stabilitás szempontjából. Jelzi azt, hogy explóziós motorokhoz szánt kenőanyagoknál a kenőképesség (viszkózitás) vizsgálata mellett legalkalmasabb ismertetési mód az olaj viszkozitás vizsgálata. Azonban az olajok esetleges alkalmatlan voltának okaira ez a vizsgálati mód sem nyújt támpontot. Végül megállapítja az előadó, hogy a kérdés előrevitele csak a vizsgálati módszereknek tudományos kutatásokkal való fejlesztése és kiszűrése útján lehetséges. Addig is az olaj felhasználati géptulajdonosok védelmére bizonyos adminisztrációs intézkedések kívánatosak. (Ejjezs és taps).

Rothmeyer Imre hangoztatja, hogy az olajkérdést két irányban kell megoldani és rendezni, az egyik az árkérdés, a másik pedig az, amelyet Thamm adjunktus előadásában alaposan kifejtett. Az árkérdéssel nem akar most foglalkozni, csak bejelenti, hogy az egyesület ezt a kérdést is állandóan napirenden tartja és kilátás van rá, hogy ez megoldható is lesz. Az előtte szóló előadásra vonatkozólag egy határozati javaslatot terjeszt be, amely szerint javasolja az egyesületnek, hogy kérje fel a földművelésügyi és kereskedelemügyi minisztériumokat, hogy ezzel a kérdéssel állandóan foglalkozzanak, valamint javasolja, hogy az egyesület kérje fel a Magyar Mérnök- és Építész Egyesületet, hogy foglalkozzék az olajkérdés megoldásának technikai részével, amely megoldással aztán a kormány illetékes ténylezői és a mezőgazdasági érdekeltségek foglalkoznának.

Szabó Gusztáv dr. elők szerint a kenőanyagok forgalombahozása körül felmerült panaszok közismertek, így azok nem szorultak magyarázatra. Legelőször az OMGE-ben vetődött fel az a gondolat, hogy az olajkereskedelemben terén tapasztalt anomáliák megszüntetése érdekében a kérdést egységes szabályozással kellene megoldani. Ennek magyarázata az, hogy a gazdák szétszórtaságuknál fogva erősen megismerik a vizséléseket. A gyáraknak különleges helyzetük egymaga is bizonyos védelmet nyújt. A mai előadás arról győzte meg a gazdákat, hogy az olajvizsgálatok nem adnak kellő felvilágosítást azok használhatóságáról és értékéről s így az előrejelzés csak a vizsgálati módszerek fejlődésétől és az esetleges márkázás bevezetésétől várható. A néhány év óta hatalmas lendület vett gazdasági gépmunka terjedésének biztosítása érdekében szükséges, hogy ez a kérdés mielőbb megoldassék. Reméli, hogy miután a kezdeményező lépés már megtörtént, a hozzászólások és a későbbi tárgyalások folyamán meg fogják találni a megfelelő megoldást. Kéri a bizottság tagjait, hogy szívesen hozza a tárgyhöz.

Tolnai László az olajkereskedők részéről szólalt fel. Kijelenti, hogy a tisztességes kereskedelem nem ellenzi bizonyos rendszabályok életbeléptetését, annál kevésbé, mert a jelenlegi helyzet hátrányait a kereskedők is éppen úgy érzik, mint a gazdák. Tapasztalatai szerint a gazdasági társadalom részéről elhangzott kifogások nemcsak a mino-

ségre, hanem igen sok esetben a mennyiségre is vonatkoznak. Tekintve, hogy a mai vizsgálati módszerek alapján nyert számok nem bizonyítják csatlálatlanul az egyes kenőanyagok jóságát vagy használhatatlanságát, szükségesnek tartja a piacon eddig bevált márkák tüzetesebb vizsgálatát. A mennyiségre vonatkozóan felmerült panaszok orvoslása érdekében az usance súly betartását javasolja. A magas olajárak oka nemcsak a nagy üzemeltetés, hanem a magas vám- és kincstári illeték is. Így például egy kg kenőanyagot Hamburgtól Budapestig 50-52 fillér különböz költség terhel. Kéri a bizottságot, illetve a gazdátársadalmat, hogy hasson oda, hogy a kormány a kenőanyagok számára is a hajtóanyagokhoz hasonló vámkedvezményt adjon. Így lehetővé válna az árak nagyobbrészt csökkentése az által is, hogy az importőrök egyszerre nagyobb mennyiséget hoznának be, ami a ma szükséges óriási befektetés mellett lehetetlen. Reméli, hogy a tárgyalások folyamán ez a kérdés is megoldható lesz.

László Sándor felszólalásában felelmi, hogy a gépgyárakat a rossz minőségű kenőanyagok használata folytán felmerült számos panasz arra indította, hogy az általuk forgalomba hozott gépekhez használható megfelelő kenőanyag minőségének hiabavaló előírása helyett a gépgyáraknak a gyárban már kipróbált és megfelelőnek bizonyult kenőanyagot szállítsanak. A gyakorlat ugyanis azt bizonyította be, hogy a gazda megfelelő vizsgálati módszer hiányában nem tudja a megfelelő olajat megválasztani. A kérdést úgy véli megoldhatónak, hogy a gépgyárak garancia mellett maguk szállítsák a gyárterményekhez előzetes kipróbálás után megfelelőnek bizonyult kenőanyagot. Ezáltal nemcsak azt a célt érnék el, hogy a gazdák jó olajhoz jutnának, hanem egyúttal a gépgyárak is meg lennének kímélve a rossz kenőanyag használata következtében előállt hibák és romlások reklamálásaitól.

Tornóczy Ernő bejelenti, hogy a M. Kir. Kémi Intézet már huzamosabb ideje foglalkozik az itt felvetett problémákkal és állandóan keresi a kenőanyagok minőségét helyesen meghatározó eljárást úgy, hogy amire a kérdés elődöntésre kerül, már megfelelő számú adat fog rendelkezésre állni. Kívánatosnak tartja, hogy a gazdák ne csak az olajmintákat küldjenek be vizsgálatra, hanem egyúttal közöljék azt is, hogy gyors vagy lassú járású géphez és mely alkatermesztést kívánják a kenőanyagot használni. Ennek hiányában ugyanis csupán a vizsgálati számszerű eredményt kapja meg a gazda, aki kellő jártasság hiányában így nem tudja megállapítani, hogy a kenőanyag megfelelő-e a kívánt célra.

Floch-Reyhersberg Alfréd dr. birodalmi lovag felelmi, hogy ugyanúgy járt, mint az előtte szóló mondotta, ugyanis beküldött olajmintákat vizsgálatra és feleletlül számadatokat kapott. Azt is tapasztalta, hogy az egyes olajfélések vizsgálatának adatai elég különbözőek, ár tekintetében azonban aránytalan volt az eltérés. Felelmi az olajgyártókok garádkódját, Szükségesnek tartja, hogy a ma szokások különféle elnevezés helyett standardizálják a kenőanyagot. Megköszöni a bizottság elnökének, hogy ebben a kérdésben is iparkodik megtalálni a kivetelt utat. A határozati javaslatot teljes egészében el fogadja.

Biró Gyula dr. nem osztja az előadókat azt a nézetet, amely szerint a fajsúlymeghatározás csak az olajok azonoságának megállapítására szolgál. Szerinte a fajsúly mérévado a minőség és az esetleges keverés arányának megállapításánál is. A kiváló minőségű pennsylvaniai olaj fajsúlya soha sem nagyobb 80-nál. A lobbanási pontra vonatkozóan megjegyzi, hogy az 200-nál nem szokott alacsonyabb lenni.

Gazdag gyűjteménytarak, tökéletesen felszerelt laboratóriumok, megfelelő számú segédrei, a bel- és külföldi szakirodalom jelentős műveit magában foglaló könyvtárak és a főiskola tanegységére járulnak még hozzá az oktatás sikeréhez. Az intézetbe való felvételénél, a francia liberalizmusnak megfelelően, a tehetség, illetve a tudás szelektáló hatása érvényesül. A felvételi vizsga tehát szabad verseny, ami nevében is (concurs d'admission = felvételi verseny) kifejezésre jut. Irásbeli és szóbeli részből áll, anyagát pedig főképpen a matematika és a természettudományi tárgyak teszik. Nekünk kissé szokatlannal hangzik, de tény, hogy a vizsga alkalmával a szabatos francia fogalmazás, idegen nyelvek bizonyos mérvű tudása is megkivánthatik, nem is szólva arról, hogy egyetlen szavas helyesírási hiba előretétele elegendő ok arra, hogy az illetőt a további versenyből kizárják.

A vizsgán a minősítés pontozás útján történik. A magasabb előképzettséggel bíró jelölt a pontozásnál előnyben részesül. A tárgyak nem egyforma értékűnek minősítettek. Az egyes tárgyakból elért eredmény az illető tárgy jelentősége szerint megállapított tényezővel (érték- vagy szorzószámmal) besoroztatik. Így pl. az írásbeli vizsgálaton a kémia szorzószáma 3, a grafikai rajz 1. Tehát a kémiából elért eredmény háromszor akkora súlyt esik latba, mint a grafikai rajz.

Az összpontszám az írásbeli és szóbeli vizsgák pontszámainak összegéből alakul ki és ehhez az eredményhez még hozzáadják az előképzettségnek megfelelő pontszámot is. A végösszeg alapján dől el a jelölt sorsa.

A felvételi vizsga azonban csak a rendes hallgatókra kötelező általában, a rendkívüli hallgatók közül a külföldiek nincsenek vizsgaversenyre kötelezve, ellenben a beföldiek akár rendes, akár rendkívüli hallgatók akarnak lenni, csak a felvételi vizsga sikeres letétele után vehetők fel.

TÁRCA.

A francia „Nemzeti Mezőgazdasági Intézet“.

(Institut national agronomique.)

Mióta a magyarság az európai nemzetek sorában polgárjogot nyert, a külső erők közül a német hatás vitte a főszerepet kulturális életének irányításában. Elsősorban földrajzi tekvéstünk és az uttörő munkára hivatott német nemzet szuggesztív ereje okozta azt, hogy nyugati látóhatárunk az Alpoknál elhomályosult és kulturális intézményeink jórésze a német minta képerre és hasonlatosságára formálódott.

A németektől tanulni feltétlenül lehet és kell is, de nem azt, ha olykor az Alpok túlsó oldalára is áttekintünk, hogy megtudjuk, miéppen oldották meg ott azokat a kérdéseket, amelyek nálunk rendezésre várnak. Minél többféle megoldást ismerünk, annál könnyebb lesz a viszonyainknak megfelelő rendszert kiépítenünk.

Jelen ismertetéssel tehát az a célom, hogy felsőfoku gazdasági oktatásunk reformjával kapcsolatban a gazdák közöttiség egy része előtt talán ismeretlen anyagot tárjak fel és hogy azoknak, akik esetleg külföldi főiskolán szándékoznak tanulmányukat folytatni, némi tájékozást nyújtsak Franciaország e neves mezőgazdasági főiskolájáról.

A franciák abban a szerencés helyzetben voltak, hogy gazdasági szakoktatásukat már közvetlenül a háborút követő években, a megváltozott idők szellemében, átszervezheték úgy, hogy erre vonatkozó törvények és rendeleteik zöme az 1919. és 1920. években jelent meg és ez időből

származik a Nemzeti Mezőgazdasági Intézetet reformáló intézkedések legtöbbje is.

Az első gondolat, amely az intézet szervezetének vizsgálata alkalmával felmerül: a kiképzés sokoldalúsága. Minden pályára, amely az őstermeléssel a legesélyesebb vonatkozásban van, ez az intézet nevel szakembereket.

Célja: 1. gyakorlati gazdák, 2. gazdasági tanárok, 3. gazdasági hivatalnokok, 4. viz- és erdőügyi tisztviselők, 5. mérnökkari tisztok, 6. mezőgazdasági mérnökök (génie rural), 7. mezőgazdasági kísérletügyi állomásvezetők, 8. üzemvezető vegyészek képzése. Az intézetnek ebből a sokoldalúságból folyik egy másik jelentős tény, hogy a francia mezőgazdasági élet alig lesz ráutalva arra, hogy más szakmáktól kérjen előlőn szakembereket, mert ezeket is saját főiskoláján neveik, ami azt jelenti, hogy vegyészek, mérnökök, sőt pénzügyi szakemberek is már a főiskoláról megértő szelmenet hoznak magukkal és az élethen a gazdaérdekek erős támaszaivá válnak.

Miután az intézet célját röviden ismerteltük, vessünk egy pillantást az előadások tárgyaira. Ezek nagyjából egyeznek a mi gazdasági akadémiankon előadottakkal, csak az a különbség, hogy a természettudományi és a szigoruan vett szakbeli képzésen kívül a hallgatók igen alapos műszaki oktatásban is részesülnek, amelynek folyamán a matematikát és a tüzetesebb vegyészeti tanulmányokat nem nélkülözhetik.

Az előadásokat természetesen szintén intenzív gyakorlatok egészítik ki és a praktikus ismeretek elsajátítása szempontjából különösen figyelemreméltó, hogy minden csütörtökön tanulmányi kirándulásra (gyárak, gazdaságok, állatvadások megtekintése stb.) viszik a hallgatókat. A tanerők viszonylagosan nagy létszáma biztosítja azt, hogy ezek a kirándulások a „tanulmányi“ jelzőt joggal megérdemlik.

ALFA SEPARATOROK (hideg és melegített tej, savó stb. részére) mélyen leszállított árainról sürgősen kérjen ajánlatot. ASTRA tejgazdasági gépek, szénsavas hűtő-berendezések. ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: I. 368-89 Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: József 352-57

Helytelenül, hogy az egyes olajfélék készítenek, amelyek értéket illetően a kevésbé fontosak náthi értékét kélonbságban foglalják minőség, olcsóbbi feltele a célnak. és vazelinvizsgálat gyakran előfordul kenőanyagot dráguló különböző vizsgálatok tartja helyesnek, pitásánál az egy mert így gyakran feloldó olajokat a Pfeiffer Sándor. Egyes gépek, sőt szentes hengert más és más igly ugyanolyan minőségű és gyors járású. Rothmeyer Imre szolva megjegyzi, hogy a kincstári kedvezményt az egyesület lépése. Szabó Gusztáv szolásokból lesz alapján az olaj megállapítani. E még akkor sen eltek ellen me hogy a gazdák tételnek, mert ugyan ismerő szor előtte ism be s ily esetbe lett. Mindenki okoltak s hogy biztosítása tekik. A jelen gyűlés szerű intézked azonban, hogy még alaposabb Magyar Mérnök osztályai. Elnök szét szivesen nyílt megvitát. Elnök a bizo István adjunktus tárgy nem léve.

A van Igen tisztelt Megtisztelő szakvélemény utak fuvarát tételét, továbbá pitása, amely Van a Nemz osztálya is (s mindössze 10 kötelező, bár a Ha a jelölt és az aránylag ben jogosítván. Ezen a jogositv Amilyen mérték tereu megnyik mazzák a laiss belül. Bár a N superieure) és főiskolák közé üdvös rendsze Ertem ez alatt és szigorú ell könnnyti az, h számu segede sokat és évke vezető tanárn működésére, m torokat nyerne Érdekes és haligató a m ökszerű gazdál köteles ellöten cecnikivül egy Már ezek a feleltetés, a gy végi vizsgák tásának. Ez a bir, ameanyh csak azok ka

Helyteleníti, hogy a kereskedők a vásárlóközönség számára az egyes olajfélésegekről bonyolult számadat-táblázatokat készítenek, amelyek nem mindenben érvényesek a használati értéket illetően és amelyeket úgy sem értenek meg. Az egyes kevésbé fontos számadatok közötti eltérés a kenőanyag használati értékét lényegesen nem befolyásolja, de árban nagy különbséget jelent. A közönség azonban nem mer ezektől a táblázatokról foglalt adatoktól csak csekély mértékben is eltérő minőségű, olcsóbb olajat vásárolni, amely pedig éppen úgy megfelelne a célnak. Tulozottak tartja az ugynevezett kátrány- és vazelinvizsgálatoknak tulajdonított jelentőséget is, mert gyakran előfordul, hogy éppen a nagyobb kátránytartalmu kenőanyagot drágábban árulják. Gyakori eset az is, hogy különböző vizsgálat más-más eredményt ad. Emiatt szükségesnek tartja a vizsgálati eljárások egységesítését. Nem tartja helyesnek, hogy a standard követelmények megállapításánál az egyes adatokat számszerűen meghatározzák, mert így gyakran előfordulna, hogy emiatt a különbözőn megfelelő olajokat alkalmatlannak kellene minősíteni.

Pfeiffer Sándor: Előtte szövegét nem tartja helyesnek. Egyes gépek, sőt a traktorok között is a lassu járásu, vízszintes hengertű és gyors járásu, függőleges hengertű más és más igényt a kenőanyagot illetően. Nem lehet ugyanolyan minőségű olajat ajánlani lassu járásu nyersolaj és gyors járásu benzin üzemű motor kenésére.

Rothmeyer Imre előadó titkár Tolnai felszólalására válaszolva megjegyzi, hogy az egyesület is szükségesnek tartja, hogy a kincstár részéről a benzin és petróleumra megadott kedvezményt az olajfélékre is kiterjessze. Ez irányban az egyesület lépéseket fog tenni.

Szabó Gusztáv dr. elők szerint az előadásból és a hozzászólásokból leszűrhető, hogy a rendes minőségi vizsgálatok alapján az olajok kenőképességét nem lehet tökéletesen megállapítani. De ha lehetséges volna is, a minőségi számok még akkor sem biztosíthatják azt, hogy a gazda a visszatekintés ellen meg legyen védve. Mit sem használna tehát az, hogy a gazdák fogyasztására szánt olajok vizsgálata olcsóvá tétetnék, mert hiszen ez adatokban s azok ellenőrzésében ugysem ismernek ki magukat. A gazda olajszükségletét sokszor előtte ismeretlen közvetítő kereskedelem útján szerzi be s így esetben az olaj minőségi állandósága sem biztosított. Mindenki átérzi azt, hogy a gazdák panaszaival meg kellene szüntetni a vizsgálatok hiányát, valamint a minőség biztosítása tekintetében segítségére kell sietni a gazdáknak.

A jelen gyűlés keretében nem dönthető el, hogy milyen cél-szerű intézkedések vezetnek eredményre. Kétségtelen azonban, hogy a műszaki vizsgálatok közötti ellentmondásokat még alaposabban kell tisztázni, amire hivatottak volnának a Magyar Mérnök és Építészegylet gépészi és vegyészeti szakosztályai. Előnk a határozati javaslat erre vonatkozó részét szívesen látja, mert a kérdés részletes műszaki és nyílt megvitatása után várja a dolgok tisztázását.

Előnk a bizottság őszinte köszönetét tolmácsolja **Thamm István** adjunktusnak értékes és tanulságos előadásáért. Több tárgy nem lévén, a gyűlést bezárja.

A vasuti fuvardíj drágulás.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Megtisztelő becses felszólításának, hogy mondják szakvéleményt, mennyivel drágítja meg a magyar vasutak fuvardíj-drágulása mezőgazdaságunk üzemi tételét, továbbá: helytálló-e a Gyosz ama megállapítása, amely szerint e drágulás kat. holdankint 4

pengőnél nagyobb összeget tesz ki, a legnagyobb készséggel teszket eleget. Teszem ezt annál is inkább, mert becses lapjukban már több ízben — utoljára a „Köztelek” mult évi 34-36. lapszámában — felhívtam a magyar mezőgazdaság figyelmét arra, hogy a magyar vasutak 1924 július 1-én életbe léptetett tulajdona tarifái rövidesen kerékkötővé válnak a magyar mezőgazdaság belterjes üzemvitelének, másrészt sújtják kegyes, nem kartellirozott mezőgazdasági iparunkat.

A kat. holdankinti fuvardíjdrágulásnak megállapítása céljából ide iktatom a holdankinti átlagos termést. Ez kitett hazánkban az 1926. évben búzánál 7-8, rozsnál 6-6, árpnál 7-5, tengerinél 10-5, burgonyánál 43, cukorrépánál 131-3 métermázsát stb. Természetes, hogy belterjes üzemvitelnél lényegesen nagyobb, extenzívnel tetemesen kisebb volt a hozam.

A jelenleg érvényben levő magyar vasuti gabonatarifák drágábbak az 1914. éviéknél — 15,000 kg feladását alapul véve — 50 kilométernyi távolságnál 22, 100 kilométernél 33, 200 kilométernél 45, 300 kilométernél 66, 400 kilométernél 75 pengő-füllérrel. A drágulás az egyes távolságoknál változik és 27-48% közt variál.

Mennyivel drágították meg e tarifadrágulások mezőgazdaságunk üzemvitelét, ebben a tekintetben az egyes vidékek, óriási eltérést mutatnak. A holdankinti drágulás lényegesen kisebb a kisbirtoknál, amely termésének nagyrésztét maga feléli. Más e drágulás a fővárosokhoz közel fekvő birtokoknál és más pl. a Nyiregyháza, Szentgotthárd, Békéscsaba környékén levő mezőgazdasági üzemeknél.

Kiegészítésképpen megjegyzem még, hogy a fuvardíjdrágulás kitesz burgonyánál — szintén 15,000 kilogramm szállítást feltételezve — métermázsánként 50 kilométernyi távolságnál 4-6, 100 kilométernél 7-2, 200 kilométernél 1-8, 300 kilométernél 4-1 pengő-füllért. Cukorrépánál a drágulás a MÁV vonalán 30 kilométernyi távolságnál 6, 50 kilométernél 11, 100 kilométernél 16, 200 kilométernél 27 pengő-füllér stb. Figyelembe veendő azonban, hogy az előbbieken közölt adatok alapján kiszámított fuvardíj-drágulásoknak csak alarendelt szerep jut a holdankinti fuvardíj drágulás megállapításánál, mert a tényleges fuvardíj drágulást csak a kiviteli tarifák megdrágítása alapján számíthatjuk ki. Ugyanis agrárországokban, vagyis olyan országokban, amelyek nagyobb mennyiségű gabonát, hüvelyeseket, burgonyát stb. visznek ki a vámkülföldre, először meg kell állapítani, meddig terjed a külföldön a honi termés toloképessége, azaz meddig szállítható pl. búzánk az egyes külföldi államokban úgy, hogy ott még versenyképes legyen mind az illető ország beltermelésével, mind a vámkülföldi búzával. Összehasonlítva e viszonylatok jelenlegi kiviteli tarifáit a régiekkel, a megállapított drágulás alapján kiszámíthatjuk az

ország egész buza-termésének értékesítését. Ennek magyarázata az, hogy sem mezőgazdaságunk, sem malomiparunk kartellirozva malom sem hajlandó buzáját vagy lisztjét a külföldön dumping áron, azaz a belföldön elérhető értékesítési árnál lényegesen olcsóbban elköttyavetyélni. Tény tehát, hogy a buza vagy liszt toloképességéig esedékes kiviteli tarifa megdrágítása esetén a drágulás minden egyes fillérje egyaránt devalválja az egész honi termés értékesítési viszonyait. Hogy mennyivel megdrágultak gabonanemünk vagy lisztünk kiviteli tarifái, ennek drasztikus illusztrálásul szolgáljanak a következő adatok:

Gabonanemünk kiviteli tarifája volt Budapestről Antwerpenig, Glasgowitzig, Liverpoolig, Londonig, Rotterdamig stb. az 1909. évben összevissza 3-69, ma Fiumén át körülbelül 8 pengő. Ugyane viszonylatban volt a budapesti buza liszt kiviteli díjtétele netto 1-50, jelenleg pedig Fiumén át 7-7-50 P. Ennek magyarázata, hogy a háború előtt annak elérése céljából, hogy a magyar liszt Fiumén át a tengerentúltra vehesse útját, a MÁV az állam megbízásából pl. a budapesti lisztet Fiuméig tényleg teljesen díjmentesen szállította, sőt viselte még a hajóátrakási költségeket is (állami kartel, kiviteli prémium).

Nagy baj az is, hogy az ország termésének legnagyobb része budapesti áralapon cserél gazdát. A helyzet a következő: Azok a gazdák, akik az aratás előtt zöld hitelt akarnak igénybe venni, továbbá az aratást követő hónapokban, majdnem az egész ország gazdái csak budapesti áralapon adhatják el buza, rozs, tengeri termésüket, azaz a budapesti tőzsdén jegyzett áron, levonva ebből az összegből a termelési helyről Budapestig esedékes fuvardíjat.

A budapesti határidős üzlet szintén szentesíti a buza, rozs és tengeri adás-vételénél a budapesti paritáson való árjegyzést, mert ezekben a terményekben határidős üzletet kötni annyit jelent, hogy a vevő felmondás esetén köteles az árut Budapestben bérmentve átvenni.

Ugyanez áll a **Hoyos Miksa** gróf által nemrég kifogásolt *spannungs-buzára* is. Ugyanis a vidéki kereskedő, hogy a gazdát ösztökélje termésének eladására és mielőbbi beszolgáltatására, kötelezi magát, hogy a kikötőt időn belül, az eladó gazda kívánságára, bármely napon leszámol. Az elszámolási ár szintén budapesti bázison lesz megállapítva.

A búzának, rozsnak vagy tengerinek budapesti paritáson való értékesítése azonban fejteletre állítja az árképzés alapvető törvényét. Ugyanis agrárországokban a gabonatermés jelentékeny része kivitelre kerül. Ennek folytán a búzának például a dunántúli vidéken, Nagykanizsán, Kaposvárott, Körmenten drágábbnak kellene lennie, mint Boglárán vagy Jutason. Épp úgy drágábbnak kellene lennie a búzának Nyiregyháza, mint Hatvanban. A budapesti paritáson való

Van a Nemzeti Mezőgazdasági Intézetnek külön külföldi osztálya is (section étrangère), erre azonban évenként mindössze 10 hallgatót vesznek fel. A felvételi vizsga itt is kötelező, bár anyagában nem szerepel a francia fogalmazás.

Ha a jelölt a vizsgaversenyben sikerrel megálta helyét és az aránylag magas díjakat lefizette, a nyugtával egyidőben jogosítványt kap az előadások látogatására.

Ez a jogosítvány tulajdonosára súlyos kötelezettségeket is ró. Amilyen mértékben érvényesül a felvételnél a franciák minden téren megnyilatkozó szabadelvűsége, olyan kevés alkalommal meglátogatja a laisses faire, laisser passer elvet az iskola falain belül. Bár a Nemzeti Mezőgazdasági Intézet neve (école supérieure) és tudományos színvonala alapján feltétlenül a főiskolák közé kell soroznunk, a középiskolák rég bevált és átvívó rendszerei falai között bőséges alkalmazást nyerne. Ertem ez alatt a gyakori felletetést és a munkásság állandó és szorú ellenőrzését. Természetesen ezt nagyban megkönnyíti az, hogy a tanszékvezető tanárok mellé elegendő számú segédedő van beosztva, akik a gyakorlati bemutatásokat és évközi felletetéseket végzik, miáltal egyrészt a vezető tanárnak jut több ideje az intenzív tudományos működésre, másrészt a hallgatók bennük kitűnő korrepetitorokat nyerne.

Érdekes és nagyon hasznos intézkedés, hogy minden hallgató a nyári szünetben legalább két hónapot valamely oktatási intézményben közzismert bel- vagy külföldi birtokon köteles eltölteni, ottani munkásságáról naplót kell vezetnie, ezenkívül egy írásbeli dolgozatot kell készítenie.

Már ezek az írásbeli munkák, még inkább azonban a felletetés, a gyakorlati és laboratóriumi működés és az évközi vizsgák teszik alapját a hallgatók rangsora megállapításának. Ez a rangsor pedig rendkívül nagy jelentőséggel bír, amennyiben a két éves tanulmányi idő befejeztével csak azok kapnak „mezőgazdasági mérnöki” (ingénieur

agronome) oklevelet, akik a rangsorban megfelelő helyet kúzdított ki maguknak, míg a többiek, akik, bár oklevelet nem kaphatnak, mindazonáltal állandó szorgalmat és megfelelő tudást mutattak fel, csak tanulmányi bizonyítványt (certificat d'études) nyerne. Elképzelhető, hogy milyen lendülettel nemes verseny fejlődik ki e rendszer következtében a hallgatók között!

Mint fentebb említettem, a tanulmányi idő két év. Ez kissé rövidnek látszik, de ne felejtjük el, hogy ez a két év a felletetés, az állandó ellenőrzés és a felszágzott ambíció jegyében telik el.

Bár a mezőgazdasági mérnöki oklevél formailag teljes szakképzettséget jelent, a Nemzeti Mezőgazdasági Intézetben a kiválóbbak, akik az említett oklevelet elnyerték, magukat még tovább is képezhetik egyes speciális irányokban. Erre szolgálnak a kebelében alakított section d'application-ok, amelyek nevét talán a „gyakorlati osztályok” kifejezés adná vissza megközelítőleg helyesen.

Öt ilyen osztály van és mindegyikre csak azok vehetők fel, akik mezőgazdasági mérnöki oklevelet rendelkeznek:

1. Gyakorlati gazdákat képző osztály (section d'application de l'agriculture) tanulmányi időtartama 15 hónap, amely időt a hallgatók részben a kísérleti intézményeknél, legnagyobb részét azonban tangazdaságokban töltik. Az arra méltók a gyakorlati gazdálkodás felsőbbfokú tanulmányainak oklevelét (diplôme d'études supérieurs d'agriculture appliqué) kapják.

2. A gazdasági szakoktatási osztály (section d'application de l'enseignement agricole). Ennek feladata a gazdasági tanárképzés. Hallgatói előbb elvégzik a gyakorlati osztályt, azután még 3 hónapos pedagógiai tanfolyamon vesznek részt. Tehát a tanulmányi idő 15 + 3, összesen 18 hónapot tesz ki, amelynek sikeres elvégzése után gazdasági szakoktatásra képesítő oklevelet (diplôme d'aptitude à l'enseignement

agricole) kapnak a növendékek. Ennek az oklevélnek tulajdonosi bizonyos korhatár elérése és a próbaidő kiállása után gazdasági tanári állásokra pályázhatnak.

3. A fizikai, kémiai és természettudományi osztály (section d'application des sciences physiques, chimiques et naturelles) célja specialisták képzése olyan mezőgazdasági vonatkozású feladatokra, amelyeknél a fenti tudományok alkalmazása szerepet játszik. Innen rekrutálódnak tehát a mezőgazdasági kísérletgy és technológia emberei. A tanulmányi idő 8 hónap.

4. A mezőgazdasági együttműködés osztálya (section de la coopération agricole) a mezőgazdasági szövetkezetek, szindikátusok, bankok, biztosító intézetek részére nevel szervezőket és tisztviselőket.

5. A mezőgazdasági gépészeti osztály (section d'application de mécanique agricole), amint neve mutatja, a mezőgazdasági gépészeti vonatkozásaiban nyújt alapos kiképzést hallgatóinak.

A francia Mezőgazdasági Intézetben végzett egyének előtt ezeken az applikációs osztályokon kívül nyitva vannak a víz- és erdőügyi, a meneszkari tisztképző és a mezőgazdasági műszaki (génie rural) főiskolák is. Ezeknek az intézményeknek ismertetése azonban túl messze vezetne, csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy növendékeik kizárólag olyan egyének lehetnek, akik a Nemzeti Mezőgazdasági Intézetben oklevelet szereztek.

A francia Mezőgazdasági Intézet ismertetése során még sok érdekes szempont érdemelne megemlítést, ezeknek ismertetése azonban nem illeik be jelen közleményem keretei közé.

Ha e soraimmal a gazdaközönség körében a francia gazdasági szakoktatási viszonyok iránt némi érdeklődést tudnék felkelteni, úgy ismertetésem máris elérte célját.

Suhayda Jenő.

CSÉPLÉSRE szívógázmotorhoz csak is retortabükkfaszén gazdaságos! Porosz kőszén és tüzfát
a legkiválóbb minőségben, vagontételekben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gaspar Fülöp
tüzifa-, faszén- és kőszéntelepei
Budapest, VI., Hungária-körút 72.
Telefon: Teréz 204-68, Teréz 239-60, Teréz 260-21
Sürgőnyocsi „Gáspárfa Budapest”

eladásnál az árképzés ellentétes irányban halad, Budapesten legdrágább a buza, rozs vagy tengei s annál olcsóbb, minél távolabb esik a termelési hely Budapesttől.

Hogy miért sújtja a gazdát termésének budapesti bázison való elköttyvetésével, annak megértése céljából tekintetbe veendő, hogy a budapesti bázison való értékesítésénél a kereskedő kettős fuvarral terheli meg a gazdát. Először levonja a budapesti alapból a Budapestig esedékes fuvar, másodsor a budapesti tőzsdei ár kialakulásánál számításba veszi a fővárostól a várható kiviteli állomásig esedékes szállítási illetéket is. A magyar vasutak tarifadrágulása folytán mind a két fuvardij alaposan megrágult.

Sújtja a gazdát az is, hogy a vidéki malmok nem a bevásárolt gabona árához mérten bocsátják áruba a korpat. A gabona rendszerint legolcsóbb a fővárostól távolabb fekvő vidékeken, viszont a korpa árképzése sokszor ellentétes irányban halad.

Ezek után áttérünk az egyéb mezőgazdasági termények, úgy mint zöldség, főzelék, gyümölcs, kereskedelmi növények stb. fuvardijainak drágulására. E tekintetben átlagos drágulási indexszámot megállapítani merő lehetetlenség. Ugyanis a háboru előtt a tarifális helyzet az volt, hogy a rendes díjszabást csak kivételesen alkalmazták, ellenben a kivételes díjszabás volt a szabály. Ennélfogva a háboru előtti és a jelenlegi rendes tarifák összehasonlításának nincsen is gyakorlati értéke. Mily részleteket számított be a vasut az egyes kivételes díjszabásokba, az féltett titok volt, a részletdíjtáblázatok csak hivatalos használatra állottak a vasuti közegek rendelkezésére. A tucatszámra fennállott kötelező díjszabásokban a magyar vasutak a *kivételre* kerülő mezőgazdasági terményeknek a legmesszebbmenő kedvezményeket bocsátották rendelkezésre. Ezekből a részletekből az élelmiszerkiviteli részvénytársaságoknak még nagyarányú refakciókat engedélyeztek.

A holdankinti fuvardij drágulás megállapításánál fontos szerep jut annak a megállapításnak is, mennyiben drágultak meg a gazda részére érkező mindennemű áru, pl. szén, fa, gépek, olaj, korpa stb. tarifái is. A baj az, hogy ezeknek az árunemeknek nagy része kartellirozva van. Már pedig kartellárakba beszámított fuvardijak nem állapíthatók meg a díjszabásokból, azoknak mi voltálól felvilágosítást csak az illető kartell vezetősége vagy a jó Isten adhat.

Tételemet igazolja az alábbi példa:

A háboru előtt például a brassói cukorfogyasztó nagyjában a következőket fizette az ottani cukorárban: cukor világi piaci — aussigi — árát + 6 fr surtaxét + kombinált fuvardiját az osztrák határról Wienig, + 3.50 aranykorona közbeeső surtaxét, + 1 aranykorona vizifuvart Wientől Budapestig, + 0.50 aranykorona különféle címén, + 7.37 aranykorona darabárfuvar Budapestről Brassóig. Összesen tehát háromféle fuvardiját fizetett a brassói cukorfogyasztó holott a fogyasztásra került cukor a 14 kilométernyi távolságra fekvő botfalui cukorgyárból szállított.

A háboru lényegesen megváltoztatta a viszonyokat. Sem Németországnak, sem Ausztriának eszé ágában se volt cukrot Magyarországra exportálni, mind a két állam örült, ha tényleges belsősükségletének egy részével rendelkezett. De azért az 1917. évben kiadott miniszteri rendelet, amely a magyar cukorárakat maximalta, pontosan beszámította a Brassó részére megállapított cukorárba a Budapest—brassói 7.37 koronás fuvardiját, hozzáadva az 1917. évben életbe léptetett 30%-os vasuti hadiadót is, tehát körülbelül még 2.21 koronát.

Hiába törte a fejét a brassói reáliskola számtani tanára azon, mily alapon számítottak be a brassói cukorárba 30%-os hadiadó címén, még 2.21 koronát, noha a brassói cukorsükségletet a közelfekvő

botfalui cukorgyár fedezte, a Botfalui—brassói cukortarifa pedig q-kint összesen 59 fillért tett ki.

Vegyünk egy másik példát: Magyarországon évtizedek óta ármegállapító a külföldi szén. Háboru előtt ezt a szerepet a német szén játszotta, jelenleg valószínűleg a csehszlovák vagy lengyel szén. Ez annyit jelent, hogy ha a vevő árajánlatot kér ama szénbányától, amelyhez az illető vevőt a szénkartell bontalta, a bánya kiszámítja, mennyibe kerülne a tekintetbe jövő idegen szén a vevő székállomására bérmentve szállítva. A bánya szénének kalória-mennyisége figyelembevételével állapítja meg aztán a fix árt. Igaz, hogy a magyar bánya célszerűségi okokból megfizeteti a vevővel a szállított bel-földi szén fuvar költségét, tényleg azonban a vevő egészen más fuvardiját fizet. Erről a fuvardijáról a vevőnek halvány sejtelmé sincs s így arról sem, hogy mennyit tesz ki a bel-földi szén fuvardij-drágulása, egybevetve a háboru előtti tarifákat a jelenlegiakkal.

A MÁV és a többi vasut iparpártolási vágy által serkentve, töle telhetőleg már eddig is mindent elkövetett, hogy a magyar szénbányák minél drágább fuvardijakat kalkulálhassanak bele szénterményeik árába. Ezt igazolja az alábbi táblázat kimutatás, amelyből kivehetők a MÁV háboru előtti és jelenlegi különféle széntarifái pengő-füllérekben:

Magyar széntarifa.

Távolság km	A magyar eredetű szén tarifái a belforgalomban		Külföldi szén tarifái MÁV belforgalomban a külföldi szén tarifáinál	A magyar eredetű szén tarifái olcsóbbak a MÁV belforgalomban a külföldi szén tarifáinál	
	háboru előtt 1914. évben	jelenleg		pengő-füllérel	%-kal
50	24.4	40	88	48	55
100	40.6	58	139	81	58
200	73.1	83	219	136	62
300	97.4	108	304	196	64
400	121.8	125	359	234	65

Fényes siker koronázta ezt az iparpártolási tevékenységet. A magyar statisztikai hivatal mult évi decemberi füzetének adatai szerint Budapesten a hazai barnaszén indexszáma 1927 december 31-én, egybevetve az 1913. évi átlagárakkal, pont 200, azaz kétszer olyan drága volt, mint az 1913. évben. A porosz felsősziléziai szén nem érte el ezt a rekordot, annak ellenére, hogy fuvardija Budapestig aránylag sokkal nagyobb arányban drágult meg, mint a magyar eredetű szén helyi díjtételei. A külföldi porosz szén indexszáma csak 158 volt, a drágulás főleg a fuvardijemelésre vezethető vissza.

Vizsgáljuk meg most már, mennyiben emelkedtek a hazai szénbányák önköltségei. Erről megbízható adatokat szolgáltat a Gratz Gusztáv dr. szerkesztésében megjelent „Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch”-ban közzétett „félhivatalos közlés”. Az 1926. évben szénbányáink termelőképeségük 65.5%-át használták ki, ami hazánk saját viszonyai mellett igen kedvező kihasználási hányad. A termelési teljesítmény volt az 1926. évben 1—1 munkás után 7.21, 1—1 vajar után 19.07 q szén, az 1913. évi teljesítményekhez képest kedvezőtlenebb volt az eredmény, 4.2, illetve 3.4%-kal. Az 1926. évi munkabérek 10—20%-kal magasabbak voltak az 1913. éviéknél, a hivatalnokoké valószínűleg legalább is ugyanannyival alacsonyabbak. Hogy mennyivel drágultak meg a bányafa kiadásai, azt nem tudjuk ugyan, de 100%-os drágulás tsulok a legfontosabb ipari cikknek, emellett a legtöbb árunem sokkal

kisebbséget mutat. Így pl. a pestvidéki buza 1914 június 6-i ára körülbelül 32 pengő volt, 1927 december 31-én 30.50 pengő.

Ez alkalommal legyen szabad e fejtegetések tulajdonképeni tárgyától némiképen eltérnem. A fentiekben említett igen értékes tanulmány azt is kimutatja, mennyivel emelkedett az egyes termelési ágak szénfogyasztása az 1926. évben az 1925. évhez képest. Ez az indexszám volt a forgalmi vállalatoknál 98.1, az iparnál 114.9, a bányászatonál 68.2, a mezőgazdaságnál pedig 119.8. Minthogy a szén az összes gazdasági élet mindennapi fekete kenyere s ez szerint a szénfogyasztás legmegbízhatóbb hőmérője a gazdasági lényekedés intenzitásának, tényleg fel kell vetni a kérdést, milyen alapon tesznek szemrehányást a magyar mezőgazdaságnak, hogy nem dolgozott eleget.

Ezután az exkurzió után visszatérünk tulajdonképeni tárgyunkhoz. A szénbányák fényesen boldogulnak, nagyszerű dividendákat és még fényesebb tantiémeket osztogatnak, ezzel szemben megrágtották a kis fogyasztók millióinak egyik legfontosabb szükségleti cikkét, sujtották a széndrágulással a magyar mezőgazdaságot és a vasipar kivételével az összes többi iparágakat is. Ehhez a ténykedéshez kellett tehát a magyar vasutaknak is segédkezni nyújtani, noha államvasutaink önmaguknak is felhajtották szén szükségleteik beszerzési árát, sőt illetett kezekkel kellett megengedniük, hogy az 1927. évben behozatalra került 10.9 millió külföldi szén forgalmának jelentékeny része a vasutról a vizuira terelődött, hogy a szénbehozatal részére megállapított exorbitans magas fuvardijakat elkerülje. Már pedig a MÁV-ot néhány évvel ezelőtti üzleti szemlemben vezető gazdasági vállalatnak keresztelték el.

A fuvardij drágulásának megállapításánál tekintetbe veendő az is, milyen tarifális elbánásban részesül az egyik termelési csoport a másikak szemben. Összehasonlításunk tárgyául mint igen fontos ipart, a vasipart veszem. Két és fél évvel ezelőt a malomipar, kétségbeesítő helyzetében, az államtól kért tarifális támogatást. A kereskedelemügyi minisztériumban tartott értekezleten a malomipar szószólója a kivételre kerülő liszt részére a 15. osztály engedélyezését kérte. Az államvasutak akkori vezetője, e kérelem hallatára hangos kacajra fakadt, mert mint mondta, így „ráfizetne a MÁV a szállításra”. Néhány hónappal később egy külföldről behozatalra kerülő nyers élelmicikk részére engedélyezte államvasutunk a 15. árusztályt.

A MÁV 1928. évi díjkezdményi jegyzékének 104. tétele értelmében *Ózd* állomásról *Gyékényes* határig szállítandó *vaszerek* részére engedélyeztek 116 filléres díjtételt. A rendes díjtételtől ez 75%-os kedvezményt jelent, az engedélyezett tarifa lényegesen olcsóbb a 15. osztály díjtételénél. A vasgyárakba szállítandó vasérc részére engedélyezik érvényen kívül helyezett tulajdosó árusztályt. A mezőgazdaság legfontosabb ipara: az állattenyésztés és állathizlialás részére szükséges nyers anyag: a korpa a 12. árusztályba, az olajpogácsa a 10. osztályba tartozik. 200 km-es távolságnál a 10. osztály díjtétele 188, a 12-esé 151, a 18-asé 29 fillér.

Figyelembe veendő az is, hogy milyen árakat fizet a MÁV az egyes termelési csoportoknak a részére szállított áruk után. A mezőgazdaság, a malomipar stb. a vasuti személyzetnek élelmicikket exportparitáson, tehát a külföldi áraknál lényegesen olcsóbban bocsát rendelkezésére. A GYOSZ több, mint egy évvel ezelőtti memorandumot adott át a miniszterelnöknek a MÁV rekonstrukciója ügyében. Legalább 100 millió pengős hitelt akarnak felvenni vasuti kocsik, mozdonyok stb. beszerzésére. E sorok írja a „Köztelek” mult évi 23. számában rámutatott arra, hogy a MÁV — „Az Est” című napilap híradása szerint — egy vasuti teherkocsiért kénytelen 10.000 frankot fizetni, holott a külföldi vagongyárak saját vasutáknak egy-egy kocsiért 4500 frankot számi-

Ha kevés a takarmánya, etesse fel szalmáját

és almozzon az olcsóbb és jobb tőzeggel!

A tőzeg leköti a nitrogént!

Szükséglet almozáshoz számos állatonként és naponként 3—4 kilogramm! Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Ne vásároljon szalmát, mert drága pénzben gyommagot és kárttevő rovarokat telepít földjére!

Jelenlegi áraink vagonként helyt Fekete-bézsény állomás vagonba rakva 100 kg.-kint:
Tépetlen tőzeg, kockákban — — — — P 1.80
Tépett tőzeg, ömlesztve — — — — P 2.—
Tőzegkorpa, ömlesztve — — — — P 2.20
Tépett, préselt és balázott tőzeg — — — — P 2.85
+ 2% forgalmi adó!

GROF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE
TELEP: FONYÓD

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25.
Telefon: Teréz 129—76 (9-től 2-ig)

tanak. A vasuti szakembere több vasuti acélkerékpar-dik a kérdés, hogy kölcsonból hány osztályrészeül van.

Az előadottak a következők voltak: A GyOSZ ama tásai szerint a megerhelése 2 pengő drágulása is tesz ki, nem-je-

A mezőgaz

A szántógépek a gazdatársadaló ségek között. A nyilvánosság elő meg. A mezőgaz egyre hangosabb nevező oly fontos. A gazdatársadaló gyűléseken és a feltűk annak telje mindkét házában gazdaság állapogróf, az OMGE Farkasfalvi Fark-

A gyáripár a sőt fardadhatlan jutása érdekében közel iparkodó a nagy nyilván-

A rendelkezésér jelent meg a trakt részletességgel jelentene a k csökkentése: sz megszünne és a telepeiket oly k a hazai fogyaszt Egy másik cik csökkenteni, me vitására hátrány

Igen szép jel nyilatkozatok é gyakorolhatnak de nem gyözhe több millió fog mezőgazdaságn követelése nem kedelmi mérleg hanem a magy sítési lehetőség termelni, annál ványjának csök biztosítja, ez p tékeny befolya

Ami pedig a zését illeti, ar ennek a gondó nem helyes. M litása esetében lesz, a hazai gy jaikat és kény megelégedni.

Nézzük ezt Egyik oldalon az ország szül ipar, a másik alatt roskadozó ségek szerint mint a mezőg sünk, hogy a

tanak. A vasuti anyagbeszerzés egyik legkiválóbb szakembere több ízben rámutatott arra, hogy egy vasuti acélkerékpár beszerzési indexszáma 228. Felvetődik a kérdés, hogy a tervbe vett 100 milliós vasuti kölcsönből hány százalék jut az egyes iparvállalatok osztályrészesül vám azaz nemzeti ajándék címén?

Az előadottak után a t. Szerkesztő ur kérdéseire a következő választ adhatom:

A GyOSz ama kijelentését, hogy megbízható számításai szerint a magyar mezőgazdaság holdankinti vám megterhelése 2 pengő 24 fillért tesz ki, viszont a fuvardíjak drágulása egy kalkuláció szerint 4 pengőnél többet is tesz ki, nem kell komolyan venni.

Havas Mór.

A mezőgazdaság és a gépipar.

A szántógépek vámsza miatt évek óta folyik a harc a gazdatársadalom és a hazai traktoripar érdekeltségei között. Az utóbbi hónapokban ez a harc a nyilvánosság előtt elcsendesedett, azonban nem szűnt meg. A mezőgazdaság türelmetlenül várja, hogy az egyre hangosabban követelt jogos és a termelésre nézve oly fontos traktorvámleszállítást megadják. A gazdatársadalomnak ezt a kívánását nemcsak gyűléseken és a sajtóban tettük szavá és követeltük annak teljesítését, hanem már az országgyűlés mindkét házában is foglalkoztak a kérdéssel. A mezőgazdaság álláspontját a felsőházban Somssich László gróf, az OMGE elnöke, a képviselőházban pedig Farkasfalvi Farkas Géza exponálta.

A gyáripar a legutóbbi időkben sem maradt tétlen, sőt fáradhatatlanul dolgozott álláspontjának érvényre juttatása érdekében és minden rendelkezésre álló eszközzel iparkodott az illetékes tényezőket, valamint a nagy nyilvánosságot a maga igazáról meggyőzni. A rendelkezésre álló hatalmas sajtóban számos cikk jelent meg a traktoripar érdekében. Ezek a cikkek nagy részletességgel fejtették ki, hogy mily nagy veszélyt jelentene a közigazgatási életre a traktorvámok csökkentése: szerintük ebben az esetben a gyártás megszűnése és a traktorgyárak kénytelenek lennének telepeiket oly külföldi országokba áthelyezni, ahol a hazai fogyasztást a hazai ipar részére biztosítják. Egy másik cikk szerint nem szabad a traktorvámokat csökkenteni, mert ez kereskedelmi mérlegünk passzivitására hátrányos befolyást gyakorolna.

Igen szép jelszavak ezek. A beállítás, a különböző nyilatkozatok és cikkek nagy tömege, nagy hatást gyakorolhatnak a gyáripari érdekeltségek körében, de nem győzhetik és nem győzik meg az ország több millió fogyasztóját és gazdáját arról, hogy a mezőgazdaságnak egyre hangosabban megnyilvánuló követelése nem jogos és méltányos. Mert a kereskedelmi mérleg javulása végül sem a traktoripartól, hanem a magyar mezőgazdasági termények értékesítési lehetőségeitől függ. Minél olcsóbban tudunk termelni, annál könnyebb az értékesítés. A traktorok vámjának csökkentése az olcsóbb és jobb termelést biztosítja, ez pedig kereskedelmi mérlegünkre jelentékeny befolyást gyakorolhat.

Ami pedig a gyártelepeknek külföldre való áthelyezését illeti, arra csak az a megjegyzésem, hogy ennek a gondolatnak a felvetése — legalább is — nem helyes. Mi fog történni a traktorvámok leszállítása esetében? A traktor a belföldi piacon olcsóbb lesz, a hazai gyárak is olcsóbban fogják adni traktorjaikat és kénytelenek lesznek kevesebb haszonnal megelégedni.

Nézzük ezt az évek óta tartó harcot közelebbről. Egyik oldalon áll a szépen fejlődésnek induló — de az ország szükségleteit fedezni nem tudó — traktoripar, a másik oldalon küzd a maga igazáért a terhek alatt roskadozó mezőgazdaság. A gépgyári érdekeltségek szerint az éppen olyan nehéz helyzetben van, mint a mezőgazdaság. Erre csak az a megjegyzésünk, hogy a magyar gyáripar helyzete sem rózsás,

de hogy mennyivel jobb helyzetben van mint a mezőgazdaság, eléggé bizonyítja az, hogy érvényben lévő vámtarifánk az ipar testére van szabva és hogy a gyáripar 7-7½%-os hitellel dolgozik, a mezőgazdaság 17-18%-os kölcsöneivel és hitelével szemben.

A magyar mezőgazdaság mindig pártolta és pártolja a hazai ipart. Ez kötelessége is, ennek eleget is tesz a mezőgazdaság egészen addig, amíg nem követelnek tőle erejét felülmúló anyagi áldozatokat. Jelen esetben pedig ez az eset áll fenn, mert nem kívánható az amugy is tulterhelt mezőgazdaságtól, hogy egy szépen induló ipar kedvéért minden egyes szántógépet 600-800-1000 pengővel tuiffessen. A mezőgazdasági termelést irányító tényezők a termelést akarják fokozni. Ez csak úgy érhető el, ha olcsóbb termelési eszközöket adunk a gazdáknak. De ezt ne csak a kiválasztottaknak juttassuk, hanem a gazdák összességének. Vámszállítás esetében olcsó traktort adunk a gazdáknak, ezzel csökkentjük az üzemköltséget, terjesztjük a gépmunkát. Itt felvethetjük azt a kérdést a gépiparral szemben, talán nincs szüksége a magyar gazdának olcsó traktorra? Olcsóbb termelési eszközök biztosításából nemcsak a gazdáknak, hanem az ország összességének is haszna lesz.

A magyar gazdatársadalom a létért való küzdelemben a gyáriparal együtt akar dolgozni, de nem engedheti meg azt, hogy teljesen ki legyen szolgáltatva a gyári érdekeltségek politikájának. A gazdák összességének egy emberként megnyilvánuló óhaja nem a gyáripar ellen irányul, hanem az olcsóbb termelési eszközök biztosítását követeli.

Legutóbb kimutatták, hogy a túlzott ipari vámok mily magas terhet jelentenek a mezőgazdasági termelésre nézve. A tulajdonon iparkodtak ezt megcáfolni, a közölt megdöbbenő adatokat megdönteni és hatáskukat csökkenteni. Ezzel most részletesebben nem foglalkozunk, tekintettel arra, hogy itt csak az ipar egy ágáról, a mezőgazdasági traktoriparról van szó. Azt azonban, mint elvitathatatlan tényről le kell szögezni, hogy az ipart védő vámnak jelentékeny része van abban, hogy a mezőgazdasági termelés drága.

A mezőgazdaságnak a traktorvámok csökkentésére irányuló mozgalmára erejét azzal is iparkodnak tompítani, hogy a szomszédos államokban a traktorok vámsza magasabb, mint nálunk, tehát nem jogos és méltányos a gazdák elégedetlensége. Nézzük közelebbről a szomszédos államok vámtételeit:

Nálunk a 15 q-nál könnyebb súlyú traktorok 30 aranykoronát, a 15 q-nál nehezebbek pedig a kedvezményes élebeléptetése óta 65, illetve 75 aranykorona vámot fizetnek 100 kg-kint.

Jugoszláviában a traktorokra igen minimális vám van megállapítva, de ha hitelt érdemlően igazolják, hogy a traktor mezőgazdasági célt fog szolgálni, ugy az vámentes.

Romániában a traktor és traktoreke vámsza 100 kg-kint 330 papír lei (100 papír lei = 3 arany korona).

Ausztriában a traktoroknak tisztán a motorja után a vám 100 kg-kint 80 arany kor., egyéb alkatrészek után 100 kg-kint 22 arany kor. vám fizetendő. Végeredményként a vám itt q-kint 40-45 arany kor. körül mozog. Leggyakrabban az osztrák példára hivatkoznak az ipari érdekeltségek annak hangoztatásával, hogy ott 80 arany korona a vám. Igaz, azonban tisztán csak a motornak a vámsza 80 arany korona!

Csehországban 3000 kg súlyig 100 kg-kint 60 arany korona, azon felül pedig 50 arany korona a traktorvám. Németországban a traktorok vámkérdése most van rendezés alatt, körülbelül 100 kg-kint 40 arany korona lesz a vám.

Nézzük a traktorekéket. Ennek a vámsza Ausztriában 10 arany korona, Németországban 6 arany korona. Ezzel szemben nálunk 23 arany korona fizetendő.

Könnyen megállapítható, hogy a hazánkban érvényben lévő vámtételek, valamint nemcsak a traktor arát, hanem annak vám- és fuvarvételeit is terhelő 2%-os forgalmiadó számításba vétele mellett a magyar gazda fizeti a legnagyobb vámot.

Németországnak hatalmas traktoripara van, amely képes a hazai szükségletet teljesen fedezni és ki-elégíteni és mégis alacsonyabbak a vámtételek, mint nálunk, a kimondottan agrárállamban. Jellemzően világítja meg a helyzetet az, hogy a német vámtarifa az ekékre a mi 23 arany koronás vámunkkal szemben csak 6 arany márká vámot állapít meg, pedig a német ekemárkák az egész világon közismertek és még sem szorulnak nagyobb vámvédelemre. Igaz, nincs is arra szükségük, mert a jó márká a legjobb vámvédelem, ezt az állítást egyes hazai gépmárkák is bizonyítják.

A magyar mezőgazdaságot sokféle teher sújtja. A gazdák kezdenek a körülmények kényszerítő hatása következtében a külterjes gazdálkodásra való áttérés gondolatával foglalkozni, mert a mezőgazdaságba befektetett tőke kamatozása minimális. Ilyen körülmények között kell, hogy a mezőgazdaság részére olcsóbb termelési eszközöket biztosítsunk, tehát elsősorban a traktorokat sújtó vámokat kell csökkenteni. A mezőgazdasági termelés minden joggal elvárhatja azt, hogy a mai rendkívül nehéz helyzetben az illetékes tényezők segítségére siessenek.

Rothmeyer Imre.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A pannonbüköny, a somkóró és a szudáni fü.

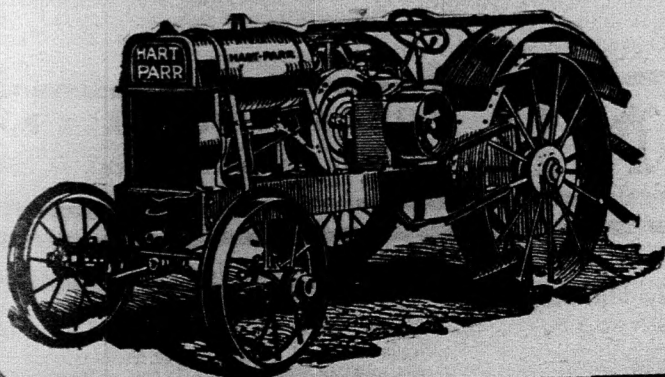
A „Köztelek” 1927. évi 45. számában Gyárfás József részletesen ismertette a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara körzetébe tartozó gazdák által 1925/26. évben pannonbükönnyel végzett termesztési kísérletek eredményeit.

A kísérletek — habár szűkebb arányokban — az 1926/27. évben is folytak az említett kamara körzetében. Erdemesnek és szükségesnek tartom röviden azok eredményét ismertetni, mert újabb tanulságos adatokat szolgáltatnak egyes takarmánynövények termesztési értékéről, különösen magtermőképességéről. Részletes beszámoló e kísérletekről a „Tiszajobbparti Mezőgazda” folyó évi 7. számában jelent meg, ezért itt csak röviden ismertetem a kísérletek eredményeit.

Az 1926/27. évben 8 helyen végzett kísérletekből is kitűnt, hogy a pannonbükönnyt magnak legjobb körülbelül kétszeres gabonaszortávoira vetni, kat. holdankint mintegy 60 kg vetőmagot, amelyben a pannonbüköny és a támasztónövény (őszli kálászós) sulyaránya 75-25%.

A pannonbüköny magtermése tisztán, vagyis a kálászós magja nélkül kat. holdankint 493-1002 kg között ingadozott, a 8 kísérlet átlagában pedig 722 kg volt. Az elért eredmény a pannonbüköny jó magtermőképességét ismét fényesen igazolta. A pannonbükönnyel egyidejűen termesztett más bükönnyfélék lényegesen kevesebb magot termettek. Egyik kísérletező szerint a tavaszi büköny kat. holdankint 400 kg magtermést adott a pannonbüköny 550 kg termésével szemben, a másik szerint a pannonbüköny a szűszösbükönnyénél 25, a tavaszi bükönnyénél 20%-kal termelt több magot, a harmadik kísérletező szerint a pannonbüköny kat. holdankint 330 kg-mal haladta meg a szűszösbükönny termését. Valamennyi kísérletező kiemelte, hogy a pannon-

A HART-PARR a legerősebb traktor!

Üzeme a legolcsóbb, élettartama évtizedekre terjed, kezelése bámulatosan egyszerű.

A 24 és 36 lóerős HART-PARR petróleumtraktor a gazda igényével minden irányban számoló valóságos mezőgazdasági gép, melyet a magyar gazdaközönség rövid időn belül módfelett megkedvelt.

A Hart-Parr traktorról az ország minden részéből kitűnő referenciákkal rendelkezünk.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

Használt traktorokat cserébe veszünk!

KÉRJE AZ 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKET

bükköny fagyállósága elsőrendű, termése még késői vetés esetén is biztos és nagy, úgy zölden, mint szénává szárítva az állatok szívesen fogyasztják. Kitünő tulajdonsága még az is, hogy magja nem pereg, aratása nem körülményes és más munkát nem zavar, még szelid sziken is igen jól sikerül.

Amint a szőszösbükköny teljesen meghonosodott és alig nélkülözhető takarmánynövénye lett a gyengébb talajoknak, úgy remélhető, hogy az igényesebb és az ennél körülbelül egy héttel későbbben fejlődő pannonbükköny jobb talajainkon a jövőben mindig fokozódó felkarolásra, természetesen fog találni. Ugyanis mindkét takarmánynövény más és más viszonyok közé való s így egymás versenytársának nem tekinthetők. Homokon természetük továbbra is a szőszösbükköny, de jobb talajokon, különösen szárazságra hajló viszonyok között érdemes a pannonbükköny természetével kísérletezni.

Száraz éghajlat alatt már szeptemberben kell a szőszösbükkönnyet vetni, hogy megerősödve mehessen a téle. Ilyenkor gyakran még annyira száraz a talaj, hogy a vetés lehetősége, vagy sikere kétséges lehet. A pannonbükköny elkésve is vethető, mert jóformán teljesen fagyálló és még akkor is sikerül, ha a hó alatt kel ki.

Az Egyesült Államok földművelésügyi kormányának növénytermesztési osztálya működéséről évről-évre kiadványban számol be. Az 1926/27. évi működési jelentésben különösen a *fehér somkóróról* közöl olyan adatokat, amelyek a magyar gazdák érdeklődésére is számot tarthatnak azért, mert a legutóbbi időkben a fehér somkóró termesztése arra alkalmas viszonyok között nálunk is örvendően terjed, viszonyaink pedig sok tekintetben nagyon hasonlóak az Egyesült Államok termesztési viszonyaihoz.

Az idézett jelentésnek a fehér somkóróról szóló része hű fordításban a következőképpen hangzik: „5-6 évi nagyszerű előírás után úgy látszik, hogy a somkóró termőterülete az Egyesült Államokban megállapodott és a növény véglegesen elfoglalta helyét a pillangósvirágú takarmánynövények között. A somkóró pontos termőterülete nem ismert, de a vetőmagkereskedőtől és egyéb forrásokból nyert értesülésekből arra lehet következtetni, hogy az körülbelül megegyezik a tehénborsó, lóhere és szójabab termőterületével, amelyet csak a lucerna, komócsin és füves here termőterülete mul felül.”

„A somkóró termesztésének különösen felszáráz vidékeken legnagyobb nehézsége az, hogy ritkán sikerül a vetés, illetve hiányos a kelés. Ama feltételek alapján, hogy a rossz kelés okozója legtöbbször a vetés hibás módja, az elmúlt évben kísérleteket végeztek különböző csirázóképességű mag különböző időben történő vetésével. Az első év eredményéből nyilvánvaló, hogy sok esetben a legbiztosabb vetés az, ha a karcolatlan, sőt dörzsöltlen magot késő ősszel, vagy tél elején vetik. Ez tulajdonképpen a természet utánjárása. Ilyen vetés esetében a mag néhány hónapig fekszik a földben, fokozatosan veszi fel a nedvességet és a legkedvezőbb időben csirázik, a fiatal növények, mielőtt a hőség beáll jól meggyökereszenek, az első évben erőteljesebben fejlődnek, könnyebben megküzdnek a gyomokkal és kisebb lesz a felfagyási veszteség a második télen. 1926-ban mind az öt állomáson, ahol ilyen kísérleteket végeztek, igen nagy volt a különbség az ilyen módon végzett vetés javára azzal szemben, amikor a vetés rendes módon áprilisban történt karcolt maggal.”

A „Köztelek” 1926. évi 94. számában beszámoltam egy cirokfélének, az amerikai növénytermesztésben példátlanul gyorsan elterjedt *szudáni fűnek* (Andropogon sorghum halepensis sudanensis) hazai termesztésével végzett első próbálkozásokról. Ugyanott részletesen ismerttettem a növény különböző tulajdonságait és azokat az okokat, amelyek a növényvel való kísérletet hazai viszonyaink között is szükségessé és megokolttá teszik.

Termesztési kísérleteinket az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás magyaróvári kísérleti terén az 1927. évben is folytattuk és pedig — mint hogy nagyobb mennyiségű vetőmag még nem állott rendelkezésünkre — szintén csak kisebb ará-

nyokban, körülbelül egy árnyagságu parcellákon. Addig is, amíg a folyó évben megindult országos kísérlet eredménye nyilvánosságra hozható, célszerűnek tartom e kísérlet eredményét rövid összefoglalásban ismertetni.

Mivel a szudáni fű nálunk elsősorban és főképpen a muhar pótlására lenne hivatott, az érdekel elsősorban, hogy a szudáni fű a muharral szemben az 1927. évben minő termőképességről tett Magyaróvárótt tanúságot. A szudáni fű ugyan a takarmányköles helyettesítésére is alkalmas, mivel azonban nálunk kölest szálastakarmánynak a muharhoz hasonló arányokban nem természetnek, az a növényvel való összehasonlítás alárendeltes jelentőségű. Csak azt említem meg röviden, hogy a takarmányköles termése az 1927. évi kísérletben nem különbözött lényegesen a muharétól.

Vetésre 1926. évi termésű eredeti amerikai magot használtunk, amelyből 1000 szem sulya 10 g volt. A vetés két időben történt: május 23-án és július 1-én. A bugahányás a korai vetésű szudáni fűnél július 15-én, a muharnál 19-én, a későbbi vetésű szudáni fűnél augusztus 26-án, a muharnál pedig 22-én kezdődött. A korábbi vetésű szudáni fű és muhar július 25-én, a későbbi vetésű pedig augusztus 30-án kaszáltattak le körülbelül egyforma fejlettségi állapotban, amikor a szudáni fű 110, illetve 120, a muhar pedig 75, illetve 70 cm magasságot ért el. A tenyészidő tehát 63, illetve 60 nap volt. A parcellák átlagában a termés 100 négyzetméteren kilogrammban a következő volt:

	I. vetés			II. vetés		
	zölden szárazon	arány-szám	arány-szám	zölden szárazon	arány-szám	arány-szám
szudáni fű	230	67	115	302	100	196
muhar	200	58	100	184	51	100

A korábbi vetésű szudáni fű azonban augusztus 30-ig, tehát a kaszálást követő 35 nap alatt 50 cm magas, kaszálásra érdemes sarjút is hajtott, amelynek sulya 100 m²-méter területen zölden 92, szárazon pedig 28 kg volt. Vagyis a sarjutermmel együtt a szudáni fű és a muhar termésének arányszáma az első vetésűnél tulajdonképpen 163 és 100. A lekaszált sarjút tarlója ismét kihajtott és az ősz folyamán legeltethető lett volna. A későbbi vetés sarjújára nem adott kaszálásra alkalmas tömeget, e helyet inkább legelőnek lehetett volna hasznosítani.

Hogy a későbbi vetésű szudáni fű a muharhoz viszonyítva sokkal jobban sikerült, mint a korábbi vetés, az az augusztus hóban uralkodó forró, száraz időjárásnak tulajdonítható. A szárazságot a muhar, amint ezt minden gazda tudja, nagyon megsínyli, de a szudáni fű alig szenved tőle.

A legutóbbi két év megfigyeléseiből kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy a szudáni fű erősen kiéli a földet, különösen akkor, ha sarjút nevelhet. Egyébként mint elővetemény csak olyan elbírálás alá eshetik, mint a muhar, amelyet tudvalóvóan szintén nem számítunk a jó elővetemények közé már csak azért sem, mert a földet nagyon kiszáritja. Sarjút hajtó, azaz első kaszálás után fel nem tört szudáni fű után az ősziék nagyon gyengén fejlődnek; szudáni fű után tehát csakis buja talajon lesz tanácsos őszi vetni akkor, ha a talaj bujaságát meg akarjuk csapolni. Egyébként inkább olyan növényeket vesztünk utána, amelyek friss trágyába kerülnek, esetleg még műtrágyázásban is részesülnek.

Surányi János.

KASZÁLÓ- ÉS LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: e. Dörner Béla.

Legelők hozamának növelése.

A művelési ágak közül legnagyobb vízszükséglete van a rétnek, utána a legelőnek és legkevesebb a szántónak. Ezért a réthez és legelőhöz viszonyítva a szántóföldnek annál nagyobb a nyers hozama, minél szárazabb az éghajlat. Hogy a tiszta jövedelem is nagyobbodik a réthez és legelőhöz képest, az a közzgazdasági, elsősorban a munkásviszonyoktól függ. Tekintettel arra, hogy a mi éghajlatunk száraz, a munkásviszonyok pedig aránylag kedvezők, a feltörhető ré és legelő mint szántó viszonyaink között a legtöbbre nagyobb nyers és tiszta jövedelmet hozza.

Viszont az egészen silány, buckás, futóhomok legelők, továbbá a kavicsos altalajú, sülevényes legelők a mi éghajlati viszonyaink között minden valószínűség szerint nagyobb jövedelmet hoznának, ha azokat beerdősítetnénk. Nálunk éghajlati viszonyainkat figyelembe véve, aránylag sok a legelő. A másik nem hasznosítható területektől, pl. sziklegelők, tekintve, nagyobb gazdaságaink a legjobban tennék, ha csak annyi területet használnának legelőnek, amennyire az állatok számára egészségügyi szempontból, a levegőn való tartózkodás és mozgás végett szükség van.*)

Közlegelők gyanánt is kár szántónak is alkalmas területeket nagyobb mértékben igénybe venni. Állattenyésztésünk csak akkor lehet jövedelmező, ha a balkáni tömegárunknál jobb minőségű állatokat tenyészítünk. Ezt pedig csak úgy tudjuk elérni, ha a földműves nép mindenütt, ahol a viszonyok megengedik, megtanulja a szántóföldi takarmányok nagyobb mértékű természetét, az ökszerű takarmányozást és a belterjesebb irányú állattenyésztést, mert amíg és ahol a törpe- és kisbirtokos kizárólag a rosszul kezelt közlegelőn kívánja állatait nyáron át eltartani, vagy pedig ott, ahol a közlegelő a községtől olyan távol van, hogy estenként nem járhat haza a jószág és így istállóban való takarmányozással nem pótolhatják a hiányzó táplálékot, addig és ilyen viszonyok között csak egészen külterjes állattenyésztésről lehet szó.

Az újabb tapasztalatok beigazolták, hogy a rendszeresen kezelt és trágyázott legelők is igen jövedelmezők lehetnek. A legelők gondozására és ápolására sokkal nagyobb gondot kellene fordítani, mint a múltban, mert a legelők rendes kezelésével, ápolásával és gondozásával nagy mértékben lehetne és kellene is a legelők hozamát növelni.

A magyar mezőgazdaság trágyázási rendszere terén még sokat kell és lehet is javítanunk. Az állattartást minden gazdaságban annyira kellene fejleszteni, amennyire viszonyaink között a jövedelmezően alkalmazható istállótrágyaszükséglet azt megokolja. Az istállótrágya kezelésére is több gondot lehetne fordítanunk. A műtrágyázás távolról sincs még annyira elterjedve, amilyen mértékben az a hazai viszonyaink között hasznos volna. Trágyázási rendszerünk kívánatos javulása azonban csak a mezőgazdasági kultúra elterjedésétől várható.

Nagyobb jelentőséget kellene tulajdonítani a vetésforgóknak is. A szabad, vetésforgó nélküli gazdálkodásnak csak a nagy tőkével, üzleti érzékkel és szakfudással vezetett gazdaságokban van helye, ahol a természetből fogva jó erőben lévő talajokat megfelelő talajműveléssel és kellő trágyázással állandóan jó termőerőben tartják. Nálunk azonban igen sok gazdaság trágya- és tőkehiánnyal küzd. Ezek a gazdaságok sokkal nagyobb eredményt érhetnek el, ha a gazdaság felszereléséhez és talajjéhez képest állítanak össze a vetésforgót és azt igyekezzenek be is tartani.**)

gellénfalvi Gellén Sándor dr.

*) Ezt nemesek a nagybirtokosok, de a községek és közbirtokosságok is helyesen tennék!

Rovatvezető.
**) A cikk több okos dolgot tartalmaz. Meggyőződésem szerint a mi klímánk alatt sok helyen előnyösebb volna a legelőket csökkenteni. Nálunk — azt tartom — túlsok a legelő. A földbirtokreform még növelte a legelőterületeket, sőt több helyen jó szántóföldekből alkotott legelőt, ami pedig gazdasági visszaesést jelent. Nézetem szerint a jól kezelt, jól trágyázott, jól termő legelő jól tölthető gazdasági hivatását, míg a gyengén termő, elhanyagolt, száraz fekvésű legelőből hasznosabb volna szántóföldet csinálni és magasabb kultúrára hozni. Több uralti birtok utóbbi időben föl is szántotta a rosszul termő (száraz fekvésű) természetes legelőt és inkább mesterséges legelőket állít be — ez a forgórendszer mellett — 4-6 évre.

Egy nagyobb búruradalom a múlt évben felszántotta futóhomokos, silányan termő legelőinek egy részét (melyen az állatok csak 3-4 hétre találtak élelmet) és kiadta magyar holdankint 50 pengőért kiszáradt haszonbérbe: azelőtt ráfizetett, most pedig haszna van a legelőből.

Nézetem szerint azt a földterületet, amelyen a mi forró, száraz nyári klímánk alatt legalább 2 hónapi időtartamra nem tudunk jó legelőt létesíteni, okosabb, ha felszántjuk és szántóföldnek használjuk, mint ha jártató, koplalehelynek hagyjuk, a növendekállatoknak pedig jobb földön fektetünk le időszakos mesterséges, úgynevezett „intenzív” legelőt. Ez a helyes legelőgazdálkodás, amelyet modern szóval: zöldsőmezőgazdálkodásnak hívunk.
Rovatvezető.

TEJET VESZÜNK

TAVASZI VETÉSRE LEGOLCSÓBB

csalamádénak legalkalmasabb **fehér cinquantino tengeri**, fajtiszta **vérköles**, ólomzárolt **lóhere**, lucerna, legprimább **nyulszapuka**, **vetőbükköny** és **répamagvak** legolcsóbban cégünknel kaphatók.

KÉRJEN SAJÁT ÉRDEKÉBEN SURGOSEN MINTÁZOTT AJÁNLATOT!

KORONA TEJCSARNOK R.-T.

FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODÁK:
BUDAPEST, IX., DRÉGELY-UTCA 15. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 331-54 ÉS JÓZSEF 300-04 1500

Fekete Testvérek Vetőmagnyereskedése (Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Szűrgőnyem: „Gebrüder“
Iroda: Budapest, V., József-tér 12. Vetőmagtisztítótelep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Levélcim: Bpest 4., 196. Telefonok: 110-99, 148-31, 240-84

A lóbögöly

A lóbögölyt előidézett körülmények között a nemzetközi jelölte annak a kőszármú rovarán és beleit vérvél és szővőban élő bögöly érdekelt életbe létező való külső mélyet a fajfelelő természetadta cselekvésre keltelt bennszervezetét és Amíg a marhatozó bögölylyos helyi me családha tartó üregében éli után mint szá

A lóbögölyi zoológiai ismeretből, h vében képe mek megzise csak a vélet féle bögölyláb lőnbőznek, h jaira rakják jellemző test fajta petéit a szőrőkre rakót, a harm a lábtörzsele és a petéke ben lővi tojó került embri takarmány k tük, esetleg bár nem leh kén levők a nyálkahártya furakodnak terakban me gyomorba ju vák az emé onnan fejlőd földben szá utódaik a fo

A bögölyi szor nem is Talán éppen kőrnak álta séget, amily az is, hogy tőnetekben megállapítá teli takarom könnyebben mert az ol hogy a ló visszamarad Ezekből a t kezletni, h fejlődéséne! Ha figye

N
19-2
a l
Az

Gyá
Telef
Szállít
szindik
zése

IN

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A lóbögöly káros hatása és elhajtása.

A lóbögölyt népies szóval rozsféregnek, az általa előidézett kórt pedig rozsférgességnek nevezik. A nemzetközi nomenklatura *Gastrophilus* névvel jelölte annak a *Diptera brachycera*-családba tartozó kétszárnyú rovarnak a lárvaállapotát és a gazdaállat vérvértel és szövetnedveivel táplálkozik. A háziállatokban élő bögölylárvaiknak igen sajátos és valóban érdekes életberendezést juttatott a természet s a létért való küzdelemben nem könnyű az a feladat, melyet a fajfenntartás érdekében meg kell oldaniok. Természetadta ösztönük olyan határozottan látszó cselekvésre készíti a rovarokat ezt a fajt, hogy életük szemléltetése az értelem élőlény látszatát kelti bennünk s felelteti a vizsgálóval azt, hogy szervezetét csak idegducok működése kormányozza. Amíg a marhákban élő, az oestrídák családjába tartozó bögölylárva a bőr alatt élőködik s néha súlyos helyi megbetegedést okoz, addig ugyanebbe a családba tartozó másik faj a juhok orr- és homlok-üregében éli át lárvaéletét, hogy teljes kifejlődése után mint szárnyas rovar a fajfenntartást szolgálja.

A lóbögölynek nevezett kétszárnyú rovar lárva a zoológiai ismertetés jelen kívül, abban is eltér az előbbiektől, hogy lárva csak a lófélék emésztőszervében képesek megélni s amíg oda juthatnak, számuk megtizedelődik, mert létfeltételeiket sokszor csak a véletlen biztosítja. Az egyiptásokban halféle bögölylárva él. Ezek egymástól abban is különböznek, hogy petéiket az állat különböző testrészeire rakják s a megfigyelések szerint a fajra jellemző testtájhoz ragaszkodnak. Amíg az egyik fajta petéit az ajkak és az orrayílások tájékán levő szőrűre rakja, addig a másik inkább a toroktájékot, a harmadik a test oldalát, a lábak szőrét vagy a lábtüszületeket választja ki petéinek elhelyezésére és a petéket 8-10 cm távolságból lebegő helyzetben lóvi tojócsovéből a szőrszálakra. A petéből kikerült embrió heteken át életképes marad s vagy a takarmány közé keveredik vagy a lovak saját testük, esetleg egymás harapálása közben jut a szájba, bár nem lehetetlen, hogy a száj és az orr környékén levők aktív mozgás útján vándorolnak a száj nyálkahártyájára. A lárva a száj nyálkahártyájába furaodnak s ott vándorolnak, majd egy részük a torokban megtelepszik, másik részük közvetlenül a gyomorba jut s ott a nyálkahártyába furaodik. A lárva az emésztőcsőben maradnak a jövő tavaszig s onnan fejlődésük sorrendjében eltávoznak, majd a földben szárnyas rovarrá alakulnak, hogy azután utódaik a folyamatot előlrol kezdjék.

A bögölylárva lovakban igen gyakoriak és sokszor nem is okoznak semmiféle látható betegséget. Talán éppen ez is egyik oka annak, hogy a bögölykórnak általában nem tulajdonítanak olyan jelentőséget, amilyent az megérdemel. Oka annak részben az is, hogy a kór nem nyilvánul feltűnő súlyos tünetekben és a bögölyök jelenlétét sem lehet könnyen megállapítani. A baj jelentkezési ideje összeesik a téli takarmányozás idejével, s ez a körülmény annál könnyebben eltereli a figyelmet a hiba igazi okáról, hogy a lovak, főképen a csikók fejlődésben visszamaradnak, lesaványodnak és szőrük megnő. Ezekből a tünetekből közelkérvő gondolat arra következtetni, hogy a csikók lesaványodásának és hiányos fejlődésének oka a téli tartási viszonyokban rejlik. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a bögölylárva

száma az irodalom feljegyzése szerint (*Hutya-Marek*) egy-egy lóban 1000 darab is lehet, hogy továbbá *Hobmeier* szerint felnőtt lovat 200 bögölylárva már megbetegíthet, csikóknál pedig már jóval kevesebb — megfigyelésem szerint 50-80 darab — feltűnő tápláltsági zavarokat okoz, könnyen érthető, hogy a bögölylárvaik jelentőségét nem szabad lebecsülni. A lárva eltávozásából azok számára a nyár elejétől őszig tart, ennélfogva a különböző időben bevándorolt lárvaik fejlődése más és más időben ér véget s eltávozásuk hónapokig eltarthat úgy, hogy ha nagyobb számban voltak is a gyomorban, nem mindig vehetők észre.

A bögölylárvaik káros hatásukat többféle módon éreztetik. Az erre vonatkozó vizsgálatok eredményei már részben ismeretesek a szakkönyvekből, azért itt csak a teljesség kedvéért röviden ismertetem, kiegészítve őket az újabb vizsgálatok eredményeivel és saját tapasztalataimmal.

A lárva már a torokban a nyálkahártyába furaodva, gyulladásos jelenségeket okozhatnak, itt azonban sokáig nem tartózkodnak, mert állandó meglepedési helyük a gyomor vagy a vékonybél kezdeti része. A gyomorban káros hatásuk függ a meglepedésük helyétől és a számtól. Ha az emésztőnedveket elválasztó nyálkahártyán telepednek meg nagyobb számban, a nyálkahártyán egészen kölesnyi nyílásokat furaok és az emésztés munkáját zavarják. A nyílások környékén ugyanis gyulladást okoznak s krónikus gyomorhurut fejlődik, amelyet súlyosbit az is, hogy testükből mérgező anyagokat választanak ki. A lárva a gyomor falában haladó nagyobb véreket is megsérthetik s ebből halálos kimenetelű gyomorvérzés keletkezhetik. A gyomorsukó tájéka a gyomor kijáratát szűkítik s kiürülését akadályozzák. A nyálkahártyában okozott folytonossági hányokon fertőző anyagok kerülhetnek a gyomor falába illetve a véráramba. Mérgező anyagok nem közömbös a szervezetre, mert miként *du Toit* újabb kísérletes vizsgálatai kiderítették, a lárva kivonatának lovak bőre alá történt fecskendezése után nyugtalanság, légszomjosság, rendetlen szívverés, izomremegés, izzadás, nagyobb adagok után halál is következhet. A mérgező vére s közömbös, hatására a fehér vérszámok megkevesbedik. A kivonatok folytatólagos befecskendezésére a vörös vérszámok is megfogynak, az állat lesaványodik és végül elpusztul. Az elmondottak eléggé jellemzik a *Gastrophilus*-álca káros hatását, amellyel azt is megokolják, hogy ezzel a bajjal behatóbban foglalkozzunk és ismereteinket a szerzett tapasztalatokkal bővítjük. Ez a

szándék vezetett, amidőn e sorok megírásához fogtam és *Magyar-Kossa* dr. „*gastin*“ nevű szerével végzett kísérletes vizsgálataimról és megfigyeléseimről beszámolni óhajtok.

A gastrophiliasis gyógyítására ezideig használt szénkénegtartalmu zselatinkapszulákkal jó eredményeket értek el, mégis a célszerűen adagolt *gastin*, könnyű kezelhetősége és jó hatása folytán az eddigi kezelési eljárásokat nélkülözhetővé teszi. Egyedüli nehézség, amivel szembenállunk az, hogy nem rendelkezünk biztos eljárással a baj megállapítására. A *Gastrophilus* káros hatását csak akkor vesszük észre, amikor a lovak s főképen a csikók már soványodnak, de biztosabban csak egyéb hasonló tüneteket okozó bántalmak kizárása után következtethetünk bögölylárva jelenlétére a gyomorban.

A gastrophiliasis tünetei kimerülnek abban, hogy a csikók, egyébként kielégítő táplálkozás mellett, főleg a téli hónapokban nem fejlődnek kellőképen, egyesek soványodnak, szőrük, amely a téli időben amugy is dusabb és hosszabb, fénytelennek válik és bozontosabb. A nyálkahártyák halványabb színe nem feltűnő, mert ez a tünet csak igen súlyos esetben jelentkezik. Az egyes szerzők által említett kólikás jelenségek sem irányadók, mert a téli száraz takarmányozás következtében a kólikás betegségek amugy is gyakoriak. Hasonlóképen jellegzetesnek minősítik a szem sajátos fényét is, ez a tünet azonban szintén kevésbé tájékoztató, mert a beteg, bágyadt tekintet nem árulja el a betegséget. A bögölyálcaakkal fertőzött állatok láztalanok. Ha az említett tünetek jelentkezésekor a bélsár vizsgálata utján orsógiliszta (*ascaris*) és sclerostomumok okozta baj kizárható, ugy minden bizonytalanság gastrophiliasisra következtethetünk, feltéve, hogy a hiányos takarmányozás esetét kizártuk. Az a körülmény, hogy a *Gastrophilus*-álca más években is állandóan vagy nagyobb számban előfordulnak, jelentősen támogatja körjelzésünket, próbakezeléssel azonban biztosan ellenőrizhető a diagnózis.

Az elmondottakat s a betegség jelentkezésének módját közelebbről megvilágítja az alábbi eset. Az n-i uradalom körülbelül 80 darab lóval álló ménésében már évek óta feltűnt, hogy a csikók a téli takarmányozás ideje alatt nem fejlődtek kielégítően, szőrük erősebben megnőtt s tavaszra legnagyobb részük lesaványodott. Kondíciójukat csak a nyári legelőn nyerték vissza, amidőn újra kigömbölyödtek, téli szőrük kihullott s fénylő új szőrük nőtt. Kezdetben a téli takarmányozásra, egyeseknél a fogváltás káros következményeire, majd a savanyú füvekkel kevert silány szénára, sőt sóhiányra és bélférgességre is gyanakodtam. Amidőn e feltételezett okokat

Kimutatás a *gastin*-kezelés eredményéről.

A kezelt csikók, illetve lovak sor-száma	kora év	A beadott tokok száma	Az álcák ürülésének kezdete	Az álcák ürülése 24 óra múlva																Összes ürített álcák száma
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	
1.	10	4	24-26 óra	1	5	3	2	7	6	3	4	5	3	1	2	1	3	5	—	51
2.	12	4	24-26 "	6	1	2	5	9	6	2	3	4	5	3	3	2	2	3	—	56
3.	8	4	24-26 "	2	8	2	4	6	5	8	6	4	6	2	6	2	5	3	4	79
4.	14	4	24-26 "	3	6	1	1	1	2	4	3	4	2	1	2	4	3	3	5	45
5.	3	3	24-26 "	1	8	5	7	10	5	4	1	7	5	1	2	—	—	—	—	56
6.	3	3	24-26 "	2	7	10	9	2	10	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	47
7.	3	3	24-26 "	3	5	4	12	3	7	12	5	10	3	1	3	3	2	4	—	77
8.	3	3	24-26 "	1	3	11	6	7	3	20	6	7	5	6	3	4	—	—	—	82
9.	3	3	24-26 "	7	6	5	5	13	9	5	5	3	6	6	7	3	5	4	—	89
10.	3	3	24-26 "	4	9	6	2	3	7	9	12	5	8	11	3	2	4	—	—	85
11.	2	2	24-26 "	3	2	5	9	7	8	12	4	1	18	7	5	2	4	3	1	91
12.	2	2	24-26 "	5	8	3	8	13	9	30	7	7	3	2	14	7	2	3	3	124
13.	2	2	24-26 "	3	6	15	2	6	9	5	6	8	2	3	2	2	3	—	—	72
14.	2	2	24-26 "	3	4	13	5	3	2	4	6	3	1	—	—	—	—	—	—	44
15.	2	2	24-26 "	2	8	12	15	20	4	5	3	20	2	4	2	—	—	—	—	97
16.	2	2	24-26 "	2	1	5	2	9	4	2	13	4	5	12	3	4	2	3	1	72
Összesen...		46		48	87	102	94	119	96	128	85	95	74	69	57	36	36	31	20	1167

MÉSZNITROGÉN

19-20% garantált nitrogéntartalommal a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya.

Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik. Őszi vetéseink alá a vetés előtti alaptrágyaként kiszórva, magas terméshozamot biztosít.

Gyártja: „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar Részvénytársaság Budapest, V. kerület, József-tér 1. szám. Sürgőnycim: Nitrogén

Telefon: 106-19, 151-79 Szállít legelőnyösebben a Kállszindikátus eredeti árjegyzése szerint 40-42%o-os

KÁLISÓT,

érintünk el. Továbbá Thomassalakat, szuperfoszfátot, kénsavas ammóniákat, ohilisalótromot és trágyameszet. Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

LYAM.
futóhomok
sülevényes
ött minden
oznának, ha
szonyainkat
A máskép
legelő, el-
tennek, ha
mek, amely-
zemponból,
égett szük-
is alkalmas
e vennünk,
delmező, ha
ü állatokat
elérni, ha
nyok meg-
akarmányok
akarmányo-
szítást, mert
kizárólag a
t nyáron át
a községtől
járhat haza
mányozással
és ilyen
állattenész-
ogy a rend-
igen jöve-
sára és apo-
fordítani,
kezelésével,
kben lehetne
i.
si rendszere
itanunk. Az
yra kellene
tt a jövedel-
kiségt az
s lóbb gondot
lvólóló sincs
ékben az a
Trágyázási
ban csak a
ható.
itani a vetés-
külli gazdál-
érzékkel és
u helye, ahol
ajokat meg-
zással állau-
zonban igen
küzd. Ezek a
érnének el,
fejéhez képest
gyekeznének
Sándor dr.
szések és köz-
Rovatvezető.
Meggyőződés
ősebb volna a
n — tulsok a
legelőterüle-
tott legelőt, ami
a szerint a jól
tölti be gazda-
nyagolt, száraz
idet csinálni és
x utóbbi időben
ésű) természe-
állít be — váltó
en főlzántotta
részét (melyen
met) és kiadta
k haszonbérbe;
egelőből.
yen a mi forró,
api időtartamra
a főlzántjuk és
kopialóhelynek
földön fektetünk
siv” legelőt. Ez
a szóval: zöld-
Rovatvezető.

K R.-T.
15. SZÁM
390-04 1590
reskedése
„Gebrüder”
rtisztítótelep:
álmalom)
148-01, 240-84

a következő télen megszüntették s az ascariasis és sclerostomiasis gyanúja is eloszlott, a csikók megint lesoványodtak s fejlődésük hiányos maradt, kutatni kezdtem egyéb okok után. Az ascariasis és sclerostomiasis lehetőségét újra vizsgálat alá vettem, de sem ascari- sem sclerostomumpetéket, illetve lárvákat egyáltalában nem, vagy csak szórványosan találtam. Utóbbiakra annál kevésbé lehetett gondolni, mert sem feltűnő vérszegénységet, sem vérömléseket nem mutattak a csikók. A sclerostomiasisnál gyakran észlelhető lázas hőemelkedés és lárvák ürítése szintén nem fordult elő.

Hogy *Gastrophilus*-álcák voltak a csikókban, azt már az előző évek tapasztalataiból tudtam, de ritka eltávazásuk nem keltette fel annak a gyanúját, hogy nagyobb számban volnának jelen és a csikók rossz kondícióját kizárólag ők okozták. Egy boncolási lelet mégis megerősítette gyanúmat, amikor a gyomorban kb. 100 alicát találtam. A bögölyálcák mélyen befürödtek a nyálkahártyába s ott gyulladást is okoztak. A legkisebbek 8 mm., a nagyok 12–14 mm. hosszúságúak voltak.

Ez a lelet külsőleg észlelt jelenségek mellett megerősítette azt a feltevést, hogy a csikók hiányos fejlődését és lesoványodását a bögölyálcák okozták. Ezek után fejlődésben visszamaradt, rossz kondíciójú, hosszszőrű csikót és 4 drb. idősebb lovat kiválasztottunk és 24 órai koplalás után *gastin*-nal kezeltünk. A kezelés eredményét a közölt kimutatás tünteti fel, amelyben az ápolószemélyzet által pontosan s őrítésként összegyűjtött s megszámlált lárvák száma és végső összege van feltüntetve. A kimutatás részletezése főképpen azért volt kívánatos, hogy feltűntesse azt, hogy a lárvák nem mindig ürülnek tömegesen, az eltávazottak száma mégis sok lehet.

A kimutatás adatai igazolják, hogy az összes kezelt csikókból és lovakból nagy számban ürültek bögölyálcák. Az orvosság hatása tehát kifogástalannak látszott, amellyel a közérzetben zavarokat vagy kólikás tüneteket nem okozott és a csikók a megengedett időben kifogástalannak lettek. A kezelést könnyű elsajátítani, mégis gyakorlatlan kézzel több tok a fogak alá kerülhet vagy a lágyszájpadlás megsérülhet, miért is gyakorlatlan egyén óvatosan kísérletezzen.

Habár a hatás kifogástalannak látszott, mégis szükségesnek tartottam a kezelés eredményét kísérletileg is ellenőrizni. Erre az 5., 6. és 14. számú csikókat választottam ki, amelyekből a legkevesebb alic és a legrövidebb ideig ürült. A 6-os számú már 3 hét múlva, míg az 5. és 14. számú 6 hét múlva kapta újra az orvosságot. A 6. számú csikóból a második kezelés után 105, tehát az első kezelés eredményével együtt 153 alica távozott, az 5. számú csikóból 14, míg a 14. számú csikóból még 32 alica ürült. Kiderült tehát, hogy ámbár a *gastin* kezelés eredménye egyszeri kezelésre is legtöbbször elégitő, mégis esetenként indokolt a kezelés megismétlése. Hogy melyik csikónál kell a kezelést megismételni, azt csak úgy lehet pontosan megállapítani, hogy ha az eltávazott alicákat összegyűjtjük s az eltávazás időpontját is figyelembe vesszük, különben a gyógyszer ára megengedi a kezelés megismétlését az összes csikónál, azoknál a csikóknál azonban, amelyek az alicák ürítését már 24 órán belül befejezik, mindenképpen indokolt a *gastin* kezelés megismétlése. Megemlítem itt azt, hogy a 14. számú csikóból sok *Sclerostomum*-féreg, egyik-másik csikóból pedig 1–2 *Ascaris* is ürült.

A *gastin* kezelés eredménye a második kezelés idejéig eltelt 6 hét alatt is szembetűnően mutatkozott, mert a kezelt csikók, ugyanazon a takarmányon tartva, észrevehetően megjavultak, szőrük kifényesedett, társaikat kondícióban utóérték, sőt jobbak lettek. A csikóállomány egyidejűleg egyöntetű volt, de csakhamar feltűnt, hogy a korábban jobb kondícióban volt s ezért a kezelésből kihagyott csikók közül néhány visszamaradt a többiétől s most ezek tűntek fel soványabbaknak. Ezek közül kiválasztottunk egyet, amely április hó 3-án *gastin*-t kapott. Az orvosság hatására 195 alica távozott belőle az előbbiekhöz hasonló módon. Ez az utólagos kísérleti kezelés nemcsak azt igazolja, hogy a *Gastrophilus*-álcák káros hatása kétségtelenül jelentős és elvitathatatlan volt, hanem azt is, hogy az alicák elhajtása még április hónapban sem volt késő, sőt az eredmény a legjobbak közé tartozott. Nem lehetetlen, hogy a *gastin* a fejlettebb alicákra hatásosabb, mint a fiatalokra, ámbár ez utóbbiakat is nagyobb számban lehetett a korábban kezelt csikók ürülékében találni.

A nyár kezdetén megállapítható volt, hogy a kezelt csikók nagy részéből szórványosan bár, de még mindig ürültek az alicák. Az egyszer kezelt csikókban tehát maradtak vissza alicák, de ezek száma ugyilátszik kevés volt már s nem okozott táplálkozási és fejlődési zavarokat.

A kezelési kísérlethez megállapíthatók a következők:

1. A *Gastrophilus*-álcák nagyobb számban a gyomorba jutva jelentékenyen károsítják a csikók fejlődését és lesoványodást okoznak.

2. A *gastrophiliasis* tünetei nem mindig szembetűnők s többnyire abban állnak, hogy a csikók kielégítő takarmányozás ellenére soványak, a fejlődésben visszamaradnak, szőrük hosszúra nő s tompafényű.

3. Az alicák jelenléte és a fertőzőtség súlyossága biztosan csak *gastin* próbakezeléssel állapítható meg.

4. A *gastin* az alicákat biztosan elhajtja, a kezelés megismétlése azonban megokolt. A kezelés költségeit fedezi a csikók jobb takarmányértékessége és az állatok rendes fejlődése és kondíciója.

5. A *gastin* hatására az alicák eltávazása 24 óra múlva kezdődik s rendszerint 24 órán túl is folytatódik.

6. A kezelés novembertől április hónapig eredménnyel végezhető, kívánatos azonban azt már a tél elején elvégezni, mert februárra a bögölyálcák káros hatása már jelentkezik.

7. A *gastin* a fiatal bögölyálcákat is elhajtja, de eltávaznak *Ascaris*- és *Sclerostomum*-féreg is. Emésztési zavarokat az előírt adagolásban nem okoz.

Végül e helyen is köszönetet mondok *Hofmann Antal* jószágfelügyelőnek, aki éles megfigyelés-

esetekben jönnek bizonyulni, akkor bizvást igénybe vehetik éjjeli fagyprognózisok céljaira is.

A fagy- vagy zivatarjelöléshez mindössze két műszerre s egy grafikonra van szükségünk. A két műszer közül az egyik egy hőmérő, a másik pedig egy nedvességmérő. Mindkettőt már egyesítve megkaphatjuk s körülbelül 60 pengőért szerezhető be.

A hőmérőt mindenki ismeri, annak leírásával tehát nem foglalkozom. A nedvességmérő tulajdonképpen nem egyéb, mint egy szőke női hajszálköteg hosszváltozását mutató készülék. Ez a hajszál ugyanis igen higroszkópikus, vagyis a levegőben levő nedvességet szivacszerűen magába veszi. Ászerint, amint több vagy kevesebb nedvességet vesz föl, meghosszabbodik, vagy megrövidül. A hosszváltozást áttétel közvetíti egy fokbeosztás előtt mozgó mutatóval. Erről a fokbeosztásról olvashatjuk le, hogy mennyi a levegő nedvessége azaz, hogy a levegőben az adott pillanatban lehetséges maximális pára mennyiségének hány százaléka van jelen.

E két műszeren kívül csupán csak a mellékelt rajzra, úgynevezett grafikonra van szükségünk. Mint a rajzból láthatjuk, az alsó vízszintes vonalon a Celsius-fokokban kifejezett hőmérsékletek (amelyeket a hőmérő adatai szolgáltatnak), a bal szélső függőleges vonalon pedig a levegőben előfordulható legnagyobb páramennyiség nyomása higanymilliméterekben kifejezve. A görbén kihuzott vonalak jelzik a levegő nedvességét (ezeket viszont a nedvességmérő adatai nyújtják). Az ábra által határolt sík minden egyes pontja a levegő egy bizonyos hőmérsékleti és nedvességi állapotának felel meg. Így például a karikával jelölt pontot abban az esetben kapjuk meg, ha a hőmérő tizennyolc fok meleget, a nedvességmérő pedig harmincötöt mutat. Ugyanis az alsó vízszintes vonalon a 18 foknál merőlegesen húzunk, a nedvességmérő harmincötös görbéjének megfelel a 30–40%-os vonal között húzott képzelte vonal. A kettő keresztezése adta a karikával jelölt pontot. A körülkarikázott fekete pont például husz foknyi meleg és száz százaléknyi nedvesség esetén adódik.

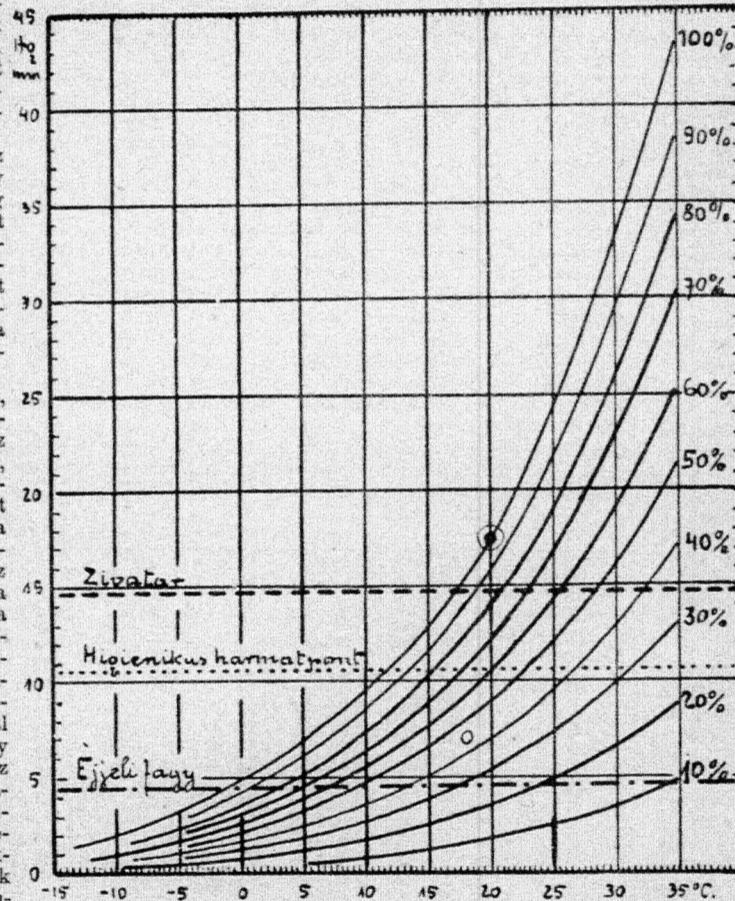
Ennek a műszernek és ábrának segítségével már most minden emberjátszi könnyedséggel állapíthatja meg, hogy várható-e éjjeli fagy. Az eljárás a következő:

A szabadban másfél méter magasságban, de árnyékban elhelyezett műszer hőmérőjéről leolvassuk például este hat órakor, hogy hány fokot mutat. Legyen például a hőmérséklet plusz tiz fok. Ugyanakkor azonban a nedvességmérő harminc százalékot mutat. Már most megnézzük az ábrában, hogy a tiz fok fölé rajzolt függőleges hol találkozik a harminc százalékos nedvességet jelző görbe vonallal. Ha a kettőnek metszéspontja (mint a jelen esetben is) a vízszintes pontvonalozott vonal alatt marad, akkor az éjjeli fagy beállta majdnem teljes biztonsággal várható.

Ha a két metszéspont például plusz öt foknál és 90% nedvességnél a pontozott vonal fölé esik, akkor fagytól nem kell tartanunk.

Amint látjuk, az eljárás csodálatosan egyszerű s ennél csak az a csodálatosabb, hogy gazdakörünkben majdnem teljesen ismeretlen. Pedig hogy milyen hasznos szolgálato- kat tehet, azt bizonyítja még az eljárás zivatar „jósoló” tehetsége. Ugyanis minden olyan esetben, amikor a megfigyelt hőmérő- séklethez és nedvességhez tartozó vonalak metszéspontja a felső vastag, szakadozott vonal fölé kerül, a zivatar aránylag rövid időn belül majdnem biztosan felnyomul. Mennél magasabban van ez a pont, annál biztosabban. Például a körülkarikázott fekete pontnál, tehát husz fok melegen és száz százalékos nedvességnél a zivatar valószínűsége fennáll. Bekövetkezése azonban majdnem teljesen bizonyos harminc fok melegen és 90% légköri nedvesség esetén, mert ezeknek metszés pontja, a „zivatar”-ral jelzett szakadozott vonal felett még magasabban fekszik. Ha azonban harminc fok melegenél a nedvességmérő csak 30%-ot mutat, akkor zivartartól nem kell tartanunk, mert a két adathoz tartozó vonalak metszése a „zivatar” vonal alatt maradt.

Befejezésül még csak annyit, hogy ez a szerény kis műszer még a szobában is hasznos készség, mert megmutatja, hogy a szoba levegőjének adott hőmérséklete mellett hány százaléknyi nedvesség a leg- egészségesebb a szervezetnek. Ez körülbelül az alsó és vékonyabb szakadozott vonal mentén található fel s a mint ebből látható, legegészségesebb a szoba levegője, ha például husz fok melegenél a levegő nedvessége körülbelül negyven-ötven százalék. Vajjon hány ember van, aki ügyel arra, hogy szobájának „égghajlata” szervezetének megfelelően? Még a kórházakban sem figyelik ezt meg, ne csodáljunk tehát, ha még gazdakörünk sem vettek rá eddig sulyt. Pedig ha télen rosszul szellőzött szobáinkban ezt

vel, kiváló ügyszeretettel és személyes közreműködésével is elősegítette vizsgálataimat.

Tab.

Schmotzer Bertalan dr.
jár. m. kir. állatorvos.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Sivoly Ferenc dr.

Fagy- és zivatarjelölés.

Az egyik napilapban nemrégiben leírtam egy, a meteorológusok előtt már régen ismert igen egyszerű eljárást, amelynek segítségével majdnem teljes bizonyossággal következtethetünk esetleges éjjeli fagyokra, avagy zivatar kitörésére. A cikk gazdakörökben általános érdeklődést keltett s így érdemesnek mutatkozott, hogy azt a magyar gazdaközönség tulajdonképeni lapjában, a „Köztelek”-ben is közreadjam, ilyen módon éppen a legérdekeltebbeknek nyújtva alkalmat az eljárás széleskörű gyakorlati értékesítésére.

Május még nem mult el s így az éjjeli fagy veszedelme sem. Sajnos, éppen elég kései fagyban volt már az idén gazdáinknak részük s így őszintén kívánom, hogy ne azokkal kapcsolatban legyen módjuk a kipróbálásra. Alkalmat adnak erre bőven a most beköszöntő zivatarok is ha az eljárás az ilyen

figyelembe venni a többajajosok számát

A fenti közlem- régóta használat- vált berendezés- kivitelben külföld- fordulnak. Talán- hogy éppen a me- műszerek is kész- hetők és a fagy- számos más gaz- bécsi Kleemann és- műszert, amelyet- gazdasági kamara- ezeknél azonban- használhatónak és- Lambrecht cég á- hozott „polyméter-

A gazda

„Egyik min

— A Felsőudántuli

Fenti címmel számaiban megje- Felsőudántuli Me- hivalkozva, hely- amely megcáfolja- április 15-i szá- néve között álli- következő:

Az 1928. évi a- számának 691. l- tanácsos aláírás- vetkező helyreig-

Hogy a Kamar- ságnak minden- igazoljuk:

Kamarai ker- ispánja (a várn- vezni, mert nek- kifogástétel a k- a közérdek lehet- sal az 1890. évi- jebeli varosok p- szolgabírának, v- nak rendeletet a- rözi vissza a tör-

Erre a rende- főszolgabírak a- letet. A főszolga- mire azonban a- megcsontitva é- lent meg és így- delette való hiv- szám alatt az- megkereste a já- rendeletnek tegy- tását a községi-

A járás főszo- 6316/1928. szá- hivatkozott alis- utasítva a járás- a rendeletnek t-

Egyik közsé- a Kamarai Er- hozzánk érkeze- tartalmazza: „E- lett van fája va- tól 10 méterig s- utmenti fák felp- dök. A fák az- méterre legyenek- I. t.-c. szerint b-

figyelembe vennék, mennyivel kevesebb lenne a tüdőbajosok száma!

Massány Ernő dr.

A fenti közleményben leirt műszer egyike ama régóta használatban lévő és a gyakorlatban is bevált berendezéseknek, amelyek a legkülönbözőbb kivitelben külföldi gazdák kezén is sűrűn megfordulnak. Talán nem lesz felesleges megjegyezni, hogy éppen a mezőgazdákra való tekintetből olyan műszerek is készülnek, amelyek könnyebben kezelhetők és a fagy- meg zivatarveszélyek elmúltával számos más gazdasági célt is szolgálnak. Így a bécsi Kleemann cég készített legutóbb egy fagyjelző műszert, amelyet tudtommal az alsóausztriai mezőgazdasági kamara tagjai sorában is bevezetett. Mind-ezeknél azonban egyszerűbbnek, általánosabban használhatóknak és olcsóbbnak ítélem a göttingeni Lambrecht cég által már vagy 30 éve forgalomba hozott „polymétert“.

Rovatvezető.

A gazdaközönség köréből.

„Egyik miniszter fásit, a másik irtat.“

— A Felsődnánantuli Mezőgazdasági Kamara nyilatkozata. —

Fenti címmel a „Köztelek“ 26., 30—31. és 33. számaiban megjelent cikkeinkre a Győrött székelő Felsődnánantuli Mezőgazdasági Kamara a sajtótörvényre hivatkozva, helyreigazító nyilatkozatot küldött be, amely megcáfolja a győri államépítészeti hivatal által április 15-i számunkban a Kamarai Értesítő-re nézve közzétett állításokat. A Kamara nyilatkozata a következő:

Az 1928. évi április hó 15-én a „Köztelek“ 30—31. számának 691. lapjában Kutassy Ferenc műszaki tanácsos aláírásával leközölt cikkre kérjük a következő helyreigazító nyilatkozatunknak helyet adni. Hogy a Kamarai Értesítő-ben leközöltek a valóságnak mindenben megfelelnek, a következőkkel igazoljuk:

Kamarai kerületünk egyik vármegyéjének alispánja (a vármegyét most sem kívánjuk megnevezni, mert nem személyeskedés és nem egyéni kifogástétel a kamara célja, hanem a tárgyi érdek, a közérdek lehető védelme, megóvása), hivatkozással az 1890. évi I. t. c. 133. §-ára, a vármegyei helyi városok polgármestereinek és a járások főszolgabíráinak, valamint a községek előjáróságainak rendeletet adott ki, amely rendelet hiven tükrözi vissza a törvény helyes intencióját.

Erre a rendeletre való hivatkozással az illetékes főszolgabírák a községekhez továbbították a rendeletet. A főszolgabírák rendeletet sem kifogásolható, mire azonban a rendelet a végső céljához elért, megcsonkítva és nagymértékben megszigorítva jelent meg és így érvényesült a való életben. E rendeletre való hivatkozással a járási utmester 356/1927. szám alatt az Államépítészeti Hivatal utasítására megkereste a járási főszolgabíró, hogy az alispáni rendeletnek tegyen eleget, illetve annak végrehajtását a községi előjáróságoknál tegye kötelezővé. A járás főszolgabírája 1928. évi január hó 2-án 6316/1928. számú rendeletet adta ki, melyben a hivatkozott alispáni rendeletet szóról-szóra közölte, utasítva a járások községeinek előjáróságát, hogy a rendeletnek tegyenek eleget.

Egyik községnek, (járási székhely), — amelyből a Kamarai Értesítőben szószent idézett panasz hozzánk érkezett, a dobolási naplója a következőket tartalmazza: „Felhívunk mindenkit, akinek az ut mellett van fája vagy erdeje, hogy azok befelje az utárok-tól 10 méterig 8—10 méter távolságra kiirtandók. Az utmenti fák felpucolandók, bozótok, tőhajások kiirtandók. A fák az árok szélétől 1/2 méterre, egymástól 15 méterre legyenek. E rendelet ellen vétők az 1890. évi I. t. c. szerint büntetendők“.

A vármegye egyik községében villanyvilágítást vezetnek be. Az utnak az az oldalára nézve, amelyen a vezeték felállítani szándékoznak, a járási főszolgabíró a járási tisztii értekezleten úgy utasította a jegyzőket, hogy azok a fák, amelyek a vezeték felállításának útjában állanak, kivágassanak. Erre való tekintettel 1928. január hó 18-án a dobolási napló szerint az alábbi dobolták ki az illető községben:

„Felhívjuk azokat az utmenti fatulajdonosokat, akiknek a községből kifelje az ut balpartján vannak a fák, azonnal vágják ki a villanyvezeték miatt, nehogy az államépítészeti hivatal vágassa ki azokat!“

Majd a község előjárósága 1928. március 6-án megismételte a fent kiadott rendeleteket és a dobolási napló szerint a következőket doboltatta ki a községben:

„Ismétellen felhívjuk a lakosság figyelmét az utmenti fák ritkítására és feltisztogatására. Ugyiszintén a villanyvezeték melletti fák levágandók, mert a vezeték károsítékora az a társulat fogja egyébként elvégeztetni!“

E három dobolási naplóból határozottan kitűnik:

1. hogy akinek az ut mellett van fája vagy erdeje, azok befelje az utárok-tól 10 méterig 8—12 méter távolságra kiirtandók;

2. a fák az árok szélétől fél méterre szabad hogy essenek és egymástól 15 méterre legyenek! Ha tehát a tulajdonosok egyikének-másikának az uttéstől fél méternél közelebb volt a fája, minthogy volt ilyen, azokat is ki kellett vágni;

3. de e három dobolási naplóból az is kivehető, ahol villanyvezetéknek lesznek, ott meg egyáltalán semmi fát sem volt szabad meghagyni a tulajdonosnak. Sőt ha a tulajdonosok azokat nem vágják ki, megfenyegették őket azzal, hogy vagy az államépítészeti hivatal, vagy pedig a villanyvezeték társulat fogja kivágnatni. Az is igazolást nyert, hogy abban az esetben, ha az államépítészeti hivatal vagy a társulat vágja ki a fát, akkor az illetőket megfenyegték a fára való tulajdonjoguk elvesztésével.

Igy a Felsődnánantuli Mezőgazdasági Kamarai Értesítő-ben megjelent idevonatkozó közleményt teljességében fedi a három dobolási napló tartalma. Ha tehát valótlan állították, az semmiesetre sem a Kamarai Értesítő részéről történt.

Ha Kutassy Ferenc kir. műszaki tanácsos ur, mielőtt helyreigazító közleményét megírta, a helyben levő kamarát megkérdezte volna, valószínű, hogy nem avatkozott volna bele olyan dologba, amely ő reá egyáltalán nem tartozott, ha csak nem tartja hivatottnak magát az egész Magyarország alispánjai és államépítészeti hivatalai nevében helyreigazítást tenni. Győr, 1928. május hó 4.

Ormány János dr.

kamarai igazgató,
a Kamarai Értesítő főszerkesztője.

A marhakáposzta.

A „Köztelek“ április 15-i 30—31. számában Koncskó Zoltán uradalmi főintéző tollából közlemény jelent meg, amely a marhakáposztával tett kedvezőtlen tapasztalatokról számol be és a kedvezőtlen eredményt annak tulajdonítja, hogy az a 8 kg vetőmag, amelyet tőlünk vásárolt, „nem volt megbízható“.

Cikkirónak ez az alaptalan fellevése annál súlyosabban esik latba, mert olyan vállalat jó hírét támadja meg vele, amely évtizedek óta közmegegyezésre elégti ki a gazdatársadalom igényeit. A fennforgó esetben is vállalatunk megbízhatóságát kiváló magot szállított, amelyből nagyszámú vevőt, többek között a legnagyobb állami uradalmakat is kiszolgált, azoknak olyanmértvű melegegedésére, hogy rendeléseiket ez idén is megismételték. A cikkirő elhamarkodott és megokolatlan véleményét a következőkre alapítja:

1. Közlése szerint két parcellán vetett el kat. holdankint 2 1/2 kg magot és pedig 60 cm sortávolságra, a növényeket pedig 45 cm távolságra egyelte. Első panasz, hogy 2 kat. holdas parcelláján a növények

82 cm, 1 kat. holdas parcelláján pedig (mélyrétegi talajban) 95 cm magasságot értek el. Magasabbra nem nőttek, száruk pedig annyira elfásult, hogy csak jó erős késsel lehetett átmetszeni.

2. A marhakáposzta levelének 3/4 részét ledobta, továbbá a beárnyékolás és beérés közben lehullatta úgy, hogy csak a 7., 8., 9. levél maradt fenn. Szedetni ezt, a drága munkabér miatt, szerinte nem volt érdemes.

3. Az etetést október 23-tól november 14-ig folytatta szecskezatlanul és megállapította, hogy az állatok a szecskezatlan káposztaszárát csak 1/4 részben fogyasztották el és ugyanakkor a tej istállóitálaga 1-2 literrel visszaesett.

4. November 15-én, amidőn először volt 5 fok hideg, már nem volt takarmánykáposztája, így tehát a fagyállóságáról nem tud véleményt mondani.

Vegyük sorba a panaszpontokat:

ad 1. Cikkirő megjegyzi, hogy a magot április 23-án vetette el. Ez a lehető legkésőbbben történt vetés, ami azért is feltűnő, mert vállalatunk a magot már március 24-én leszállította. Nyilvánvaló, hogy a késői vetés folytán a növények nem fordíthaták hasznukra a téli nedvességet és a nyár folyamán beállott nagy szárazságot jobban megsínylették. Cikkirő maga kiemeli, hogy a mélyebb rétegi talajba vetett marhakáposzta, amelynek tehát nagyobb mértékben volt alkalma a talajnedvességet kihasználni, 95 cm-re, vagyis lényegesen magasabba nőtt, mint az első, kevésbé mély rétegi parcellába vetett termés, tehát a fajta birt növekedő képességgel. A növekedés elősegítését azzal is elmulasztotta a cikkirő, hogy az első levelek szedését mellőzte, holott az első levelek már a nyár folyamán szedhetők, miáltal a szár vége felé új levelek sarjadván, a növény egyre magasabbra nő. Végül pedig a cikkirő által alkalmazott maximális tenyészterület folytán a növények túl ritkán állottak, miáltal alkalmuk volt vastag és megfelelően fásabb szárat fejleszteni és ugyanez a körülmény növekedésük magasságára is természetesen visszahatott.

ad 2. Cikkirő meglepődik azon, hogy a marhakáposzta alulról felfelé leveleit elhullatja, holott ez a növény életani sajátja és éppen ezért ajánlják a hozzáértők a leveleknek alulról felfelé való szedését még elsárgulás előtt, hogy ezzel már a nyár folyamán hasznóvétel legyen elérhető.

ad 3. Aki a „Köztelek“ben megjelent közleményeket olvasta, tudja, hogy a szárat szecskezni kell. A cikkirő ur a munkával járó szecskezés elvégzését, a szecskezést feltette, mellőzte, holott saját állítása szerint is jó erős késsel át lehetett metszeni a szárat. Világos ebből, hogy az általunk szállított magból származó marhakáposzta szára nem volt nagyobb mértékben elfásulva, mint az a növénytől várható volt.

Azon sincs semmi csodálni való, hogy ha az állatok a cikkirő szecskezatlan marhakáposztáját csak egynegyed részben fogyasztották el, háromnegyed részben pedig az a trágyadombra került, így ezek után a tejhozam visszaesett 1-2 liter istállóitálaggal. Hiszen ezek szerint koplaltatta az állatokat, holott nyomban pótolnia kellett volna az el nem fogyasztott táplálékot mással.

ad 4. November 14-e után marhakáposztát nem etetett, holott a marhakáposzta fő előnye, hogy az egész télen kint maradhat lábán és jelentősége éppen abban áll, hogy téli zöldtakarmányt szolgáltat.

Mindezek után a cikkirő ahelyett, hogy a saját intézkedéseit egybevettette volna e téren tapasztalatoikkal bíró gazdáknak a „Köztelek“ben megjelent értékes közleményeivel és megállapította volna az általa elkövetett sorozatos hibákat és mulasztásokat, egyszerűen kijelenti, hogy a mag „megbízhatatlan volt“ és a magkereskedők ajánlataival szemben int elővigyázatosságra. Ezzel szemben kijelentjük, hogy vállalatunk tradícióihoz hiven a marhakáposzta termesztése érdekében hangulatot soha sem keltett,

Meteorológiai műszert

csakis megbízható helyen vásároljunk, mert helyes adatokat csakis jó műszerrel nyerhetünk

Elsőrendű gyártmányu műszereket szállít

CALDERONI MŰ- ÉS TANSZERVÁLLALAT R.-T.

Budapest, IV., Váci-utca 50. (Az Angolkisasszonyok templomával szemben) Telefon: József 402-06

Sürgöncyim Caldero

KÖLTSÉGVETÉS DIJMENTES

Alapítási év: 1819

Ügyeljünk a pontos címre!

csábító leírásokat nem közölt, reklámot nem csinált, hanem pusztán arra szorított, hogy a Rózsay Elemér főintéző közleménye nyomán támadt rendkívüli kereslet kielégítésére a beszerezhető legkiválóbb vetőmaggal álljon a gazdaközönség szolgálatára.

Megemlítjük végül, hogy mint minden, általunk forgalomba hozott magféleleget, úgy a kérdéses marhakaosztó magot is saját kísérleti telepünkön kitermesztettük és hivatalosan igazolhatjuk, hogy az abból származott növények kellő magasságot értek el; ami pedig a takarmánykaosztó felhasználását illeti, természetesen felügyelőinknek körutjaink során számos esetben volt módjukban meggyőződni arról, hogy az általunk szállított magból származott marhakaosztó szeszakozott állapotban kitűnő eredménnyel volt etethető.

A cikknek mindezek ellenére is meg volt a maga haszna: megmutatta, hogyan nem szabad marhakaosztót természetesen és felhasználni.

Magyar Magtenyésztési R.-T.
Budapest—Monor.

A „Köztelek” 30—31. számában a marhakaosztó kitermesztéséhez én is hozzájárultam és tapasztalataimat közlöttem.

Közleményemben a Magyar Magtenyésztési Részvénnytársaságra is hivatkoztam, ahonnan a mag vételt. Azt a kijelentésem, hogy fenti cég nem megbízható magot szállított, arra a tapasztalatomra építettem, hogy a kaosztó megfelelő talaj és időjárás ellenére is igen alacsony maradt és annyira elfáult, hogy szeszakozásról szó sem lehetett s így alappában a természetére ráfizettünk. Fenti cég reputációját ezzel sérteni nem akartam, miután a mag csirázóképessége kifogástalan volt, éppen úgy az ugyancsak akkor szállított homoki borsóé is, amelynek termése jól sikerült.

Járóháza.

Koncskó Zoltán
uradalmi főintéző.

A barázda mellől.

A vagyon- és jövedelmi adó bevallási kálváriája újból a gazdaközönség vállaira nehezedik, az adóhivatalok és a felszólamlási bizottságok zaklatásai ismét megkezdődtek. A külföldi pénzpiacok által folyósított 8½—9%-os kölcsönöket a gazdaközönség gyors tempóban vette igénybe és egyhamar megtelek a telekkönyvek C lapjai.

Az ember azt hinné, hogy a telekkönyvi kivonat által igazolt teher után fizetendő kamattétel figyelembe lesz véve a jövedelmi adó kivételénél. De jön a tervet kivéző szentencia: „Nem volt figyelembe vehető a teherbevallás, mivel adózó semmivel sem igazolta a kölcsön tényleges fennállását 1927 december 31-én!” A kölcsön 1926-ban lett betáblázva 35 évre! Egy esztendő múlva pedig nem igazolták azt, hogy nem lett kifizetve. De több más ok is van, amiért a betáblázott követeléseket nem lehet figyelembe venni! Ilyen még, ha „adózó gazdag ember hírében áll és nem indokolta, hogy gazdasági érdekből volt szüksége a kölcsönre.” Az eladósodott gazda pedig továbbra is mint gazdag ember, a nagy vagyon- és jövedelmi adót köteles fizetni. Ugy járunk mi is, mint a háború alatt sok beteg a katonai kórházakban. Panaszokodtak, hogy nem tudnak enni, aludni, nincsen erejük, a főtörzsorvos mégis „szimuláns”-nak nyilvánította őket. Másnap jelentik a főtörzsorvos urnak, hogy a szimuláns meghalt. Így fog jární a magyar gazda is, aki felvette az olcsó kölcsönt, ha panaszokodik, hogy beteg, szegényedik. Egy szép napon aztán dobra kerül a sok birtok, elpusztul az adóalany, a szimuláns meghal.

Óda kellene hatni, hogy a telekkönyvi hatóság hivatalból értesítse az állampénztárakat minden jogerős bekezeledezésről, hogy annak arányában töröljék az előírt vagyon- és jövedelmi adót. Mert ha elő tudja írni az adóhivatal a terheket az a méltányos, hogy a törölésekre is legyen gondja.

Kapóra jött a merkantilista sajtónak és különösen a szélsőbaloldali politikuskoknak a buza drágulása, hogy az agráriusok ellen hasábszámra írják cikkeiket. Sorba támadják a gazdákat és vezetőiket, hogy milyen lelkiismeret nélkül üzik a gabona visszatartásának politikáját, hogy a nép élelmét, a szegény ember mindennapi kenyerét mesterségesen felhajtsák soha nem sejtett magas árra. Husz forintos buza soha sem volt Magyarországon, ma pedig még ezt is meghaladja a buza ára!

Csak hogy ámitás az, amit a gazdatársadalom rovasára elkövetnek.

Legelőször is, az a mai kis buzakészlet már nincsen a gazda birtokában! Sajnos, a pénztelenség, a sok nehéz adó és a kamattétel a gazdaközönséget arra kényszerítette, hogy kicséplés után azonnal eladja gabonáját. A spekuláció: a nagybankok és a malomok birtokába juttatta a készbuza megmaradt részét. Feltéve, hogy árfelejtésről lehetne szó, úgy ez a vad nem a gazdát illeti. De nincsen árfelejtés sem! A buza olyan nemzetközi cikk, amely mindennapi adásvétel tárgya az egész világ terménypiacán. Ezt a világkereskedelme a szélrózsa minden irányában szállítja. Sajnos, ma már ott állunk, hogy a termelés nem képes a szükségletet kielégíteni. Ennek oka részben a fokozott fogyasztás, ugyanis az emberiség milliói, akik ezelőtt másnemű táplálkozással beérték, ma buzakenyeret esznek, így elsősorban a sárgafaj, főleg China és Japán, oka részben Oroszország korlátozott termelése, az elemi csapások: árvizek, fagykarak stb. és részben újabb kultúrák beillesztése a mezőgazdaság üzemébe, amelyek nagy területet vonnak el a kalászosok természetétől; ezek mind oly tények, amelyeket megcafolni nem lehet.

Most beszéljünk az ideai természetéről nemzetközi nézőpontból.

A prognózis, a valószínűség a mostani árjegyzést is meghaladó drágaság az egész világon.

Amerika legjobb területein katasztrófaszámba menő elemi károk tönkretették a vetéseket. Árvizek, fagyok és aszály semmisítették meg az emberiség ezreinek becsületes, szorgalmas munkáját. Európa pedig tele van a legkeserűbb panaszokkal, a vetéspusztulás és a napirenden lévő kiszántások miatt. A rideg számítás következménye az, hogy ilyen körülmények közt a meglévő vagy leendő kis gabona drága pénzen kereset cikk lesz!

De van-e hát mindezekből haszna a gazdának? Nem jobb-e neki holdankint tíz mázsa búzát eladni husz pengőjével, mint két mázstát negyven pengőért?

Dühöng az elővásárlás készbuzában a Szabadságtéren. Már nem beszélnek váltóhiteiről, előlegről, kölcsönről, most csak arról van szó: „mennyiért adja el az új búzáját?” Kamatot nem is kell fizetni, ha huszonöt pengőért lekötö és három hónap múlva szállítja a gabonát! Itt valóságos „Bauernfänger” — bocsánatot kérek, de nem találtam erre jó becsület magyar szót, — folyik. Mit tudja azt Bódi Kerekes András Hódmezővásárhelytől, hogy pl. Liverpool a búzát, szemben a májusi árral: 10/9% shillinggel, októberre: 11/2½ shillinggel jegyzi. Tavaly jó termés volt s ma 35 pengő az óbuza ára. Az ezévi termés nagyon mögötte fog maradni a tavalyi eredménynek, mert igen rosszak a terméskilátások! Május elején vagyunk már s mindenütt visszamaradottság látható a vegetációban s a kiszántás is igen sok. A pótnövények: árpa, zab, kukorica mint liszt termények igen sokat pótolhatnak. Ámde buza sokkal kevesebb lesz mint tavaly s ennek az új búzáknak igazi belértéke legalább annyi lesz, mint jelenleg az óbuzáé. De pénz kell a gazdának, hát vágóhídra viszik. Szabad-e ezt tőlünk? Sokan azt fogják erre mondani, hogy a liverpooli jegyzés nem is újbuzára vonatkozik, hanem óbuzára, ámde éppen ez bizonyítja a búzáknak valódi értékét. Mert ha Angliában kecségető, jó termés kilátások volnának, úgy ez kifejezésre jutna a határidőre szállítandó anyag árában is! Nekünk nincsen még áttekintésünk tavasszal az egész világtermésre. Liverpool hidegen, komolyan egy egész világ fogyasztási igényét állítja

szembe a várható világterméssel és ha ott azt mondják, hogy ősszel a buza drágább lesz, mint ma, úgy ezt el kell fogadni a Szabadságtéren is és a magyar gazdáknak is!

De hát nem vagyunk szervezve s ezért nincs olyan fórum, amely ilyen esetben sikeresen vétőt kiálthatna a visszasságoknak!

Tiszafüred.

Weisz Gáspár.

VEGYESEK.

Eljegyzés. Somogyi Rózsikát, a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. tisztviselőjét eljegyezte Dvorák Ede.

Kinevezés. A magyar királyi földművelésügyi miniszter Walter Sarolta napidíjas gazdasági szakintézőt ideiglenes minőségű gazdasági segédtanárnóvé nevezte ki.

A Pénzügyi Központ jelentése Magyarország gazdasági helyzetéről. Nagyon fontos feladatot teljesít a Pénzügyi Központ, amikor utnak bocsátja Magyarország gazdasági helyzetét ismertető jelentését. A negyedévenként megjelenő gazdasági jelentésnek 1928. évi három nyelven megjelenő első száma a napokban hagyta el a sajtót. A jelentés 20 fejezetre oszlik. Az első fejezet az 1928/29. év állami költségvetését tárgyalja, felsorolva a bevételek és kiadások alakulását. A második fejezet a Nemzeti Bank 1927. évi működéséről számol be, részletesen ismerteti a kiadások és bevételek alakulását, az aranyfedezet nagyságát és az elmúlt év váltóforgalmát. A következő fejezet a M. Kir. Posta-takarékpénztár táblázatos kimutatását közli a betét és esekforgalom alakulásáról. A mezőgazdaság helyzetéről szóló jelentés a vetések állását és a nagyinvestíciós munkát ismerteti, amellyel a szikések megjavítása, lecsapolási és árvízszabályozó munkálatok folynak. Majd az állattenyésztés emelését és a vetőmagvak nemességét célzó intézkedések ismertetésével foglalkozik. Az ötödik fejezet a gabonapiac 1927. évi alakulásáról ad számot. Táblázatokat közöl a búzáknak, rozsnak, zabnak és tengerinek chikagói és budapesti határidőüzletében az elmúlt év minden egyes hónapjában kialakult árfolyamairól. Egy grafikon egymás mellé állítja Budapest és Chicago gabonapiacának árhullámzásait. Az ország kereskedelmi politikai tárgyalásait, vámtarifaegyezményeit külön fejezet tárgyalja. Különös figyelmet érdemel Magyarország 1927. évi külkereskedelmi forgalmát ismertető fejezet, amelynek áttekinthetőségét emelik a beiktatott táblázatok és szemléltető grafikonok. A jelentés kimutatást közöl az államvasutak elmúlt évi ár- és személyforgalmáról. A kimutatás szerint úgy a személy, mint az áruforgalom jóval meghaladta az előző évi teljesítményt, amennyiben a személyforgalom nagy átlagban mintegy 8 millióval volt nagyobb az elmúlt évinél, a teherforgalom pedig körülbelül 6000 tonnával haladta meg az 1926. év forgalmát. A külföldi államokkal kötött egyezmények s tárgyalások eredményeinek és az ügyes üzleti politikának lehet ezt a szép haladást elkönyvelni. Külön fejezet tárgyalja a kereskedelem és gyárpar helyzetét, a forgalom alakulását és az egyes iparágak által foglalkoztatott munkások létszámáról kimutatást közöl. Ismerteti az ország 1927. évi bank-szít termelési adatait, majd a nyers vas és egyéb fémek termelési kimutatásáról nyújt áttekinthető táblázatos összehasonlítást. A tizenötödik fejezet az elmúlt év szesztermelésének fejlődő eredményeiről ad számot, kimutatást közöl a belföldi fogyasztás és a kivitel alakulásáról. Magyarország szesztermelési viszonyaival, a belföldi termelés nagyságával, a behozott szén mennyiségével, a széniparban foglalkozott munkások számával külön fejezet foglalkozik. Grafikonos táblázatban mutatja be az egyes hónapok szesztermelési adatait. Az elmúlt év pénzpiacáról beszámoló fejezet a mezőgazdaság fokozódó hitelkeresletéről tesz jelentést. Majd az uralkodó hitelkamatlábrol, az értékpapírpia helyzetéről és az elért legmagasabb árfolyamokról tesz említést

Végül egy grafikon ország 13 legnagyobb betétek nagyságát és ezek a betétek az állásról külön-külön takarékbetétek összeg ingadozott, addig pengő között mozogási helyzet a takarékmert egy a takarékmert 100—120 millió pengő között mozoghat. Az év utolsó fokát s a takarékbetétek pedig körültekertek. Az utolsó nyek, élelmiszerek, és külföldi áruk indal megirt gazdasági hű képét adja a Mielőtt a Pénzügyi tek, a külföld csadást gazdasági hű egyoldalu hiresztel Pénzügyi Közp amellyel elérte, h gtitásban láthatja M másik érdeme méy érdeklődését Magyar

Az OFB Ingatlan sülétének közgyűlése az OFB Ingatlan süléte évi rendes elnöké egyhangu Gazdasági Egyesü társát választotta Kemény Lajos Istv dr. lettek.

Jégkár ellen b álló Gazdák Bizt nyújt az OMGE

Budapesti gya rések első sorozat Bejelentéseket Magyar Általános pest, V., József-t

Talajporhanyit Siemens-Schucko Bankkal kötve kor a Gyöngyösti szőlőkben a gyár fognak az érdekek Az érdeklődők a Gyöngyösi P állomásra kellő indulás Budapest györsre 9 óra ut

Tenyészállatki vasárnap volt En amelyre a mező jó minőségben h és nagyobb ga Schrikker Sándó és az enyingi b díjat Schrikker S a Mezőföldi Ga enyingi Werthe ismét kiténtek I

A tej és tejte gazdaságvetéség kiadja a nemzet ismertető jelenté negyedéről szö világgazdasági államok széna kulását, a sajt-kező hónapokba foglalásában a A tejelőmarha elegendő szálas abraktakarmány mérsékeltet et viszonyítva a gyarapodás áll változatlanok mutatózó csök kissé változó á

LÁNC TALPAS

28 és 50 HP

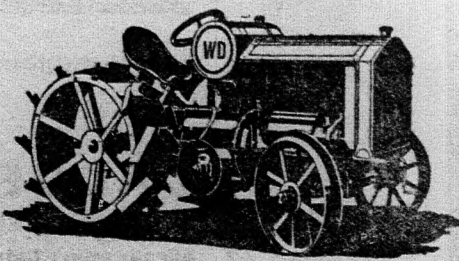

WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-„HANOMAG”-es legjobb német gyártású traktorok, LÁNC TALPAS, vagy KERÉKES kivitelben és különböző lóerő-teljesítménnyel. Mindenkinek módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajviszonyainak a legjobban megfelelő gépet választania. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktorok kiállításmentesen tesszük ajánlatot, gazdaságuk üzemviszonyainak helyszíni megtekintése után. Kérjen árajánlatot! Állandó nagy raktár WD-gépekben és alkatrészekben!

KERÉKES

28—32 HP

LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: Lipót 984—11
Sürgőnyelen: LIGORT, BUDAPEST

WEISS
csopoll gyárba boronákat, sima magas

ott azt mond-
sz, mint ma,
térén is és a

ezért nincs
keresen vétő

isz Gáspár.

tria" Irodalmi
őjt eljegyezte

dművelésügyi
zdasági szak-
gi segédanyag

Magyarország
sági feladatot
utnak bocsátja
ismertető jelen-
zdasági jelen-
megjelenő első
tót. A jelentés
az 1928/29. év
va a bevételek
fejezet a Nem-
ámol be, rész-
lek alakulását,
mult év váltó-
M. Kir. Posta-
t közli a betét
Gazdasági Egyesület hely-
nagyinvestí-
ek megjavítása,
alakok folynak.

Magvak neme-
foglalkozik.
évi aralakulá-
buzának,
tagói és buda-
minden egyes
Egy graf-
Chicago ga-
zág kereskede-
vezményeit kül-
felmet érdemel
lelmi forgalmát
tőségét emelk
tő grafikonok.
amvasutak el-
A kimutatás
forgalom jóval
amennyiben a
egy 8 millióval
forgalom pedig
az 1926. év for-
egyzmények
igyes üzleti po-
könyvelni. Kül-
n és gyaripar
az egyes ipar-
létszámáról ki-
1927. évi bank-
vas és egyéb
ajt áttekinthető
odik fejezet az
eredményeiről
lföldi fogyasztó-
Magyarország
szén-
termelés nagy-
gével, a szén-
val külön feje-
mutatja be
t. Az elmúlt
zsgazdaság fo-
t. Majd az ural-
piac helyzetéről
ól tesz említést

Végül egy grafikon a postatakarékpénztárban és az ország 13 legnagyobb pénzintézetében elhelyezett betétek nagyságát ismerteti. Emelést érdemel, hogy ezek a betétek az év 12 hónapjában miként alakultak. A grafikon az összbetétek és a takarékbetétek állásáról külön kimutatást közöl. Míg januárban a takarékbetétek összege 230-250 millió pengő között ingadozott, addig az összbetétek 730-760 millió pengő között mozogtak. Juniában a javuló gazdasági helyzet a takarékbetéteknél is éreztette hatását, mert egy a takarékb., mint az összbetéteknél mintegy 100-120 millió pengős emelkedés volt tapasztalható. Az év utolsó hónapjában pedig elérte tetőfokát a takarékbetétek mintegy 370, az összes betétek pedig körülbelül 1300 millió pengőre emelkedtek. Az utolsó fejezet a mezőgazdasági termények, élelmiszerek, iparcikkek, nyersanyagok, bel- és külföldi áruk indexszámait közli. Az alapos gondolat megírta gazdasági jelentés áttekinthető formában hű képet adja az ország gazdasági helyzetének. Mielőtt a Pénzületi Központ jelentése megjelennek, a külföld csak közvetve szerezhették tájékozódást gazdasági helyzetünkről, ami tág teret nyitott a szomszédos államok nagyrészt rosszindulatú és egyoldalú híreszteléseinek. Elismerés illeti tehát a Pénzületi Központ vezetőségét azért a munkáért, amellyel elérte, hogy a külföld megfelelő megvilágításban láthassa Magyarország gazdasági helyzetét, másik érdeme még abban nyilvánul, hogy a külföld érdeklődését Magyarország felé irányította.

Az OFB Ingatlanforgalmi Irodák Országos Egyesületének közgyűlése. Folyó hó 6-án tartotta meg az OFB Ingatlanforgalmi Irodák Országos Egyesülete évi rendes tisztújító közgyűlést, amelyen elnökké egyhangulag Tokaji Nagy Lászlót, az Erdélyi Gazdasági Egyesület volt igazgatóját, lapunk munkatársát választották meg. Alelnökök: Mérey Ernő, Kemény Lajos István, Deceva Endre és Kozák László dr. lettek.

Jégkár ellen biztosítsa terményeit a kertelen kívül álló Gazdák Biztosító Szövetkezeténél. Felvilágosítást nyújt az OMGE Biztosítási Tanácsadó Irodája is.

Budapesti gyapjuárverések. Az idei gyapjuárverések első sorozata július hó 12-én fog megtartatni. Bejelentéseket elfogad a vállalat vezetősége, a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya, Budapest, V., József-tér 3.

Talajporhanyítógép bemutatása. A Magyar Siemens-Schnecker művek a Gyöngyösi Forgalmi Bankkal karöltve folyó hó 12-én, szombaton d. e. 10 órakor a Gyöngyösi kb. 4 km távolságban levő visontai szőlőkben a gyár által gyártott talajporhanyítógépet fogják az érdeklődő gazdáknak újból bemutatni. Az érdeklődők idejében értesítsék megjelenésükről a Gyöngyösi Forgalmi Bankot, hogy az a vasutállomásra kellő számú autót küldhessen. Vonatindulás Budapestről reggel 7 órakor, érkezés Gyöngyösi 9 óra után.

Tenyészállatkiállítás Eningenen. Április 29-én, vasárnap volt Eningenen a járási tenyészállatkiállítás, amelyre a mezőföldi gazdák igen nagy számban és jó minőségben hajtottak fel állatokat. Az uradalmak és nagyobb gazdaságok közül különösen kitűnt Schrikker Sándor és Schrikker Imre, Wertheim Pál és az enyingi bér gazdaság anyaga. A járási vándordíjat Schrikker Sándor „Szali” nevű tenyészbikájával, a Mezőföldi Gazdák Szövetségének serlegét pedig enyingi Wertheim Pál nyerte. A kiszagadók közül ismét kitűntek Lajoskomárom község kiszagadói.

A tej és tejtermék világpiac helyzete. A svájci gazdaszövetség árjegyző hivatala negyedévenként kiadja a nemzetközi tej- és tejtermékpiac helyzetét ismertető jelentését. Most jelent meg a folyó év első negyedéről szóló ismertetés, amely az általános világpiac helyzetéről ismerteti az általános államok szénátlagait, a tejtermelését, a tej áralakulását, a sajt- és vajárak változásait és a következő hónapokban várható irányzatot s végső összefoglalásában a helyzetet a következőképpen jellemzi: A tejelőmarha állomány általában jól telet, miután elegendő szálastakarmány állt rendelkezésre. Az aszaltakarmányokat magas ára miatt a gazdák csak mérsékelttel etelték. A mult év első negyedéhez viszonyítva a tejtermelésben átlagban mérsékelt gyarapodás állapítható meg. Az árak nagy átlagban változatlanok maradtak, az évnegyed végén itt-ott mutatkozó csökkenésektől eltekintve. A sajtpiacban kissé változó árak mellett a forgalom gyenge volt.

A vajpiac, a rendszeren visszatérő tavaszi áresések mellett, általában a mult évnél valamivel kedvezőbben alakult. A további áralakulások nagy mértékben függenek a takarmányok várható terméshozadékától. A vaj- és sajt készletek általában nem jelentősek. A termelés kedvező alakulása mellett a következő hónapokban egyes országokban és termelő vidékeken az árak csökkenése léphet fel. A jövőre vonatkozóan azonban nagy átlagban az amerikai és az európai piacokon is a tej és tejtermékek piacán meglehetősen nyugodt forgalomra van kilátás.

Gazdasági építkezés tojásládák felhasználásával. A legutóbbi „Wiener Messe”-n nagy feltűnést keltett és élénk érdeklődéssel találkozott a „Zébé Patentbau Elemente” (Graz, Eggenberg) által bemutatott építkezési mód, amely az egész világon forgalomban lévő tojásszállító ládákat használja fel építkezési anyagnak. Elősegíti ezt az építkezést, hogy a tojásszállító ládák egész Európában egyforma méretekben, fagyapottal töltve kerülnek forgalomba és mivel használat után eddig csak mint tüzelőanyag értékesültek, olcsó árban szerezhetőek be. Az építkezésnél ezeket a 180 cm hosszúságú ládákat TT alakú vasbetonoszlopok közé, egymás fölé illesztik a kellő falmagasság eléréseig. Az ilyen módon felépített fal külső része benádázás, vagy rabifonattal való bevonás után legcélszerűbben cementhabarccsal vakolható be. Ez az építkezési mód már az eddigi megfigyelések szerint is megfelelőnek ígérkezik különösen gazdasági épületek, raktárak, istállók, munkálakások építésénél. Nagy előnye, hogy bármely más építkezési módszernél 50-70%-kal olcsóbb. A kívül és belül is cementtel vakolt épület a tűzrendészeti követelményeknek is megfelel, amit bizonyít, hogy külföldi biztosító intézetek ezeket az épületeket is az egyéb épületekhez hasonló feltételek mellett biztosítják. Külföldi országokban, így Ausztriában már eddig is történtek építkezések ennek az eljárásnak a felhasználásával.

A földművelésügyi minisztérium gyümölcsfajkezelési akciója. Apóld gyümölcsfajkezelési akciója. Apóld gyümölcsfajkezelési akciója. Apóld gyümölcsfajkezelési akciója.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság legutóbb a következő nyilvános tárgyalásokat tűzte ki: Május hó 10-én délután 5 órakor Bácsa község vagyonviszályi ügyével kapcsolatban Breuer Vilmos és Breuer Bernát birtokosoktól megváltás utján megszerzett ingatlanok megváltási árának, valamint évi haszonbérének megállapítása tárgyában hozott ítélet felülvizsgálása. — IV. számú tanács: május hó 11-én, pénteken délután 4 órakor Véménd és Fehéd községek vagyonviszályi ügye. Szür község megváltási ügyével kapcsolatban a községben vagyonviszályként megváltott ingatlanok nagyságának, valamint megváltási árának tárgyában hozott bírói ítélet felülvizsgálata.

Mejleszt a hivatalos MÁV menetrend legújabb nyári, kis kiadása. A hivatalos MÁV menetrend rózsaszínű borítékkal ellátott, teljesen átdolgozott, május 15-től érvényes, nyári, kis kiadása megjelent. A M. Kir. Államvasutak ez egyedi hivatalos menetrendkönyve, amelynek immár a 44. évfolyama jelenik meg, tartalmazza a hazai vasúti és hajózási vállalatok menetrendjeit a nemzetközi csatlakozásokkal, továbbá az autóbusszvállalatok menetrendjeit és a hazai közlekedési vállalatok díjtételeit. A nagy gondalal összeállított, csinos kiállítású, minden tekintetben az utazó közönség érdekét és kényelmét szem előtt tartó és így nélkülözhetetlen menetrendkönyvet, amelynek MÁV adatai hivatalból felülvizsgálta, az állomások kapusai és pénztárosai hivatalból árusítják. Kapható még az összes hírlap- és könyvtársító helyeken (pavilonokban), könyv- és papírkereskedésekben és dohánytözsdekben is. A hivatalos MÁV menetrend nagy nemzetközi kiadása későbbi, külön közlendő időpontban fog megjelenni.

Ha jó zsákok, ponyvát, manilát, raffiát óhajt vásárolni, kérjen ajánlatot a 45 év óta legmegbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. zsák- és ponyvagyártól, Budapest, V., Nádor-u 31/33

Cigája gyapjut előnyösen értékesít: Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda, Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon: Lipót 968-24.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság május hó 5-én tartotta 1928. évi rendes közgyűlését, amely az 1927. évi nyereséget 207,633.50 pengőben, az osztalékot pedig 15 pengőben állapította meg.

NYILTTÉR.
(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet
Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2.200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlahitel! Parcellázások! Mindennemű pénzügyi tranzakciók! **Schwarz Gusztáv banküzlet** BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz. Telefonok: József 448-04, József 448-06, József 448-08. Sörgyűzeim: SCHWARZ GUSZTÁV BUDAPEST. 8282

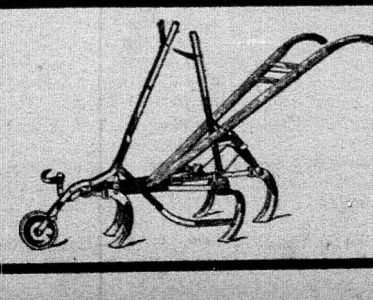
Vagon-, gép-, kazal-, kocsi-, csónak-, redőny-, sátor- **ponyvák** legolcsóbban, minden méretben raktáron. 1340 Zsák minden töltési célra. **ZSÁK- ÉS PONYVAGYÁR R.-T.** Budapest, VI., Vilmos császár-út 61. Telefon: L. 916-35

CHAUDOIR, permetezők, VERMOREL, fapermetezők, legnyomásos alkatrészek, gummiruk legolcsóbban, legjobb minőségben kaphatók **Szabó Gyula** műszaki nagykereskedő Budapest, V., Alkotmány-utca 21. Telefon: 264-1473

Beállítani való **sovány sertés** 250 darab eladó a ref. Főiskola györgytársai uradalmában, Sárospatakon

Tücsök István autókrosseria és kocsigyár Budapest, I., Zsolt-utca 9. Telefon: Krisztina 509-53

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
Csepeli gyárban készült páncélozott kormányozható egytengeres mozdítókat, boronákat, sima- és rögtörőhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltetőgépeket, szecskák- és répvágókat, mozdítókat, továbbá **magasnyomású „Universal” háti permetezőket** szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánl a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeket olcsón kizárólag: **„AGRARGLOBUS” MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.** Budapest, V., Lipót-körút 12. sz. Telefon: Lipót 968-24. Hírdetés nélkül! Csak 5000 forint! Kéjjen megvásárolni!

TULIPÁN-PENZIÓ

TÁTRALOMNIC (Csehszlovákia)

Egész éven át nyitva!
A penzió ára szobával, napi 5-szöri étkezéssel
Ké. 45.—
Kitünő hely üdülők részére!

TURÁK GYULA

MAGYAR LEVELEZÉS! 8114

Minden burgonyatermelő olvassa el
Beke László: A burgonya termelése
és nevelése című kézikönyv m. v. — Ára 3 P 60 f.
„Patria” R.-t. könyvostálya, Budapest, IX., ÜN61-ut 25.

Tej + 2 C^o-ra

hütendő, ha annak jó értékesítését

biztosítani kívánjuk. Tej-hűtés és egyéb élelmiszerhűtés az automata-tikus, dán **SABROE-kompresszorral** megbízható, egyszerű, olcsó. Tízezer hűtőgép — köztük a legelső magyar mintagazdaságokban és tejüzemekben — hirdeti a SABROE-gyártmány-főlényét.

Surány Viktor

okl. gépészmérnök 8295
tejgazdasági és hűtőgépgyári főnöke
Budapest, VII., Dembinszky-utca 6. szám.

ÉLETÉT ÉS EGÉSZ GAZDASÁGÁT
BEBIZTOSÍTHATJA A GAZDA
1 PENGŐ 20 FILLÉRÉRT
ha egy üveg Salant vásárol. Mert a

SALAN

a tökéletes fertőtlenítő háztiszta, embert és állatot egyaránt megóv minden fertőzéstől.
KÉRJE A SPECIÁLIS GAZDASÁGI CSOMAGOLÁST!

Josephine Baker
Josephine Baker
Josephine Baker
Josephine Baker
Josephine Baker
esték a

Moulin-Rougeban

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1928 május 7. Árak készpénzben 100 kg-ként budapesti paritásában. Készárúüzlet: buza, 77 kg-os tiszavidéki 34'10—34'35, felsőtiszavidéki 33'95—34'20, fejmegyei 33'80—34'05, egyéb dunántúli 33'80—34'05, pestvidéki 33'80—34'05, bácskai 33'80—34'05, buza, 79 kg-os tiszavidéki 34'30—35—, felsőtiszavidéki 34'65—34'85, fejmegyei 34'55—34'70, egyéb dunántúli 34'55—34'70, pestvidéki 34'55—34'70, bácskai 34'55—34'70, rozs, pestvidéki 31'40—31'60, más származású 31'35—31'50, takarmányárpa, I. r. 30'50—31'25, középmínőségű 30—30'20, sörárpa, felsőmagyarországi 34—35—, egyéb 32—33—, köles 30—31—, zab, I. r. 34—34'20, középmínőségű 33'50—33'70, tengeri, tiszántúli állomásokról 28'70—28'90, egyéb állomásokról 27'75—28— P. Határidőüzlet, záróárfolyamok: buza, májusra 33'74—33'78, buza, októberre 31'50—31'60, rozs, májusra 31'24—31'40, rozs, októberre 27'40—27'56, tengeri, májusra 27'90—28—, tengeri, júliusra 28'90—29— P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának jelentése.) A budapesti gabonaosztószen, a készáru buzaüzlet változatlan irányzat mellett csak mérsékelt keretek között mozgott és csupán a tiszavidéki buza árárt jegyezték 5 fillérrel magasabban. A készáru rozs lángha irányzat mellett üzletlenn. A takarmánytermék piacán mérsékelt a forgalom.

Az árak változatlanok, kivéve a zabot, amely növekvő kínálat folytán 25—30 fillérrel olcsóbbodott. A határidőüzleti piacon az irányzat szilárdult és a májusi rozs kivételével az árak emelkedtek.

Liszt- és őrleménytőzsde. Budapest, 1928 május 7. Budapesti lisztárak, prompt: dara 55'20, 00-ás 54'20, 0-ás 53'60, 1-es 52'80, 2-es 51'60, 4-es 49'80, 5-ös 46'80, 6-os 42'60, 7-es 36'20, 8-as 28'50; 6szi: dara 52'50, duplanullás 51'50, 0-ás 50'90, 1-es 50'10, 2-es 49'10, 4-es 47—, 5-ös 44'60, 6-os 39'90, 7-es 32'90, 8-as 23'90; vidéken: duplanullás 49—, 0-ás 48'50, 2-es 47—, 4-es 45'50, 6-os 38'50, 8-as 28'50 pengő métermázsánként.

Budapest-Józsefvárosi takarmánytőzsde. 1928 május 4. Takarmánytőzsde élénk kereslet volt. Eladott préselt állapotban: Elsőrendű széna 15—16—, másodikrendű széna 14—15—, lucerna 17—, alomszalma 5—5'50 pengőért egyszáz kilogrammonként, budapesti pályaudvarokon átadva.

Külföldi terménytőzsde. Ujvidek, május 7. (Terménytőzsde.) Az irányzat szilárd. Jegyzések 100 kilonként, egyéb megjelölés hiján prompt feladóállomásokról: buza bácskai 77—78 kilós 360—362'50, 78—79 kilós 362'50—365, bánáti 78—79 kilós 355—357'50, tavaszi árpa bácskai és szerémségi 65—66 kilós 310—320 dinár. A többi árúccok változatlan. A forgalom búzában 19, tengeriben 31, lisztben 9 vagyon volt (1 dinár = 0'10 pengő). — *Poszony*, május 7. (Terménytőzsde.) A mai napon alig tartott irányzat mellett a forgalom rendkívül szűk keretek között mozgott. A tőzsde látogatottsága csekély volt. Az árak csak minimális eltéréseket tüntettek fel. Jegyzések 100 kilonként, egyéb megjelölés hiján feladóállomásokról: rozs 69—70 kilós 234—237, 67 kilós 230, árpa I. r. 210—215, merkantil 195—200, külföldi tengeri komáromi uszályból 167, poszonyi uszályból 168—169, magyar, szobi paritásában 164—165, május—júniusi szállításra ab Poszony 168—169, fehér bab 250—260, szines 265—275, préseletlen széna 53—58, félédes laza 46—50 cseh korona. A többi cikk ára változatlan. (1 cK korona = 0'17 P.) — *Wien*, május 7. (Terménytőzsde.) A szilárdabb külföldi jelentések ellenére az irányzat nem változott. A buza és rozs forgalma nem javult meg, kótes csak I. r. áruban jött létre. A hivatalos jegyzések közül a marchéi rozs ára változott 44'50—45 schillingre 100 kilonként, adózza, elvámolatlanul, bécsi paritásában. — *Chicago*, május 7. (Terménytőzsde.) A búzapiac az irányzat alig tartott volt és az árfolyamokban csupán egészen jelentéktelen árfolyammozgások jelentkeztek. A tengeriarétekben sem mutatkozott lényeges változás. Záróárúccok: (Zárójelben a legutóbbi záróárúccok.) Buza májusra 159³/₄ (160¹/₄), júliusra 159³/₄ (160¹/₄), szeptemberre 158 (158³/₄). Tengeri májusra 108³/₄ (108¹/₄), júliusra 111³/₄ (110³/₄), szeptemberre 111³/₄ (111³/₄). Zab májusra 63³/₄ (64³/₄), júliusra 58³/₄ (58³/₄), szeptemberre 48³/₄ (48³/₄). Rosz májusra 137 (135³/₄), júliusra 132³/₄ (130³/₄), szeptemberre 121³/₄ (120³/₄) (1 dollár = 5'71 pengő). — *Buenos Aires*, május 7. (Terménytőzsde.) Buza júliusra 12'47, júliusra 12'66, tengeri júliusra 8'05, júliusra 8'02, zab júliusra 10'60 peso métermázsánként. (1 peso = 2'45 P.) — *Liverpool*, május 7. (Terménytőzsde.) Buza májusra 11³/₄, júliusra 11³/₄, októberre 11³/₄, Laplata tengeri április—májusra 37'3, május—júliusra 36'3, június—júliusra 36'3 shilling. Az irányzat tartott. (1 shilling = 1'40 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. 1928 május 7. A vásár irányzata élénkebb volt, az árak az összes minőségeknél kg-ként 2—4 fillérrel emelkedtek. Eladatlannal visszamaradt: 21 darab. Árjegyzés élelmiszerben: bika, magyar II. r. —81—88, bika, tarka, I. r. 1—1'04, kivételesen 1'06, II. r. —90—98, III. r. —80—88, ökör, magyar I. r. —94—1'04, II. r. —70—93, III. r. —52—68, ökör, tarka, I. r. —92—1'12, kivételesen 1'28, II. r. —71—90, III. r. —50—70, tehén, magyar I. r. 1'04, II. r. —85—90, tehén, tarka, I. r. —88—1'04, kivételesen 1'12, II. r. —70—86, III. r. —50—83, bivaly, magyar, —50—60, növendék (éves) —64—90, kicsontozni való —40—48 P.

Budapesti szurómarhavásár. 1928 május 4. Felhajtás 863 darab. A vásár irányzata élénk volt, az árak változatlanok maradtak. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopós I. rendű 1'40—1'52, kivételesen 1'60, II. rendű 1'16—1'36 pengő kg-ként.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1928 május 2. Árak a budapesti piacon pengőben: Teljes tej literje —36—41, lefölözött tej literje —14—16, habtejszín literje 3'20—4—, teljes literje 1'76—2—, centrif. vaj kg-ja kicsinyben 6'80—7'80, nagyban 6'60—7—, szedett vaj kg-ja kicsinyben 4'50—5'20, tehéntaró kg-ja 1—1'40, juhtaró kg-ja 3'20—4—, grói sajt kg-ja 4'80—5—, trappista sajt kg-ja 3—4—, emmentáli sajt kg-ja 5—6— P.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1928 május 4. Árak a budapesti piacon pengőben: Csirke élő drb-ja 2'00—5—, tyúk élő drb-ja 3'20—6'50, sovány pulyka élő darabja 3—14—, hizott leölt ruca kg-ja 2'80—4—, hizott leölt lud kg-ja 2'80—3'80, hizott leölt pulyka kg-ja, 2'60—3'50, libamáj kg-ja 6—16—, ludzsír kg-ja 3'20—4'40, tojás drb-ja —9—12.

Külföldiek.

Szesz és szeszszitalok. 1928 május 8. A forgalom úgy a nagyban, mint a detailüzletben április havában is élénk és kielégítő volt. A gytmölcsopálinka üzletben a gyér kínálat szemben a kereslet élénkebb és elsőrendű minőségű árúért jobb árakat is fizetnek. Jegyzetiek: *Törköly* 4'70—4'80 pengőig, *új szilvórium* 5'76—6— pengőig, *új borprálat* 6'80—7— pengőig 10,000 literfokonként + 2% forgalmi adó ab termelő állomás.

Cukor. (M. T. I. jelentése.) London, 1928 május 7. (Cukortőzsde.) „B” típusú fehércukor londoni szabadraktár-ból per cwt., májusra 15/11¹/₄—16—15/11¹/₄, júniusra 15/10¹/₂—16—, júliusra 15/10¹/₂—16—, augusztusra 15/10¹/₂—15/11¹/₄, szeptemberre 15/10¹/₂—16—, október—decemberre 15/9³/₄—15/11¹/₄, októberre 15/9³/₄—15/11¹/₄, novemberre 15/9³/₄—15/11¹/₄, decemberre 15/10¹/₂—15/11¹/₄, márciusra 16/—3/4—16/2¹/₄ shilling. Az irányzat nyugodt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. Gy. Az 1922. évi kibocsátású német márkát a forgalomból bevonták és ma már semmit sem ér. A beváltásnál 1 Billió márkáért 1 arany márkát fizettek. Megjegyezzük, hogy a *békebeli* ezer márkás bankjegyeknek a zugforgalomban még ma is van néhány fillér értékük.

T. J. Hegyeshalom. Nem tudva az okot, hogy miért pusztul lucernája, ellene orvosságot sem ajánlhatunk. A buza bokrosodásának előmozdítására kivásvadász után nitrogénműtrágyát kellett volna fojtárgyának adni. A gyenge lucernásoknak és a gyenge buzavetéseknél műtrágyával való felségítéséről részletes utbaigazítást ad a kiadóhivatallunknál is megrendelhető munka: Gyárás József, A műtrágyázás gyakorlata.

Istvánmájori bér gazdaság. A kérdéses löheretáblát legelőszerebb, illetve leggazdaságosabb magnak meghagyni. Harmadéves löheretetés már eredetileg is gyenge, megrikult szokott lenni, lévén a löhere 2 éves növény s így nem valószínű, hogy a jelenlegi termésen kívül még egy gazdaságos kaszálást adjon. Nehogy azonban a nyerendő löheremag nagyon gyomos legyen, illetőleg hogy a szántóföld ne gyomosodjon el erősen, tanácsoljuk, hogy a kipusztított és erősen megrikult helyeket, amelyeket a különböző gyomnövények fognak ellepni, időközönként, de minden este a magbaérése előtt kapáltassa ki. B. L.

T. E. Annak okát, hogy a tehének nem egyforma könnyen adják le tejüket, abban kell keresni, hogy a lögybimbócsatornát elzáró készülék (ércece) nem működik egyformán. Itt a tehén akaratával nem befolyásolható idegműködésről van szó, amelyre tartósan hatást gyakorolni nem lehet. Hogy a tehent könnyebben lehessen kifejni, szokták az ágyéktájra meleg borogatást alkalmazni. Mi csak azt ajánlhatjuk, hogy végeztesse a fejést mindenkor ugyanazzal a fejtő eggyennel, az egyforma, következetes jó fejtés tehent könnyebben fejőssé. A borjuk tevének elpusztítására használhat petróleumot olajjal keverve (tökmag-, vagy lenolaj) 1 : 5 arányban, vagy pedig 2—3%-os kreolinoldatot. A rendszeres tisztogatásra gondot kell fordítani. W—n dr.

AZOTOGEN

Vetőmagoltószert a hüvelyesek (berezfélék, lucerna, borsó, bab, búzákony, csillagfű, seradella stb.) természetesmájának fokozására. Ára: 1 magyar holdra P 8-40

NITROFER

Házilag készíthető salétromtörlök baktérium oltására. (Gabonatermelők és kapások vetőmagjának oltására kielégítőképen.) Ára: 1 doboz (1 magyar hold vetőmagra) P 3-50 (KÉRJEN PROSPEKTUSOKAT, FELYÜLTÁSTÓKAT VÁLASZTÉLYS ELLÉKENBEN INGYEN!)

Azotogen Intézet, Drezda, magyarországi képviselő
Budapest, V., Sas-utca 29., I. emelet 52.
Telefon: Lípót 963—63. Telefon: Lípót: 963—83
Baja, Erzsébet királyné-ut 36. szám.

Hungária-drótfonat

Kitünő Kerítés

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!
Haldeker Sándor r.-t., Budapest, VIII., Öllé-ut 48/5.

Minden méhészkedőnek nélkülözhetetlen a most megjelent

A sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei

Írta: Hójas Endre, az Országos Magyar Méhészegyesület alelnöke
448 oldal, 445 eredeti képpel Ára 20— pengő
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., ÜN61-ut 25. (Köztelek)

Régiségeket,

antik butorokat, földben talált arany-, ezüst-
ékszereket, bronzkardot, lándzsát, tört,
baltát és minden fajta sirléleteket, vala-
mint régi pénzeket állandóan veszek.

Mautner László

Budapest, IX., Bakáts-tér 2.
Alapítva 1893

Erdélyből szállított uradalmak részére
elsőrendű fehér és tarka

járomókröket

valamint 8293

bivalyokat és tinókat

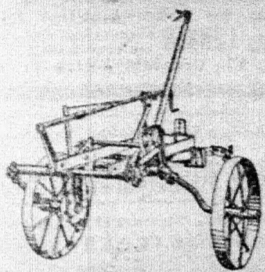
jutányos árban.

BLUM LÁZÁR

Gluj (Kolozsvár), Calea Motilor, volt Monostori-ut 33.

Bächer gyártmányu újdonság: Universalis Traktor-ekék

kicserélhető 1-, 2-, 3-, 4-, 5- és 6-vasu ekebetétekkel és rugósfogó kultivátorbetétekkel.
(Kicserélés gyorsan, 4 csavar meghúzásával eszközölhető.)

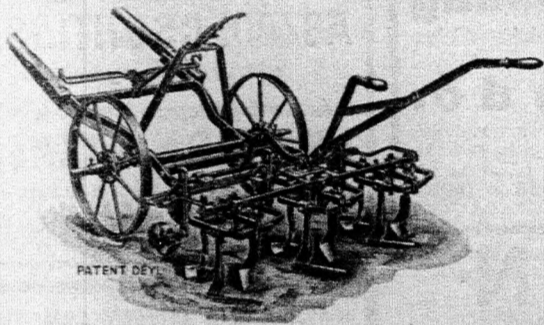

Traktor-tárcsásboronák, kultivátorok, hengerek stb.

Melichar gyártmányu műtrágya- és chiliszórógépek ugy kézi-, mint lófogatra.

Eredeti **Deyl** répakapálók.

Részletes ajánlattal szolgál!

Bächer-Melichar

Budapest, V., Vilmos császár-ut 60.

FONTOS
traktor-, motor- és cseplőgéptudajdonosoknak!
Benzol kapható
Dr. Helvey Tivadar vegyészeti gyáránál
Budapest, VI., Eötvös-utca 21. szám
Telefon: Teréz 272-74 és 272-75 sz.
Üzemanyagban lényeges megtakarítást és a motor kímélését jelenti!

Gőzekebárszántást
Tavaszi, őszi szántást, szőlőtelepek, erdő-
sítések, faiskolák mély szántását elvállalja
Seifried Hugó,
Budapest, VI., Forgách-utca 10-16.

Gőzekebárszántást
őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősítések mély rigolizását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
7008 Telefon: József 358-68 Sörgöncim: Wolffke Budapest

MOTOROK
szivógáz, benzin és nyersolaj
minden nagyságban jótállással kaphatók és minden-
féle javítást s átalakítást vállal 1306
DIAMANT S. Budapest, V., Váci-ut 14. szám.
Telefon: Teréz 108-74.

16 HP MÁV. gőzekegarnitúra
15 légkörös, compound, keveset használt, kitűnő karban,
dus felszereléssel, rendkívül jutányos áron, kedvező
fizetési feltételek mellett **eladó.** 1608
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. szám.

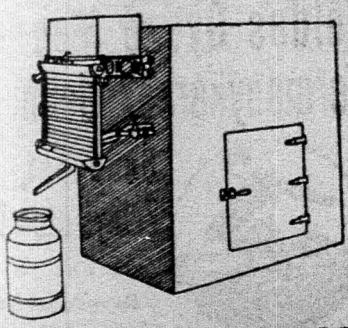
Bármilyen traktort becserelek
„Cormick“-traktorra
ZNAKOVSKY ZOLTÁN
okl. gépészmérnök 1516
Budapest, VII., Garay-utca 3., fsz. 3.
Gyártmány, állapot, tartozékok
és ár megjelölését kérem!

Újdonság!
A legelőkérdés és annak fontossága
Írta: **Dr. Piukovich József**
Pest vármegye tb. főszolgabírája
Ára 8 pengő
Ez a rendkívül becses mű azt az utat igyekszik
megkeresni, amelyen a nagyjelentőségű kérdés
a szükséges orvoslást megtalálhatja és az any-
nyira fontos legelőkérdésnek javulását ked-
vezőbb körülmények közé öhajtja hozni.
„Patria” r.-t. könyvsztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Burgonya termesztését és nevelését tárgyalja Boka László tanár könyve. Ára bórmentes
4 pengő. „Patria” r.-t. könyvsztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

**Rézgálic, rézkénpor
kénpor, raffia**
valamint az összes bel- és külföldi
**SZŐLŐ- ÉS
GYÜMÖLCSVÉDELMI SZEREK**
legolcsóbban kaphatók
FÖLDES GYŐZŐ
mag- és termény-
kereskedelmi rész-
vénytársaságnál
Budapest, V., Zrinyi-utca 14.
Telefon: 141-10 és 141-46
Sörgöncim: Földesur Budapest

TEJTERMÉKEIT
jobban értékesítheti, ha
FRIGIDAIRE MÉLYHÜTŐT
használ.
Ajánlattal szolgál:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. SZÁM
Telefon: Teréz 101-43, 101-44, 124-45

LYAM.
TEK.
kát a forga-
bevéltásnál
legjegyezzük,
zugforgalom-
D.
hogyméért
anthatunk. A
szodás után
dni. A gyenge
műtrágyával
kiadóhivata-
zsef, A mü-
löheretáblát
k meghagyni.
enge, megrit-
ny s így nem
g egy gazda-
rendő löhere-
szántóföld ne
kipusztult és
mböző gyom-
minden esetre
B. L.
yforma köny-
hogya tőgy-
működik egy-
ató idegműkö-
yakorolni nem
ifejni, szoktak
Mi csak azt
or ugyanazzal
fejés teheti a
ek elpusztítá-
tökmag-, vagy
kreolinoldatot.
i. W-n dr.
EN
orsó, bab, búk-
fokozására.
P 8-40
ER
(Gabonamérnök
) Ára: 1 doboz
P 3-80
ELLENÉREN INGYEN!
i képviselete
melet 52.
Lipó: 963-83
36. szám.
onot
kerítés
ve!
Női-ut 48/5.
most megjelent
és eszközei
nyesthet aletőke
Ára 20- pengő
ut 25. (Köztelek)
ket,
ny-, ezüst-
sát, tört,
eket, vala-
veszek.
szló
r 2.
radalmak részre
fehér és tarka
kröket
at 8293
s tinókat
rban.
ÁZÁR
Monostori-ut 33.

Feltűnést keltő ujdonság!

Az oxigén szerepe a sejtlélekzés, növénytermelés és kórokozás szempontjából

Írta: **Dr. Glaser Aladár** vegyészmérnök, nagybérlő
 Ára bérmentve 2 P 40 f. (utánvétellel 2 P 60 L.)
 "Patria" R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Magyar Nemzeti Múzeum „**gróf Apponyi Sándor**” alapítványi uradalmának (posta: Lengyel, Tolna megye, vasutállomás: Kurd-Csibrák) a tenyészkiallitásokon számos díjat nyert **magasvérű szimmentáli tenyészetében**, hivatalosan ellenőrzött kiváló tejelő teheneiktől származó **tenyészképes**

bikák

állandóan kaphatók. A tehenészet 1926/1927. évi hivatalosan ellenőrzött tejelési átlaga 4315 kg. volt. 1557

Schandi József dr.: Sertés tenyésztése 5 pengő. Juh és kecske tenyésztése 6 pengő. „Patria” r-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KÖLCSÖNT ÓHAJTÓK

fordulhatnak kölcsönül

AGRÁRIA RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ, Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.
 Telefon: József 418-79 1578 Telefon: József 418-79

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliórd amortizációs kölcsönt 7 1/2 százalékos típusban. Készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezésül illetékmentesen kölcsönvénnyre kaphatnak 8-10 évre. Zöldhitel és terményelőleg! Kölcsönt ajánlókak jutalékban részesítünk.

Fordson és egyéb traktorok olcsón igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó k. 1517

ZNAKÓVSZKY ZOLTÁN, okl. gépészmérnök Budapest, VII., Garay-utca 3. szám, földszint 3.

Kertészeti üzemtan, érték- és jövedelemszámítástan

Írták: Maháros Mátyas és Liszka Jenő. Ára: 10 pengő.

E mű segítségével bárki előzetesen összeállíthatja a kertészkedéshez szükséges költségeket és lájékozódást szerezhet a várható jövedelemtől. Ha pedig el akarja adni kertjét, gyümölcsösét, úgy saját maga állapíthatja meg a helyes eladási árat.

"Patria" R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Somogy megyei 450 magyar holdas, sikterületű, agyagtalajú

mintagazdaság

modern urilakkal, téglaépítéssel, igen jutányosan

b é r b e a d ó.

Csakis tökéletes, elsőrangú gazdák jöhetnek tekintetbe. Közvetítők kizárva. Megkeresések a kiadóba kéretnek „Somogy 450 — 1602” jellegre. 1602

TRIÓRÖK marott sejtékel minden gabona tisztítására. Cseplőgép-szíták
 Tőrekrosták. Mindennemű lyukasított lemezek-
Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és löheretisztító triórök
STAHEL ÉS LENNER triór- és lemezlyukasztógépek részvénytársaság
 Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

Tudnivalók az állattörzsi szavaltosságról

Az 1923. évi X. törvények alapján írta: **Dr. HUTYRA FERENC** főiskolai tanár
 A törvény és az azt kiegészítő miniszteri rendelet teljes szövegével 2. kiadás
 Ára az összeg előzetes beküldése mellett 2 P 20 f.
 "Patria" R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ÓRIÁSI EREDMÉNYT téli tojásban csak ASZÓDI CSONTLISZT etetéssel nyerhet.

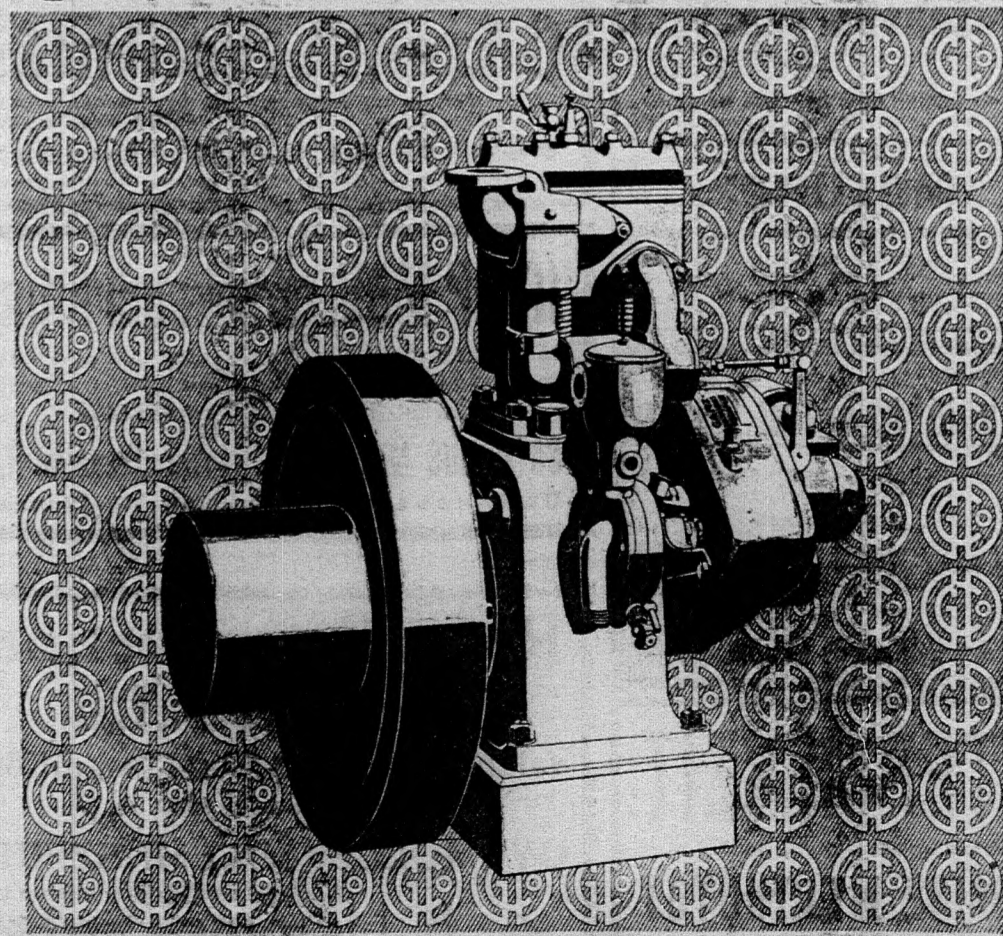
Háromhónapos import fehér **LEGHORN KAKASOK** és keltetőtojás kapható: **Haas-Teichen bárónó baromfitelepe, Aszód**

Szerezzük be a következő szakkönyveket:

Perneczky B.: Gazdasági eselések szolgálati viszonyai	2-
Kukuljevic: Védekezés az állati ragadós betegségek ellen. 2. bővített kiadás.	5-
Groffits: Gard. építészeti előhíjban. 2. kiadás	3-
Takács Gyula: Vetőburgonyatermelés	4-
Gubányi K.: Itthon és a nagyvilágban	4-
Hell L.: Élelmiszer-, állat- és terményértékeltetés kézikönyve	5-
Winkler János: Lud- és kacsalenyésztés	4-
Csapáry: Virágtenyésztés	8-
Laudgraf-Hankó: Tőgazdasági tanácsadó	2-40
Witthen: A hussérteleny. időszaki kérdések	80
Báczal: Konyhakerti növ. asántóf. termesztése	1-60
Csáczér Gy.: Szobanövények Apollása	1-60
Báczal: Koral burgonyatermesztés	1-60
Andrásovich Géza: Kecsketenyésztés	1-60
Doletsko F.: Takarékos építkezés	1-60

"Patria" r-t. könyvost., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

PETROLEUM-és BENZIN-MOTOROK

GANZ-DANUBIUS
 BUDAPEST. X., KŐBÁNYAI-ÚT 31.
 TELEFON: JÓZSEF 462-41.

Uradalmi

gyapjút

közvetlenül **termelőktől** külföldi gyárak részére, a legmagasabb napi áron vásárol: **Földes Győző Mag- és Terménykereskedelmi Rt**

Budapest, V., Zrinyi-utca 14.
 Telefon: 14-10
 Sürgőnycim: Földesur Budapest

D
mi

S

Angol „L géphajtás 1/2-20 ló villany utótelés

Südfel okl. Budapest, VI.

Nincs több ott, ahol a „L U

Azonnal hozasson Gyártja és szállítja Budapest, VII.

**Drágábbat vehet, de jobbat nem,
mint a világhírű, 8 év óta legjobban bevált**

Austin
traktor

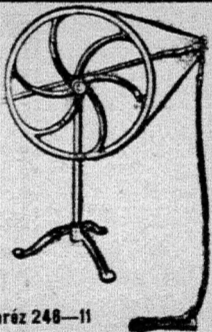
**Kitünő angol konstrukció! — Legelsőrendű anyag! — Petróleum-
vagy benzinüzem! — A legkisebb fogyasztás! — Hosszu élettartam!
Felszánt 8 coll mélyen óránként 1 magyar holdat 6 kilogramm
petróleumfogyasztás mellett! — Ára 7904 pengő (K 98,800.000)**

Kedvező fizetési feltételek!

A PÖHL-TRAKTOR képvisellete:

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T., Budapest,
VI., Teréz-körút 40. Mintaterem: Teréz-körút 62.

Angol „Lister” kézi- és
géphajtású gyapjunyírók,
1/2—20 lóerős motorok,
villanyagregátumok
utólérhetetlenek!

Vezérképviselőt:

Südfeld Gábor
okl. gépészmérnök

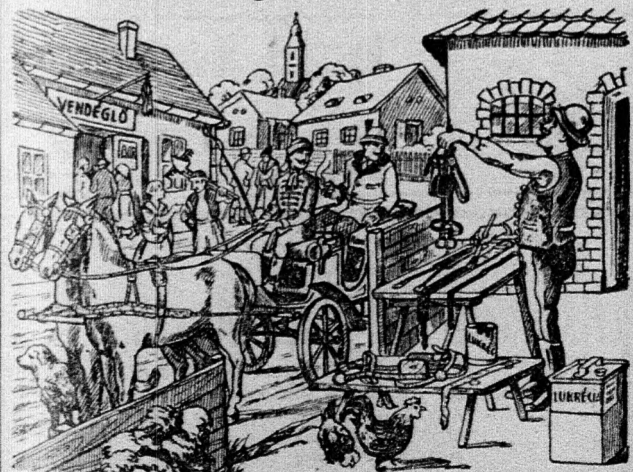
Budapest, VI., Szondy-utca 11. Telefon: Teréz 248—11

Most jelent meg! Földbirtokosnak, bérlőnek, ügyvédnek fontos segédeszköze
A földbirtok jövedelemadója
Világos kritikai tanulmány Irta: Dr. Csorba Emanuel
Bötti ára 4 pengő „Patri.” R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdaságoknak szállit állandóan:

**Kálsalétromot
Nátronsalétromot
Chilisalétromot
Calciumarsenicumot**
Chemische Fabrik in Billwärder
vorm. Hell & Sthamer A.-G.
Hamburg — Billbrook

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám
ott, ahol a „LUKRECIA” lószerszámfestő és impregnáló használják
Jobb cégeknél is kapható!

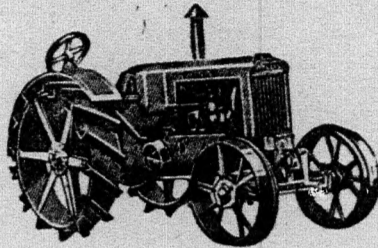

Azonnal hozasson Tekintetes ur „LUKRECIA”-t, milliókat takarít meg
Esős időben nélkülözhetetlen!
Ismerhető ingyen és bérmentve 8291
Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,
Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422—19

„Amerika legjobb traktora“ a Massey-Harris-féle petróleumüzemű

WALLIS-TRAKTOR

KORSZAKALKOTÓ
UJÍTÁSOKKAL
ELLÁTOTT
LEGMODERNEBB
TRAKTORTIPUS

HOLDANKINT KB. 6 KG.
ÜZEMANYAGFOGYASZTÁS
MELLETT MEGLEPŐEN
NAGY A MUNKA-
TELJESÍTMÉNYE

Tartósságért, nagy munkateljesítményért, csekély üzemanyagfogyasztásért vállalt legmesszebbmenő garanciákkal szállítja:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Központ: V., Vilmos császár-ut 32. BUDAPEST Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-ut 63.

Kazántulajdonosok figyelmébe!

Kazáncöveket és csőlyukakat **szabadalmazott speciális eljárás szerint regenerál**, gőzkazánok teljes regenerálását és azok mindennemű fizetéseinek megszüntetését teljes garancia mellett, fix árban és kötött határidőre vállalja a: 1247

KAZÁNCSÓMŰVEK R.-T.
Budapest, VI., Váci-ut 69. Telefon: Lipót 903—99
Szabadalmazott eljárásunk alkalmazása esetén a **kazáncsőfolyósodás ki van zárva.**

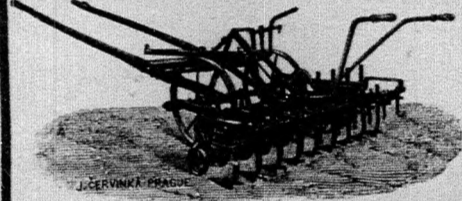
Most jelent meg!

Mezőgazdasági traktorok szerkezete és kezelése

rták: Erdei János és Göllner János gazdasági akadémiai tanárok

Tartalma főbb fejezetekben: A traktorok ismertetése. Karburátoros, izzófejes motorok Diesel-rendszerű motorok. A kocsiszerkezet. A traktor működése. Mezőgazdasági traktorok műszaki adatai. Traktorok munkabírása és a traktormunka költsége — Ára 10 pengő.

„PÁTRIA“ R.-T. könyvostálya, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

RÉPATERMELŐK figyelmébe!

A hírneves speciális gépgyár **Cservinka János, Prága**, képviselében ajánlunk:

automatikus répakapákat,

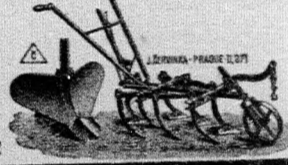
2-, 3- és többsoros kivitelben, **fontos ujtításokkal** a szerkezetben.

BRAUN ÉS ÜRMÉNYI, Budapest, V., Báthory-utca 7.

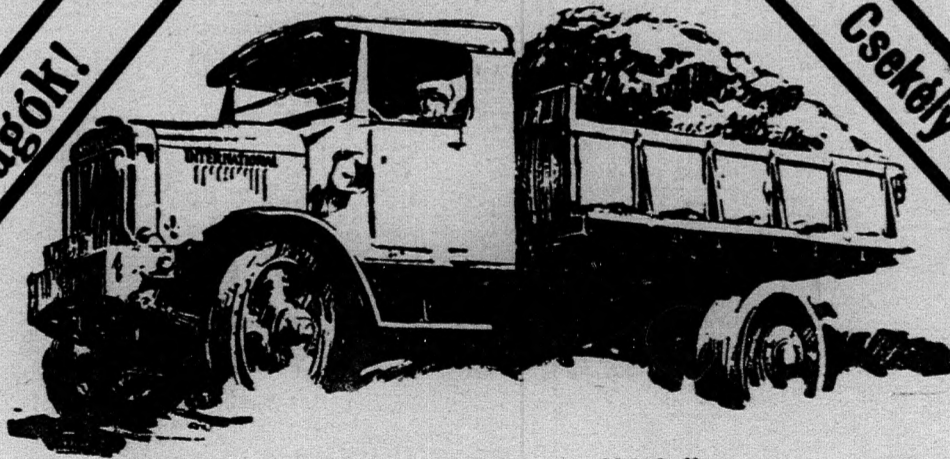
Telefon: Teréz 241—34

1283

Elsőrangú referenciák!

Erős dupla rugók!

Csekély benzinfogyasztás!

„Gyors, gazdaságos szállítás“

INTERNATIONAL „McCORMICK“

1928-AS LEGUJABB TÍPUSU

1, 1½, 2, 2½, 4, 5 ÉS 7½ TONNA HASZNOS TEHERBÍRÁSÚ

GYORSTEHERAUTÓK

MEGÉRKEZTEK!!!

Mielőtt teherautót vásárol, saját érdekében tekintse meg telepünket!

DÉNES B. Részvénytársaság

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

TELEFONSZÁMOK: L. 909—51, L. 909—89,

L. 920—63 és L. 963—42

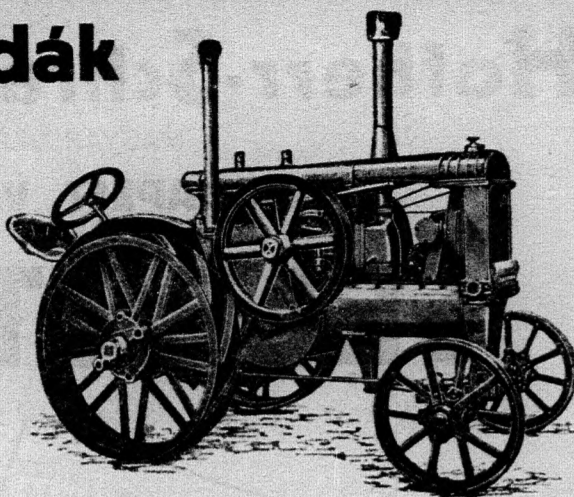
Levélcm: FIOKBÉRLŐ 56.

Tartós szerkezet!

Kitűnő anyag!

Hogyan nyilatkoznak a gazdák

a H-S-C-S nyersolaj- traktorról.

(Az előző nyilatkozatok megjelentek: a Köztelek 1927. október 16-iki, 1928. február 5-iki, 1928. február 19-iki és 1928. március 17-iki számában. A szemelvényeket folytatjuk.)

Indítva érzem magam, hogy a szállított traktorért legteljesebb elismerésemet fejezzem ki, minthogy e kiváló gép munkája a legnagyobb igényeket is kielégíti.

Az üzemanyagköltség tekintetében is csak dicséret illeti a traktort, minthogy 9-10 coll mély szántásnál csupán 13 kg nyersolajat használ el kat. holdanként.

Bresztovác.

GEIGER JÓZSEF s. k.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a szállított H-S-C-S traktorról nagyon meg vagyok elégedve. Most már több mint egy esztendeje dolgozom a traktorról, mindenre felhasználom u. m. szántásra, cséplésre, tengeri morzsolásra stb. és nem volt velem a legkisebb üzemzavarom.

A H-S-C-S traktort eszerint mindazoknak a legmelegebben ajánlhatom, akik jó, megbízható, üzembiztos traktort akarnak.

100 métermázsza gabona kicsépléséhez 36.12 kg nyersolajat és 1 kg kenőolajat használtam el, ami 100 métermázsza kicséplést gabonánál 97.52 dinárt (975 P) tesz ki.

Torzsa.

WEBEL VILMOS s. k.

Tudatom Önökkel, hogy a nekem szállított 32 HP traktorról nagyon meg vagyok elégedve. A Hofherr-traktor csekély üzemanyagszükségletével és nagy teljesítményével a gazdák között igen kedvelté teszi magát.

Teljesítménye — a rövid őszi- és téli napokon (8 óra) 5-6 kat. hold volt naponta 10-11" mély szántásnál és kat. holdanként 16 kg nyersolajfogyasztás mellett.

A kezelés egyszerű és mindenki által ellátható. Cséplésre valamint vontatásra szintén igen jól be fog válni a Hofherr-traktor, minthogy e munkák próbáit nálunk nagyon jól kiállotta.

Torzsa.

ORTH LAJOS s. k.

Mint régi vevőjük van szerencsém közölni Önökkel, hogy gyárunk traktorával igen meg vagyunk elégedve. A traktor 3 vasu ekével szántott és a cséplőt kevés üzemanyagfogyasztással hajtotta.

Elhasználtunk: cséplésnél 40-45 kg nyersolajat (nafta) szántásnál 9 kg nyersolajat holdanként, kenőolajat óránként 15 dkg-ot. Traktorunk 22-24 lóerős, a cséplő 6-os.

Javításra nem volt szükség a traktornál, amely különben igen könnyen kezelhető. Nagyon köszönjük Önöknek a gépeiket, amelyek a világon a legjobbak és minden tekintetben megfelelnek.

Kiszács.

KISGÉCI és BENJAK s. k.

Van szerencsém közölni Önökkel, hogy az Önöktől vett 22-24 HP traktorról nagyon meg vagyok elégedve, minthogy az sokkal tökéletesebb, mint a többi márkák.

Vojka.

SLAVKO GAJN s. k.

Tisztelettel közlöm Önökkel, hogy az általam vásárolt H-S-C-S traktorról a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. Már évek óta traktortulajdonos vagyok és mióta az Önökét használom, látom, hogy mennyi üzemanyagot takarítok meg és munkámat sokkal biztonságosabban végzem.

Cséplésnél, szántásnál s egyéb gazdasági munkánál kitűnően bevált, miért is gazdatársaimnak a legmelegebben ajánlhatom.

Mezőkovácsháza, 1928. ápr. 13.

Teljes tisztelettel
SZLAMKAI JÁNOS s. k.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy Önöktől vett 22 HP traktoruk a megérkezés napjától 1927. július hó 1-től van nálam üzemben, ezen idő alatt állandóan dolgozik, miután egy 2000 holdas gazdaságban van elhelyezve, ahol csak az őszi szántásoknál segíti ki a gőzeke és ezen idő alatt üzemzavar, törés, avagy megállás nem volt. Tavaszi munkálatokat az Önöktől vásárolt tárcsás boronával végzi nagy teljesítménnyel és kifogástalan munkával. Eddigi munkája és csekély üzemanyag fogyasztása folytán a legideálisabb gazdasági eszközhöz tartom.

Somogysszentmiklós.

Kiváló tisztelettel

BÁRCZAI FERENC és NEJE
sz. Keglevich Ilona grófnő s. k.

Örömmel tudhatom Önökkel, hogy az 1927. év tavaszán Önöktől vásárolt nyersolajtraktorról teljesen meg vagyok elégedve, mert munkaképessége minden más gyártmányu traktornak felette áll, üzemanyagfogyasztása pedig mindegyik traktorénál kevesebb. Nincs az a kemény agyagos föld, amelyen a Hofherr nyersolajtraktor három ekével 8" mélyen szántva ne dolgozzon, amiért is minden gazdatársamnak a legjobb lelkiismerettel ajánlom.

Matoács.

Teljes tisztelettel
ÓRY KÁROLY s. k.

A hozzám küldött nyersolajtraktorjuddal a legjobban meg vagyok elégedve. Egy éves tapasztalatom után a Hofherr-traktorról csak jót mondhatok, úgy munkájával, valamint üzembiztonságával és főleg egyszerű kezelésével a legnagyobb mértékben kielégített.

Jászárokszállás.

Teljes tisztelettel
BÓDIS JÓZSEF s. k.

Nagyon meg vagyunk elégedve a traktorról. Különösen elsőrangú a tarlószántásra. Kevés nyersolajat fogyaszt, kb. 8^{1/2}-9 kg átlag a szántásoknál. Cséplésre is nagyszerűen fel lehet használni. Nagyobb javítást eddig még nem kellett rajta eszközölni.

Nagylózs.

Kiváló tisztelettel

URADALMI INTÉZŐSÉG, NAGYLÓZS
STRÓBL s. k.

A múlt évben Önöktől vásároltam egy 22-24 HP nyersolajtraktort, amellyel nagyon meg vagyok elégedve, mivel annak kezelése egyszerű, úgyhogy semmi üzemzavar kezelésénél nem fordult elő. Amiért is bátran merem ajánlani bárkinek is.

Ezért fogadják a legnagyobb köszönetemet gyártmányuk jóságáért.

Darány.

Tisztelettel
PÁCSA JÓZSEF s. k.

(Folytatjuk.)

Mai üzemanyagárak összehasonlítása:

Adómentes

Benzin kg-ként 35 fill.

Petroleum „ 24 „

Gázolaj „ 188 „

Kenőolaj

gyorsfutó traktorokhoz

kg-ként 1.70-2.40 P

nyersolaj traktorokhoz

kg-ként 1.12-1.28 P

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 57. SZÁM.

SELEKTOR-OSZTÁLY.

Nyilatkozatok a Selektor munká- járól:

Ama b. kérdésekre, hogy a részemre szállított SELEKTOR vetőmagtisztító és osztályozó gép munkájával meg vagyok-e elégedve, az alábbiakban adom meg válaszomat. Amidőn a gépet megrendeltem, aggályaim voltak arra nézve, vajjon az rentábilis lesz-e és a gazdák a gépet vetőmagtisztítás céljából bérdíj ellenében igénybe fogják-e venni. Mint minden kezdő, ez is nehéz volt, ma már azonban elmondhatom, hogy a gazdák igen rövid időn belül a SELEKTOR munkáját megismerve és csekély bértiszítási díj ellenében elkezdtek megmunkálni a vetőmagjukat. TOR munkáját malmokba és szőlővel szembeállítva, gabonát kifogástalanul, ha minél több malom vezetne be, szívesen megmunkálnák, a vetőmagtisztítást, mert ezáltal nemcsak Kivánatos volna, ha minél több gazdák is kifogástalanul megmunkálnák a vetőmagjukat, ami az ország szempontjából is fontos volna, hanem ezen felül a vámmalmok jó-vedelmüket fokozhatnák ezzel. Kertársaim figyelmét fel fogom hívni az Önök által szállított SELEKTOR vetőmagtisztító és osztályozó gépre, melynek működésével teljes mértékben meg vagyok elégedve.

Mernye, 1927. nov. 10. Teljes tisztelettel
ELSŐ MERNYEI HENGERMALOM SZÜCS ISTVÁN
Szücs, s. k.

Hozzánt intézett kérdésekre közöljük, hogy a részünkre szállított SELEKTOR vetőmagtisztító és osztályozó-gép működésével teljes mértékben meg vagyunk elégedve és ki kell emelnünk azon tapasztalatunkat, melyeket a nagyság, fajsúly és csiraképeség kiválasztott vetőmagvak körül szereztlünk, — amelyek legnagyobb meglepedésünkre szolgáltak.

A SELEKTOR egyesíti magában mindazon gépeket, amelyek a lökéletes magtisztításhoz szükségesek és ezenfelül el van látva egy oly válogatóasztallal, amely az előtisztított gabonából kiválasztja a súlyra, nagyságra és csiraképeségre legjobb vetőmagot és ezenfelül arra is alkalmas, hogy a vetőmaganyagból az idegen magvakat, pl. a búzából az árpa teljes mértékben kiszedje.

Véleményünk szerint lökéletes magtisztítást csakis válogatóasztallal bíró géppel lehet elérni, amely célra a Selektor nálunk kifogástalanul bevált. Kiváló eredménnyel használtuk a gépet kalászos terményeken kívül mák, lucerna és egyéb aprómagvak tisztítására is.

Szajol, 1928. március 28-án. Tisztelettel
SZAJOLI BÉRGAZDASÁG R.-T.
Schreiber, s. k. Fehér, s. k.

Múlt hó 24-én kelt b. levelük értelmében, tisztelettel értesitem Önöket, miszerint a szállított Selektorral a legnagyobb mértékben meg vagyunk elégedve mindenféle tekintetben.

A Selektor olyan tisztán és szépen tisztított, hogy szebben és tisztábban már szemként válogatva sem lehetett volna, pedig hangsúlyozom, hogy az árpa igen silány és vékony volt és ha került közbe egy kicsit jobb minőségű árpa, igazán öröm volt nézni a Selektor munkáját, úgy, hogy aki csak ott volt a gazdák közül, mindenkinek teljes meglepedésére dolgozott.

Polgárdi, 1928. április 1.

Tisztelettel

IFJ. KIS ISTVÁN ÉS TÁRSAI s. k.

Ezen soraimban a legnagyobb meglepedésünket fejezzük ki az Önöktől vásárolt Selektor vetőmagtisztító és osztályozó gép iránt, mert a gép kitűnően dolgozik és a közönség is igen meg van elégedve a munkájával és mindenkinek az a szava, hogy ez már rég kellett volna.

Jánoshalma, 1928. április 18.

Teljes tisztelettel
PINTER ÉS TÁRSAI s. k.

Örömmel értesítjük Önöket, hogy a szállított SELEKTOR vetőmagtisztítóval a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. Különösen tetszik a gazdaközönségnek, hogy bármilyen silány, kevert gabonanemből is elsőrendű vetőmagot állít elő. Ennélfogva bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Siklós, 1928. április 12.

Kiváló tisztelettel
GERBER GYÖRGY ÉS TÁRSAI s. k.

Szíves érdeklődésükre közlöm Önökkel, hogy a nekem szállított SELEKTOR vetőmagtisztító és osztályozó-gép működésével teljes mértékben meg vagyok elégedve. A géppel bér- gazdák részére készítek el a nagyobb gazdaságok, valamint kis- malmok részére készítek el a vetőmagot. A búzából a cser- márt, kivétel nélkül a Selektorral akarják vetőmagjukat el- készíttetni, de sajnos csak egy géppel rendelkezem és így mindenkinél nem tudok elég géppel rendelkezni. A Selektorral napi 10 óra alatt a buza minősége egy második gépet is tudok el- készíteni. Meg vagyok győződve róla, hogy ezen gép áldásos mű- ködését a gazdaközönség rövid idő múlva megismeri és nem lesz közég az országban, ahol a Selektor hiányozni fog.

Kunszentmárton, 1927. okt. 3. Teljes tisztelettel
HERCZEG JÓZSEF, s. k.

Ki
mint vet,
ugy arat!

Folyó hó 24-iki nb. soraim birtokában, van szerencsém értesíteni, hogy az Önök által nekünk 1927. augusztus havában szállított SELEKTORNAK működésével és munkateljesítményével teljesen meg voltunk elégedve. Uradalmi súlyosabb búzából 60 mm teljesen tiszta, kifogástalan vetőmagot tudunk napi teljesítménykép előállítani.

Budapest, 1928. március 31. Teljes tisztelettel
STRASSER VILMOS, s. k.

Van szerencsém értesíteni, hogy az Önöktől vásárolt SELEKTOR vetőmagtisztító és osztályozó-gép működésével és tisztításával úgy mi, mint az illeni gazdák minden tekintetben meg vagyunk elégedve. Mindenkinél a gépről csak jó véleményt mondhatunk és így azt bárkinek ajánljuk.

Katymár, 1928. április 7. Tisztelettel
ALBERT FRIGYES ÉS TÁRSAI s. k.

A mezőgazdasági s
kiosztásánál.
Hol történjek a gy
A vajmárkázás jel
Tejgazdasági panasz
Vedekezés a meleg
Lehet-e a cukorrépa
vedezni? (Duo
A legelő befásítás
A magyar marha,
uradalom magyar
(Élettő József.)
A lucerna- és ló
értéke. (Zaitsche
Egyszerű eljárások
tűzelőanyag fogya
(Kausci-Herdlicz
Az üzemenstatistika
mények hasznosítá
Hozzászólás az OM
szakosztályának
(vitéz Rosner Is
Levelszekreny. (A
A gazdaközönség
Fejli Károly.)
Munkakiszáratok é
(Károly Részó d
A mezőgazdaság v
Vegyes közlemény
Társaság, keresked
Szerkesztői üzenet

A gazdasági
kapcsán többféle
feleletet keresim
szorgalmi idejém
kimélyítéséről é
pedig a gyakorlat
oldása ad vitára
Tapasztalt gys
muk hozzájáról
fiatal gazdákhoz
még kint az él
ján mérhetik ös
zett ismereteiket
s legilletékesebb
kintben érzik
feladatokkal sze
Három kérdés
dák új nemzedé
kérdések a köv

1. A gyakor
leghiányosabb
képzettségét, i
delben is legi
2. Ha hiány
keresi ennek
nyoztak bizor

R
valamin
legoicsót
beszerez